D 3405
62.

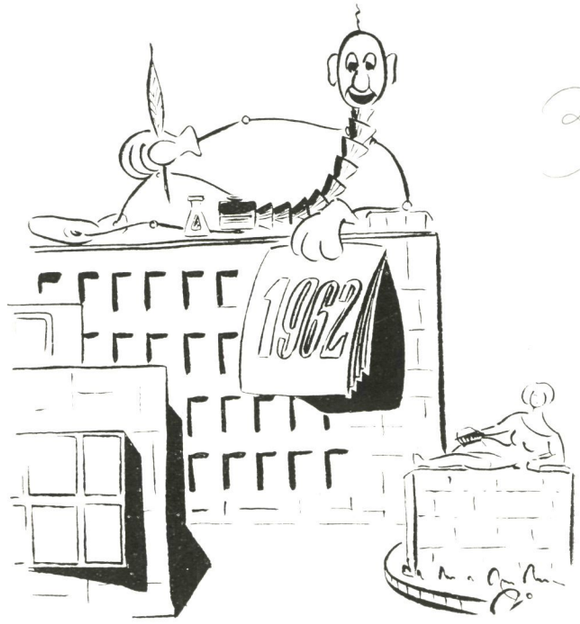
1962

1982

Mottó

Hogyan keletkezett a „Húzótüske" elnevezés?

Gyárlátogatáson 1952-ben a Csepeli Vas- és Fémművekben (ahol egyszer L a n c s a bá' is tévedett.) Lancsa bácsi odamegy az egyik dolgozóhoz, aki valami hosszúmenetes dolgot gyártott esztergapadján és megkérdezi:

— Mondja csak — tisztelt elvtárs — mi ez, HÚZÓTÜSKE?

— Áh, dehogy, egy vezérorsó, — feleli a dolgozó.

Lancsa bácsi csendesen morfondirozva elballag a következő munkacsoporthoz, majd meglátja, hogy ott ismét olyasmit gyártanak.

L. (a hallgatókhoz): T'sztelt elvtársak! Jöjjenek csak közelebb! Ez itt, látják, egy esztergapad vezérorsója! (Mindenki szájtátva bámul, mire megszólal az egyik dolgozó:)

— Nem vezérorsó ez kérem — hanem HÚZÓTÜSKE!

378.18.06(439) Miskolc
894.511-7
88466

E kiadványt a Nehézipari Műszaki Egyetem 1962-ben végzett hallgatói adták ki.
A kiadásért felelős: Várközi Lajos V. é. gmh.

A kiadvány ábráinak nyomódúcait a BNyV, a többszínű mellékletek nyomódúcait a Révai Nyomda kliséüzemének dolgozói készítették
Nyomatott a Borsod megyei Nyomdaipari Vállalat miskolci üzemében
Felelős vezető: Kárpáti György
Tördelő: Bodonyi József — Gépszedő: Pócs Imre — Gépmester: Kovács Nándor
Megrendelve: 1962. VI. 26. — Imprimálva: 1962. X. 27. — Papíros alakja: 70x100 cm
A kiadvány azonossági száma: 4843 — Ívek száma: 8,4 A/5 ív — Ábrák száma: 135 és 8 színes melléklet — Példányszám: 1200

Ez a kiadvány a MSZ 5601—54. szabvány szerint készült.

Tájékoztató

Számtalan kísérlet bizonyítja, hogy az emberek értelmes tájékoztatás nélkül sem olvasni nem tudnak, sem figyelmesen hallgatni (helyesen halogatni) — sőt amióta a TV-t kitalálták — még nézni sem tudnak. Ezért létezik először a könyvek, lelkifröccs az előadások, riporteri bevezető TV-filmek előtt.

Az emberek nyilván igénylik a tájékoztatót. Ezért tájékoztatják a gólyákat-balekokat, hogy mit tanuljanak, hogyan rajzoljanak, kinek köszönjenek okvetlenül vagy nem okvetlenül, hol szórakozzanak, általában mit és hol, hogyan csináljanak, illetve hol ne és mit miért ne csináljanak. A vizsgákra készülést is azzal kezdi a hallgatóság, hogy tájékoztatást kér: mi az, amit a vizsgán nem kell tudni!

Nagy népszerűségnek örvendenek a levelező tagozatú hallgatók számára írt „Útmutató" c. tájékoztatók, és nyugodtan leírható tájékoztatásul, hogy az utóbbi idők legsikerültebb írásai közé tartoznak e tájékoztatók elé írt tájékoztató tájékoztatói.

Hát ezért írok én is a „HÚZÓTÜSKE 1962" elé tájékoztatót! Na, lássuk csak!

E rövid tájékoztatóban szeretném megírni mindazt, amit a „HÚZÓTÜSKE 1962" tanulmányozásához elengedhetetlenül szükséges, és amelyről természeténél fogva e nagy „ — mert a „HÚZÓTÜSKE 1962" óriási „ — nem emlékezhet meg. Itt kell elmondani az eszmei mondanivalót, e helyen kell körvonalazni a körvonalakat. A tájékoztatóban kell tájékoztatni a nyájas, tájékoztatót olvasó olvasót, hogy miről tájékozódhat a nagy „ egyes oldalain. Ügyelni kell arra is, hogy világosan lássuk: mire kell ügyelni a tájékozódás közben.

1. A tájékoztató bevezetése (l. fenn).
2. A tájékoztató tárgyalása (l. a „HÚZÓTÜSKE 1962"-t).
3. A tájékoztató befejezése (l. lenn).

Úgy gondolom, hogy az 1.-hez már nem kell megjegyzést fűznöm. A 2. helyett ajánlom a „Tartalomjegyzéket". A 3.-ban illő megköszönni mindazok munkáját, akik önzetlenül fáradoztak eme immár 5-dik kötet létrehozásában. S úgy vélem, helyes a mindenki és az egyes dialektikus egységében, senkit sem külön név szerint kiemelni (így elkerülhető a szubjektívizmus, azaz sértődöttség!).

Egyébként, aki gyorsan kíván tájékozódni, az csak a 2.-t olvassa el, az objektív törvényszerűségnek megfelelően, azaz: a) átnézi a rajzokat: b) elolvassa a beköpéseket; c) újra átnézi együtt a rajzokat és a beköpéseket; d) lassan — ha már megúnta a többit — elolvas egy-egy hosszabb krokit; e) eldobás, azaz kölcsönadás előtt elolvassa ezt a tájékoztatót.

Magamat újból a nyájas olvasó kegyeibe ajánlva, maradok

üdvözletteljes tájékoztatással

HÚZÓTÜSKE, 1962-ben.

A Nehéz Műszaki Egyetemen működő

HUMOR-TECHNOLÓGIAI TSZ.

személyzete,

akik a Magyar Húzómányos Akadémia Tüskészeti Főbizottsága megbízásából a „HÚZÓTÜSKE 1962" zárójelentését elkészítették, és az ipari alkalmazás céljából közrebocsátják.

TSZ. vezető:

Mörk Jancsi
egy. magánkívüli tanár

Beosztott egyetemi tanárok:

Dr. Terplán Zénó
okl. tervező és szervező mérnök

Dr. Sályi István
a TSZ. díszdoktora

Docens:

Várközi Lajos
a kroki tud. kandidátusa

Adjunktusok:

Bari József
„A kis mókamester" (Bálint)

Matolcsy Mátyás
Karinthy-díjas

Szalay Szabolcs
főkarikatúrázó

Frazon Iván
főillusztrátor

Tanársegédek:

Pártos László
a rajzolás mestere

Bíró Tamás
a mázolás mestere

Szente Béla
a festés mestere

Libisch Róbert
a lelkesedés mestere

Meghívott előadók:

Dr. Geleji Sándor
Budapestről

Balázs-Piri Balázs
Ludas-díjas

Dr. Bognár János
a képzőművészet érdemes mestere

Herczeg István
a tus és körző érdemes mestere

Tudományos munkatársak:

Dr. Drahos István **Tar Sándor**
a Magyar Húzómányos Akadémia státuszában

Óraadó:

Nagy Miklós
évfolyamfelelős

Titkárnő:

Dr. Petrich Gézáné
bizalmi

Gyakornok:

Gerentsér Imre
ipari gyakorlatra küldve

Demonstrátor:

Molnár György
IV. é. gmh.

Adminisztrátorok:

Germus Bertalanné
gazdaságfelelős

Miklós Lászlóné
Várközi írásait is gépelni tudta

Megjegyz.: Nálunk a TSZ. = tanszék.

ÍGY HALLOTTUK MI!

SZABADJON I. FÉLÉV. megjegyeznem!

Üdvözlöm Önöket, noha ez az ünnepélyes megnyitó megtéveszthetne valakit, ne tegyék ezt. Feladatomnak tartom, hogy tájékoztassam Önöket, és elnézést kérjek, hogy sokáig igénybe veszem az idejüket. Teszem ezt azért, mert vannak olyan emberek, akik nem tudnak ökonómikusan beleilleszkedni az egyetem rendjébe, ezért áldozatokat kell hozni. Gyakran csak a diplomás tudja a diplomást megérteni, nyilvánvalóan ez szükségképpen esetünkben magától értetődő, hisz' nem kis dolog egy diplomát megszerezni, és ebből kifolyólag hadd világítsam meg azt a folyamatos módszert, amellyel eljutnak a célhoz. Egyet azonban szeretnék hangsúlyozni, az a szellem, amely a gépészkarban megvan — egy kissé emelkedettebb — és erre az egyetem büszke is, mint ilyenkor más hasonló intézményeknél is szokás ez, mert minél többen vagyunk, akik látjuk a feladatokat, annál hamarabb vagyunk képesek megoldani. Olyan heterogén az itt található fiatalság, a neveltség vonatkozásában, hogy szükségképpen egy kiegyenlítődés indul meg az értékestől az értékesebb felé. Kell is ezt tenni. Mondhatnám, a műszaki alkalmazási tere a legszélesebb az itt szerzett diplomának. Nekünk minden egyes hallgató külön önálló individuum, és ez jelenti azt is, akarva nem akarva, ti. a középkori humanista tudóst, ha nem is homályosítja el, de társul kell fogadja a gépi műveltséget. Aki kérem itt leült, az nyugodtan ülhet a társulfogadás tekintetében.

A tárgyakról szólva az elején az ábrázoló geometria jelentkezik, mint tárgy, de van az első két évben egy kis testnevelés is. A többi tárggyal kifejezetten a gépészmérnökképzést segítik elő, a formát tekintve persze nem úgy van ez, mint a középiskolában, hogy a hivatalsegéd behozza a nagy könyvet, a tanár pedig felolvassa, hogy mit mondott az igazgató. Nyilvánvaló, hogy pl. ötletszerűen nem lehet hiányozni, vagy pl. a jó szándék — úgy tudom — a középiskolában mindenkit eljuttatott az érettségiig, ez itt — ahol a tudás ősanyja az egyéni tanulás — nem megy.

A hölgyekről annyit szabadjon megjegyeznem, gyengébb nem, ha nem is ismerik el ezt. Ettől függetlenül a túlzásba vitt közelséggel tüntetni az egyetem területén felesleges, hiszen vannak itt sétaterek, ahol mindenki lelkiismerete szerint gyengéd érzelmeinek messzemenő elképzeléseit valóra válthatja.

Önök talán kissé zavaros képpel, nem teljesen saját személyi irányítottságuk hatására választották Miskolcot. Rögtön az elején szabadjon megjegyeznem: bár a helyzet mérlegelésekor tisztában vagyok a tényekkel, mégsem csörgedezhet tiborci vér ereimben, mikor állást foglalok az ellen, hogy bárki saját és a közösség érdekével ellentétben eltávozzék, annál is inkább, mert nem az egyszerű formaságok azok, amik gátolják ezt. A személyes cselekvés korlátozása távol áll tőlem, de az eddigi tapasztalatok, a fiatalos hév, és a műszaki érdeklődési körön túlmenő kíváncsiság a hegyvidéki jelleg gyümölcstermeléséből eredően, feltétlen óvnom kell Önöket az ilyen jellegű fegyelmezetlenség cselekvésbeni és gondolati kivitelezésétől, annál is inkább, mert a komoly tanulmányi munka, mely Önöket — remélem kivétel nélkül — ittlétük első pillanatától kezdve jellemezni fogja és kell, hogy jellemezze, olyan időbeosztást tesz szükségessé, amelyre fokozott hangsúllyal mindenki józan belátására bízva, felhívom a hallgatóság szíves figyelmét. Az idő kihasználásában, de általában a feladatok és tanulmányi munka kérdésében ne legyenek pongyolák, mert ez nemcsak eredménytelenséget, de felületes, alapnélküli tudást jelenthet, melytől őszintén óvok mindenkit. A színvonalról szólva szabadjon megjegyeznem, hogy bár legtöbbször vita tárgyát képezte, de e tekintetben mint tapasztalni fogják, nem áll módunkban engedményeket tenni, éppen azért, mert ez Önöket is a módszer tekintetében hasonló engedményekre ösztönözné, ez pedig teljesen fonák tanulmányi fegyelmet szülne. Ennyit szerettem volna megjegyezni . . .

— Üljenek le, foglaljanak helyet.

(Suttogás... itt a Tata, mi van a gyak. vezetővel?)

— Nagyszombat lévén, nem szeretném felizgatni a kedélyeket. Hányan hiányoznak? (Csend.)

— Hányan hiányoznak?

— Hát... senki.

— No mennyi a tankör létszám?

— Huszonhét.

— Ebből levonjuk: egy... öt... tíz... tizennyolc, az kilenc, de hisz itt emberek tűnnek el. Biztos locsolóznak... na jó.

(Ezen felbuzdulva, egy szőke tündér nyújtózik az első padban.)

— Mit óhajt?

— Szeretném — ha lehet — mivel... szóval hamarabb... talán ha engedne a tanár úr... mert...

— Nem bánom, menjen, de én nem tudok róla. Nos hát, mivel foglalkoztak az utolsó órán? (Néhányan nyakkendőt igazítanak, síri csend.) Nem foglalkoztak példamegoldással?

— Szoktunk.

— Hát itt van például a 37-es.

— Ilyennel nem.

— Akkor kezdjük elölről, ha magának tata úgyis megy a vonatja, szaladjon ki. Vegyen fel egy, az x_{12}-vel párhuzamos tengelyű kúpot, és döfje át egy profilegyenessel.

— Hát döféspontot kell szerkeszteni...

— Döfje már (a tag behúz két vonalat, végül közös segítséggel megrajzolja; a Tata láthatóan únja a táblánál a tagot).

— Mit áll, mint tehén fenekében a liliom, dörgölje le és sétáljon helyre. Na, rózsamosolyú haverom maga... maga maga ott, az előbb jó kedve volt.... bandukoljon ki a táblához. Na, vegyen fel egy, az egyszerűség kedvéért általános tengelyű kúpot, és döfje egy általános egyenessel.

(A tag áll, majd elkezd rajzolni. Szépen, lassan szőrözi a vonalakat, nekiesik száraz szivaccsal, letörli.)

— Kérem Tata, nem elég, hogy az ábrist nem tudják, a krétaportól még tüdővészt is kapok. Vizezzék meg a szivacsot, maga meg nyúljon a hóna alá, téppjen ki egy marék szőrt, és dörgölje le rendesen a táblát. (Vizezés, tépés, törlés, utána szőrös vonalakkal felrajzolja és várja a bírálatot.)

— Kérem Tata, ezt egy légy is megcsinálja, ha a szájába krétát dugnak, és kínjában végigvonszolja magát a táblán, maga abban különbözzék legalább, hogy betűt is ír mellé... (Végül már lenne minden: betű is mellette, mikor helyre küldi a kollégát.)

— Hát a régi anyagismerete még elég sok helyen hiányos. Apropo. Tudják, mi az a kísérő trieder? (Rámutat egy tagra.)

— A kísérő trieder...

— Maga éppen úgy fog hozzá Tata, mintha eddig a jászkarajenői tsz-ben a fejtrágyázással foglalkozott volna... Üljön le... Mert ugye kérem, a kísérő trieder három síkból áll: Egy normál sík — ez érthető, egy érintő sík — ez is érthető, a kettőre merőleges a rektifikáló sík. Tudják, mi az a rektifikáló sík? Csak ne nézzenek így, maguknak akár a passiót is mondhatnám, azt sem hallgatnák áhitatosabban. Az államfők, ha valami nagyot mondanak, azt rektifikálni szokták. Na már most, a maguk feladata abban különbözik, hogy nem kellenek az államfők. Ki tudná elmondani?

(Nem jelentkezik senki, többen az órájukat nézik.)

— Na, talán maga... (a kérdezett áll) bezzeg, ha valami pikáns viccet mondtam volna, azt megjegyeznék. Én nem bánom, vigyen bele valami pikantériát, csak mondja már.

— Van egy érintősík, ami a..., szóval a normálsík és a kettő derékszög.

— Kérem Tata — ne nevessenek, elég szomorú ez, — miért nem ment el fülorvosnak, vagy bádogosnak? Ott kiváló lefolyócsatornákat lehet forrasztani kísérő trieder nélkül is, miért nem mentek el?... Menjenek el...

A filózó ember fia. (III. félév)

(Egy utóvizsgázó, aki az E/3-ban egy emeletet tévedett)

A perdülettétel a tudományok egyik legdöntőbb kérdése, ezért ezt a kérdést tüzetesen fogom elemezni. A perdülettétel azért lényeges, mert az emberek szemléletét, vagyis ahogyan szemlélnek bizonyos mechanikai kérdéseket, nagyjában-egészében a perdülettételről vallott nézeteik határozzák meg. Döntő ez a kérdés azért is, mert nemcsak a természettudományok egyik alapvető kérdése, hanem adott esetekben meghatározott társadalmi alakulatok, például II. éves gépészek stb. egyedeinek munkáját, életét, gazdasági helyzetét is nagymértékben befolyásolja. Ezért kell ezzel a kérdéssel részletesen foglalkozni.

Ha végigtekintünk a tudományok fejlődésén, akkor azt tapasztaljuk, hogy minden időben kíméletlen harc folyt a mechanisták és a mechanikások között, nem kis mértékben éppen a perdülettétel körül. Voltak mechanikások már az ókorban, például *Arisztotelesz* stb., akik nem ismerték fel a perdülettétel jelentőségét. Más mechanikások, például *XIII. Gergely* stb. pedig lebecsülték ezt a kérdést. Ez a harc a mechanisták és mechanikások között napjainkban is folyik, csak a harc iránya, a modern idők szellemének megfelelően változott, lényegében azonban most is a mechanisták és a mechanikások a perdülettétel kérdésében vívott harcáról van szó. A modern kor egyes mechanikásai, mint pl. *Heisenberg*, értelmetlennek nyilvánítják a perdülettételt. *Einstein* pedig ez a modern mechanikások puritán szócsöve, nem átallotta revizió alá venni a perdülettétel mindkét oldalát. A jobb oldalát is, és a bal oldalát is. Meg kell jegyeznem, hogy modern irányzatok mellett, amelyek lényegében csak a régi mechanikások modern köntösbe öltöztetett nézetei, nálunk a jelen viszonyok között, a főcsapást azok ellen kell irányítani, akik azt vallják, hogy a perdülettétellel nem kell foglalkozni, mert az érthetetlen. Ezeket az opportunistákat saját tapasztalataikon keresztül kell meggyőzni nézetük hátrányos voltáról.

A mechanisták és mechanikások között mutatkozó antagonisztikus ellentmondásokból folyó harc olyan hősöket adott a tudományok történelmének és nem a történelem tudományának, mint a jeles mechanista: Galileo *Galilei*, vagy az ösztönös mechanista *Kepler*, akinek törvényei zseniális megsejtésként a perdülettétel racionális magvát tartalmazzák. A mechanisták és mechanikások harcában döntő jelentőségű volt *Newton* megjelenése, akinek nevéhez a mechanista tudományos elmélet megteremtése fűződik, míg az elmélet és módszer egységét *Euler*, ez a neves pétervári akadémikus, minden idők legnagyobb lángelméje teremtette meg. Ez az egység ad hallatlan nagy erőt a perdülettétel mechanista értelmezésének és az egység az elmélet és módszer között, ez az euleri egység utat mutatott a többi tudománynak is. Megteremtette a tudományok soha nem látott fejlődésének lehetőségét.

És itt önként felvetődik a kérdés: ha ilyen hatalmas erő, ilyen kézenfekvő a perdülettétel mechanista szemlélete, akkor mi az oka annak, hogy csak olyan hosszú, kemény küzdelem teremtette meg az egyedül tudományos nézeteket, és mi az oka annak, hogy napjainkban is állandóan leleplező harcot kell vívni a mechanikások ellen? Ezzel a kérdéssel most nem foglalkozom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy itt társadalmi és ismeret-elméleti gyökerek vannak.

Mint már *Einsteinnel* kapcsolatban említettem, a perdülettételnek két oldala van: egy jobb oldala, és egy bal oldala. Azt kell eldöntenünk, hogy melyik oldal a lényegesebb. Kérem, ezt a kérdést dialektikusan kell szemlélni. Bizonyos társadalmi viszonyok között, amikor még az erők tisztázatlanok, a jobb oldal okozhat problémát. Más esetekben, bonyolult mozgásformák esetén, előtérbe kerülhet a bal oldal. Tehát mindig az adott, konkrét esetből kell kiindulni. A perdülettétel tehát nem dogma, hanem olyan vezérfonal, amelyet ha valaki a kezében tart, egyúttal az egész problémát is a kezében tartja.

Összefoglalva: A perdülettétel a tudományok egyik legdöntőbb kérdése.

ПОЧЕМУ?

IV. Félév.

ÍGY LÁTTUK MI...

... *Rózsika* tanárnő jött be orosz órára. Neki sajnos megvan az a rossz szokása, hogy nagyon szeret társalogni. Természetesen CSAK oroszul. És most különösen formában van. Kiszúr egy srácot, aztán szegény gondolkozhat: először a kérdésen, majd azon, hogy mit is kéne válaszolni rá. Másodiknak mindjárt rajtam akad meg a szeme.

— Как тебя зовут? — csevegi délkelet-moszkvai tájszólásban.

Hát ezt még én is megértem, sőt folyékonyan megmondom a nevemet is.

De már hallom a következő kérdést:

— Ты студент, не так ли?

— Да — felelem egész magabiztosan, és remélem, most már abbahagyja. De nem, továbbra is megfeszített munkára kell serkenteni agyamat.

— Где ты живёшь?

Hát hol laknám? Nyilván Miskolcon. S már a számon van a mondat eleje:

— Я живу... — Node várjunk csak! Melyik elöljárót kell itt használni? На Мишкольце vagy в Мишкольце? A fene egye meg, csak nem fogok lebőgni!? Á!... Látom, hogy Pedró hátrafordul és súg valamit... Hogyan? — kérdő tekintetet lövellek felé.

— ... в каровнике — hallom fojtottan.

Каровник? Hát ez nem Miskolcot jelent. Ez a Pedró hülye! Persze, biztosan kollégiumot akar mondani. Egye fene, mondok én is kollégiumot, így biztosabb. Elvégre a Pedró már csak tudja, azért van jelese oroszból.

— Я живу в каровнике — vágom ki most már az egész mondatot, és mivel a tanárnő kissé kétkedően néz rám, szótagolom is, hogy lássa, kisujjamban vannak az elöljárók:

— ... в ка-ров-ни-ке.

És ezek a hülyék még röhögnek. Nem is röhögnek, fuldokolnak és vinnyognak

Aztán a szomszédom megfogja a köpenyem ujját és lerántmaga mellé.

— Ülj már le — fuldokolja — a каровник marhaistállót jelent.

...S ÍGY LÁTTA Ő!

A külső nem mutat sokat. Egyforma kék köpenyek, kihajtott ingnyakak, borzas, tüskés fejek, elálló fülek...

A második padban a harmadik fészkelődik. Csupán a jobbkezével — mintha rejtegetni akarná a bal előtt — lassan kihúzza a fiókot. Az arca szigorúan felém fordul — látszólag nyugalomban ül. Szándékosan nem nézek oda. Érzem, pedig nem látom, csak hallom a papír zizegését — rejtve dob szájába egy szem cukrot. Még mindig kitartóan rámtekint, szeme meg sem rebben.

Már felelnek. Akadozva, lassan... Időhúzással. Az ablaknál egy szőke, nagyobbfejű, izgalommal sugdos apróbajszos szomszédjának.

Feláll, rosszallóan néz rám, száján még nem hűlt ki az izgalom. Áll. Hallgat. Lassan elernyed, súlytalan csöndbe burkolja magát. A harmadik sorban a középső kárörvendően vigyorog és szemével háta mögé hunyorít...

A többi feszülten figyel. A jobb oldalon engem rajzolnak. Még nincs kész. A két szomszéd vizsgálja tettetett nemtörődömséggel. Csak szemükben ül a kíváncsiság.

A rajzoló feláll. Folyékonyan folytatja az abbahagyott szöveget. Nagy menő. Tud és magabiztos. Szakavatottan magyaráz, kissé sértődötten — hogyan merészelem kétségbevonni képességét — miszerint rajzolás közben is oda tud figyelni. Tudja, hogy látom a karikatúrát.

A folyosóról énekszó hallik. A negyedik sor szemüvegese erőlködve figyel — meg akarja találni a dallamot. Hátraдől. Már rájött. Az utolsó ablak mellett ülő elmerülve nézi a tájat. Néha bepillant a füzetbe — elraktározza a látottakat.

Gyors mozdulatokkal ürül a cukrospapír. Csalódott zizegést hallat... Gazdája a táblánál áll — kétségbeesetten megnyúlt végtagokkal ír.

Kinn süt a nap. Benn sötét gondok között őrlődik 22 ember. Fény, levegő, víz, ják, virágok, bokrok... ó boldog sétálók!

Ilyenek vagyunk mi!

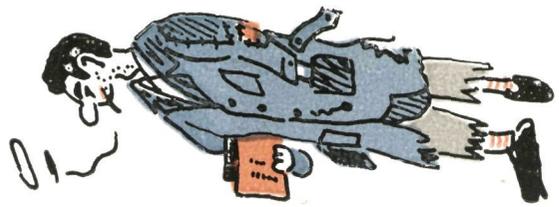

C-TÍPUS (BRECHT-MODELL)
(Előnyös viselet szoc. segély kérésekor, de cigi nélkül)

SZOLÍD VISELET
(Konzultációkon)

LEZSER
(Főleg nyárra)

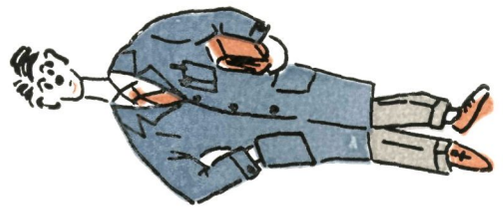

PEDÁNS
(A dékáni felelősnek)

I. sz. melléklet a „HÚZÓTÜSKE 1962"-höz

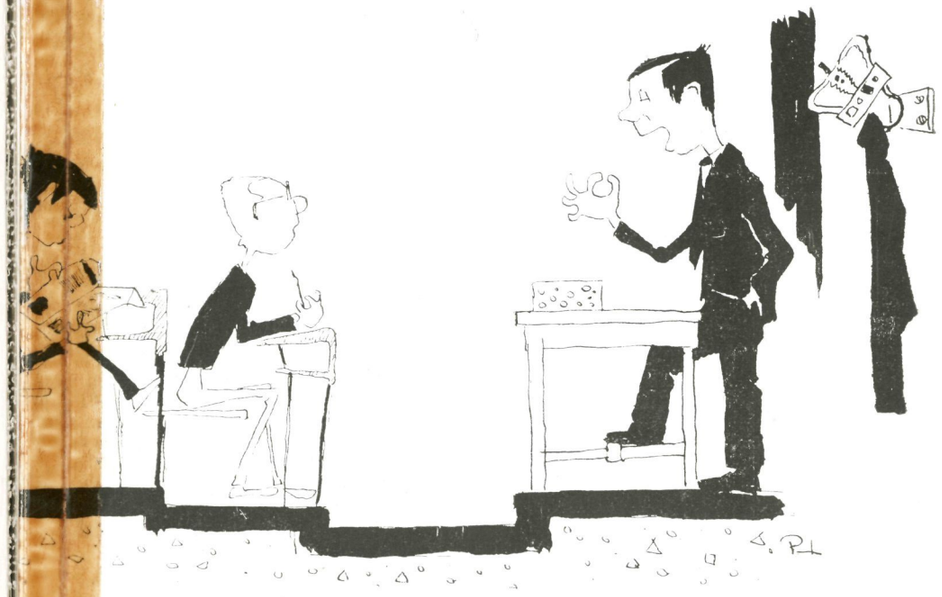

HÁTULSÓ PÁR ELŐRE FUSS!

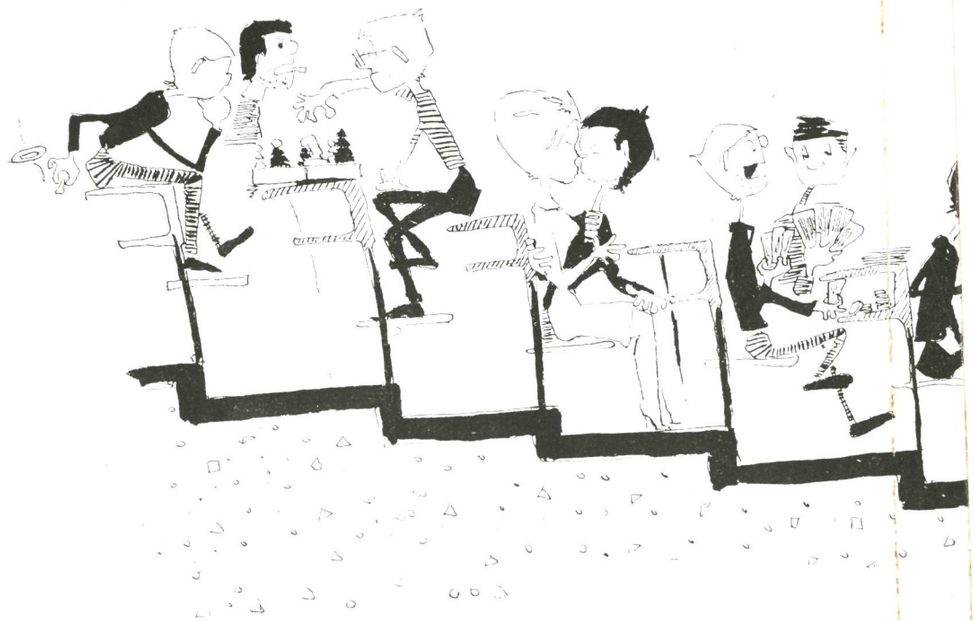

NEHÉZIPARI MŰSZAKI EGYETEM, MISKOLC
Nagy Elemér
KÖNYVTÁRI
NŐTAN
BUDAPEST, I.

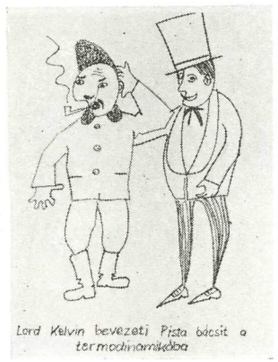
Lord Kelvin bevezeti Pista bácsit a termodinamikába

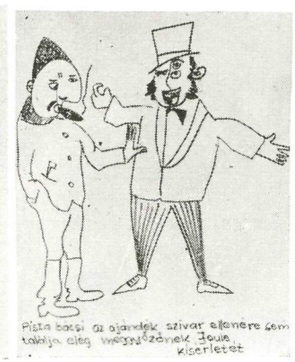
Pista bácsi az ajándék szivar ellenére sem találja elég meggyőzőnek Joule kísérletet

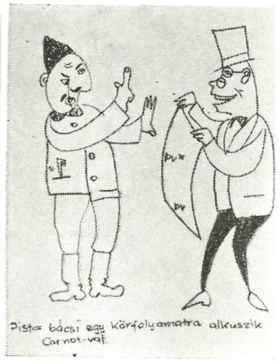
Pista bácsi egy körfolyamatra alkuszik Carnot-val

Pista bácsi és Lord Kelvin találkozása

Szép szép mindez, de Pista bácsit hamarosan vissza

Lord Kelvin megérkezik Moszkvába, visszanézve Pista bácsi látogatását

Ujra itthon! Mari néni is örül a mandarinnak. Ki lesz a matematikusnak.

VI. VAN-KÓDEX

(Riki-kikiriki)

Nnna! ... Hol is hagy-tuk abba?

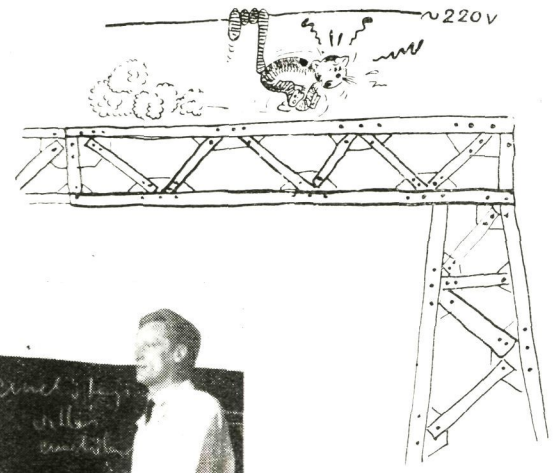

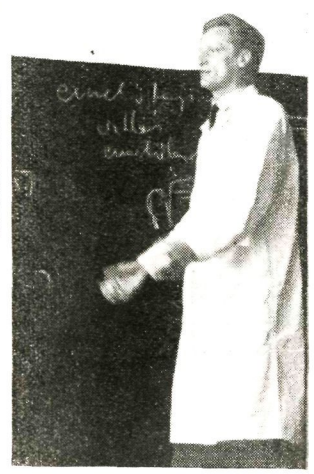

Nem győzöm eléggé hangsúlyozni, ...

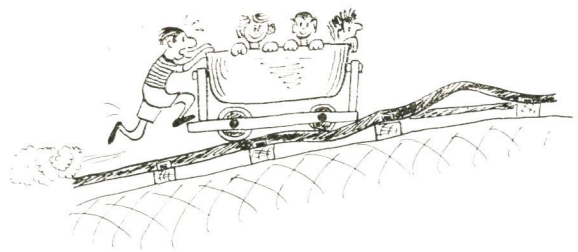

... hogy ...

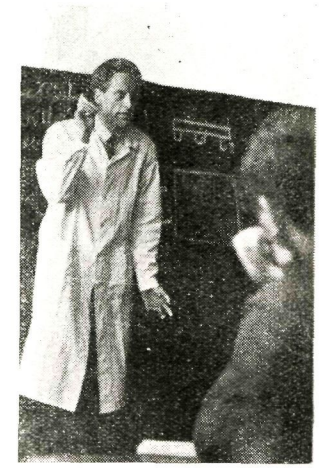

Daru van ekkora,

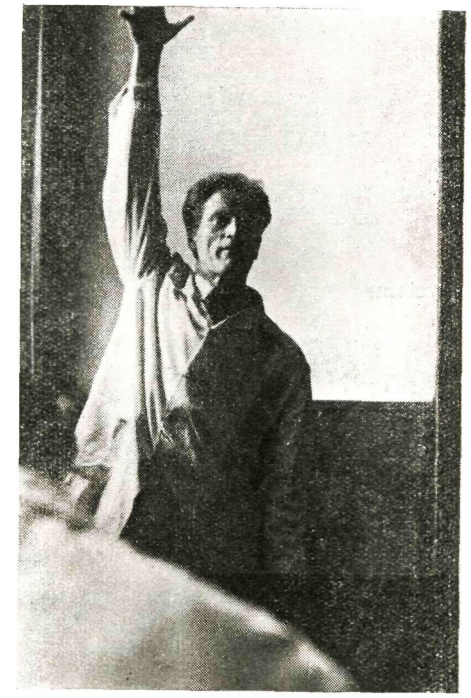

sőt ...

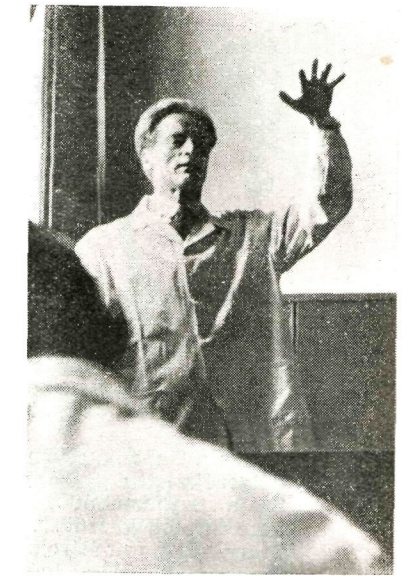

van ekkora,

... na, ugye milyen érdekes?

Technológia Óh!

VII félév.

Revolveren egy késtokmányba darab,
utána sórozat jön talán.
Előnyös lenne sokszor tömegdzsártás,
(olyan ez, mint a főnyereményvárás!)
ha nem éppen egy egyedi darab . . .
Nagyolják a **H**7-es lyúkat!

Julcsa a Ganz-ba csizmába bejött,
dólgozója lett a gyárnak.
Szája „Sej mambót" fütyül,
keze fúratot dörzsöl . . .
Tíltsák el a csínálásokat,
fúrják meg a **H**7-es lyúkat!

Sok új mérnököt — sok makkot —
vár az ipar, ha álmodik.
Fiatal mérnökkel dzsártani nem kéj.
Végzés után ott fityeg a tojáshéj.
Verjék félre a harangokat!
Esztergára **H**7-es lyúkat!

Horizontra tenni, ha egyedi dzsártás
és be kell fogni satuba . . .
Kollega és egy hölgy susog egy sort,
Észrevette és rájuk szólt:
Jegyezzék az elmondottakat,
símmitsák a **H**7-es lyúkat!

Nagy mértékben ismét lazult a fegyelem.
Megmondtam, ezt nem szeretem.
Nem tűröm a mulasztásokat!
Meg kérem, jegyezzenek sokat!
Ígazolni katalógusokat!
Hónolják a **H**7-es lyúkat!

Elnéztem, egy kárusszelt cipeltek a Ganz-ba,
nem járhatott a tróli arra.
Még kell óstoroznom az ípart,
nem egyszer ez kavar nagy víhart!
Jövőre folytatjuk azokat . . .
Gólyózzák a **H**7-es lyúkat!

Tólja a darabot asztallal keresztbe
egy egyenesbe a fúratot.
Az orsót közelítse hozzá.
Függőónt erősítsen reá.
Fígyelje a függőónokat.
Tüskén húzzák a **H**7-es lyúkat!

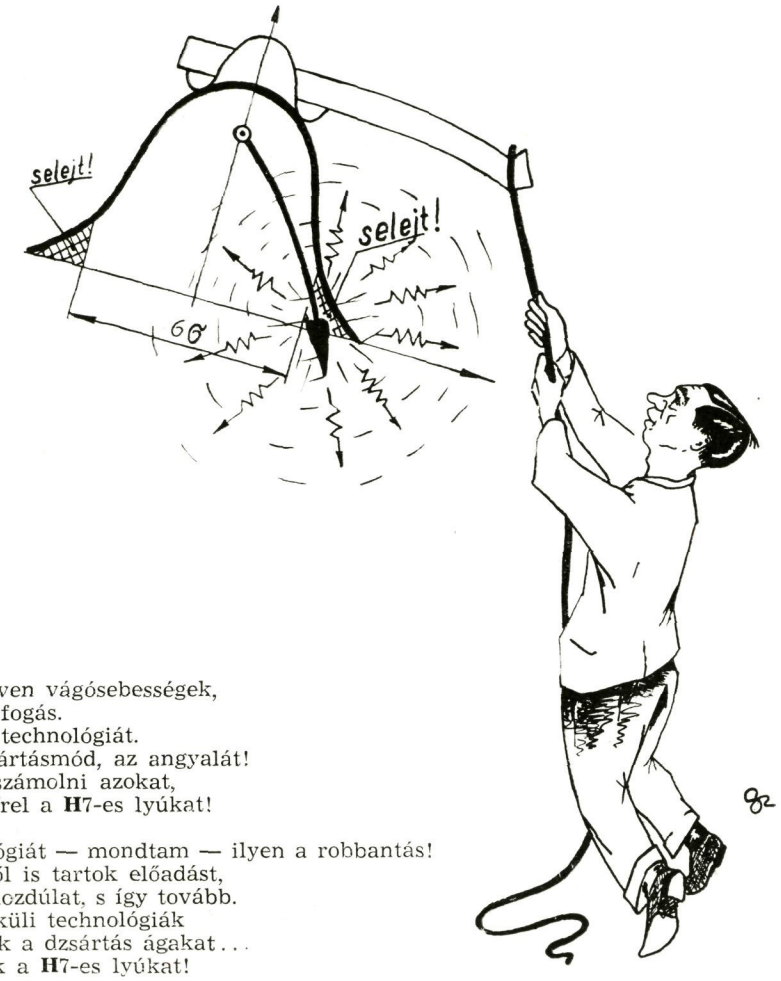

Műveletterven vágósebességek,
előtólás és fogás.
Lőcsölik a technológiát.
Jön új dzsártásmód, az angyalát!
Újra kell számolni azokat,
új módszerrel a **H**7-es lyúkat!

Új technológiát — mondtam — ilyen a robbantás!
Szervezésről is tartok előadást,
művelet, mozdúlat, s így tovább.
Forgácsnélküli technológiák
fejleszthetik a dzsártás ágakat . . .
Robbantsák a **H**7-es lyúkat!

Pszeudokör, irdaló, ellenőrző furat,
s lám az ütés mégis mi mindent megmutat.
Mellső szupporton kés vág,
egy kés nem optimális. Írtsák
ki a madzsartalanságokat!
Köszörüljék a **H**7-es lyúkat!

Motto:

Remélem, terjed az új technológia.
Robbanó gyártásról szól minden ember fia.
Fejlesszétek tovább az eljárásokat
és robbantsátok a gyártásokat!

(VÁRKÖZI)

ELÉG-TRÉ

VIII. FÉLÉV.

Tessék helyetfoglalni. Amint az elmúlt előadásban azt már elkezdtük, az egyenáramú motorok szabályozásáról lesz szó. Először felrajzolom az ábrát. (Rajzol.) Most rajzolok mellé egyet tök egy az egybe. (Rajzol.) Úgy ... most már nézzük a képletet:

$$M = K\Phi I_a = \frac{c\,k\Phi^2}{R}(n_0 - n).$$

Világosan látszik, hogy a nyomaték függvénye az áramnak, fluxusnak, ellenállásnak. Próbáljuk változtatni az ellenállást. Ekkor előáll az az eset, hogy az egyenáramú motor beszerelve egy villamosba, tangózik. Látták már? Nem? No elmondom.

A Bácsi, aki a villamost vezeti, felkapaszkodik villamost vezetve a Hűvösvölgybe. Ha tetszett ott lenni a végállomásnál, hát van ott egy vendéglátóipari egység. A Bácsi leszáll a villamosról és a két kilincset zsebreteszi. Közben az irányváltót fékállásba kapcsolja, és így tér be egy pohár sörre. Na már most valamiféleképpen a légfék felereszt, mert srácok hancúroznak körülötte, meglökik a kocsit. A kocsi megindul, a Bácsi iszik nyugodtan a kricsmiben. Elindul a kocsi, forog a forgórész, elég nagy fordulatszám elérése után a mező hatására fékező nyomaték keletkezik. A kocsi lelassul. Lassul a kocsi, csökken a fékező hatás, a gyengülő mező miatt a kocsi nekilendül. Lejárt az idő, a Bácsi kijön a kricsmiből, hogy elinduljon, és mit lát? A kocsi szalad ... lassul ... gyorsul ... lassul ... tangózik. Aki a nyakán levő gombot fejnek használja, az úgy méretezi az ellenállást, hogy a Bácsi utolérje a kocsit.

Ezt a periódikus jellegű mozgást legjobban a Singer-effektus írja le.

Egy példa: Kérem szépen, az édesanyjuk hajtja a varrógépet, ráteszi az ollót, és az lassan kocogva, mint a fogzörej, lerázódik. Egyszerű, nemde? Ez a Singer-effektus. No most már kezdjünk hozzá alulról, hiszen a hölgyeket is itt kezdik ... (belenevet a hallgatóság).

— A bokájára gondoltam a hölgyeknek. Ha én alulról ezeket a drótokat beledugom a falba levő lyukakba, persze olyanba, amelyikbül villanyzaft gyün ki, akkor mindenki örül és mindenki meg van elégedve, mert forog a motor.

A képletet nézve, az *U* feszültség állandó kell legyen — így tisztességes. Marad az előbb említett ellenállás. Ha az ellenállás nagy, az *M* kicsi, jobb ezért a kis ellenállás, ezt maguk is tudják, mert az áram olyan, mint a férfi, mindég a kis ellenállás irányába törekszik ...

A jövő órán erről az ellenállásról lesz szó ...

VANNAK egészen Susi dolgok.

IX. dekád.

Mikor — nem is olyan régen — ott ültem (a padokra mutat), azokat az előadásokat szerettük, amelyek bevezetővel kezdődtek. Miért ne tegyek én is jót magukkal. Ha megengedik, előtte egy pár szót szólok, mielőtt ebédelni mennek, legyünk tisztában egymással.

Tanultak maguk politikai gazdaságtant és gépgyártás-technológiát. Ezek határán helyezkedik el az üzemgazdaságtan, összegezni kell a kettőt és elképzelni: felül férfi, alul ló, felül műszaki tudomány, alul gazdasági tudomány. Nem is tudom, melyik jobb.

Sajnos, leíró tárgy, s mint ilyen, jegyzetei oldalszámra nézve molettek. Jól ismerni ezeket az oldalakat, anélkül, hogy bárkit is befolyásolnék. Történetét tekintve, 1600-ban az első (nevetés) — Miért nevetnek? Nem gondoltam, hogy olyan jól emlékszik rá. Tehát 1600 táján jelent meg az első ilyen tárgyú munka. Ezek utódaival fogunk megismerkedni. Röviden úgy mondhatnám, törekedni kell az iparban arra, hogy a legkisebb fáradtsággal a legnagyobb élvezetek találtassanak meg. S most ez dominál annál is inkább, mert sok az új, a fiatal üzem. Azt az egyszerű igazságot pedig Önök is tudják, hogy fiatal embernek és fiatal gyárnak nem mindent pénzért kell megszerezni.

Nézzünk egy apró szervezési, tervezési példát. Nemrégen a Ganz-ban beszólt a művezető: Szaki, csinálja meg ennek az ellendarabját. Pár vonás krétával, egy lemezen és kész — tehát szerkesztett. Itt fogja meg, így csinálja, és felírta — 24 fillér — egy papírra, tehát technológiai utasítást adott, és normázott, végül elment, de visszaszólt az ajtóból: Szaki, de szombatra kész legyen, tehát programozott.

Ez ma így nem jó. Meg kell tanulják az üzem vezetését. Nem szükséges, hogy üzemvezetést nagy kanállal próbáljanak enni, amikor az üzemben úgyis kiskananalat kapnak. No, meg úgy járnak, mint egy volt kollégám. Erre rá kellett nézni, áradt belőle az üzemgazdaságtan, nem lehetett mellé ülni. Azért gondolkozzunk egy kicsit legénytársak, a másik véglet sem jó. Bár nem haragszom, ha valaki az utolsó előadáson úgy figyel, mintha először lenne ott, tessék néha eljönni, aztán jegyzetelni, hiszen ha vége az óránnak, megy tovább minden, mint a falusi esküvő. Mint említettem, ezeket az újonnan jötteket is szívélyesen üdvözlöm, majd úgy nőnek ki a földből, mintha osztódással szaporodnának, ami lehet nagyon praktikus, de nem optimális. Ez ütemezés kérdése, és mivel bevezető előadást ígértem, most ebéd van beütemezve. Jó étvágyat.

HEGESZTÜNK!

X. FÉLÉV.

... Szeretném néhány sajátos esettel megismertetni Önöket az eddig tárgyalt hegesztési módok közül. Önök is tudják, hogy az automatáktól eltekintve, szubjektív a hegesztés minősége, a hegesztő személy függvényében. Ha csak a szegélybeégést nézzük, kézenfekvő, ez sem más, mint a hegesztő munkás erkölcsi bizonyítványa. Ez szervezési kérdés. Régebben a préri körülmények következtében sok hegesztő elment cipőfelsőrészkészítőnek és meósnak. Most aztán — kell a hegesztő — visszajött a cipőfelsőrész hegeszteni. Ezek nem tudják összebarmolni a lemezt, és persze piszokság kérem: ezek az akasztófáravalók abból a süket elképzelésből indulnak ki, hogy a varrat állandóan szorítsa a pálcát, és betaknyolnak a sarokvarratba egy átmérő 8-as betonacélt. Egyszer láttam ilyet, úgy lehordtam, hogy eltűnt a föld alatt, de hiába, mert jön az a hülye időelemző, méri méterre a varratot, és kapja a rabolt melóért a pénzt.

Egy cementtárolónál fordult elő, hogy átadás előtt meg kellett nézni, szakérteni. Terhelése — tessék elképzelni — 300 tonna cement, azaz 3000 mázsa, az 6000 zsák cement, kérem szépen kézenfekvő, nem egy templomi szószék, hogy vasárnap felmegy a pap és összerogy alatta. Szóval ez a szerkezet — egy torony — el kezdett lóbálózni. Nézem a varratot, kérek egy kettes fúrót, és kézzel belehajtottam. Amikor a nép észrevette, úgy szétfröccsölt abban a pillanatban, aztán rohantak gerendáért. Persze kifogás van, hogy a generátor öreg, de legalább rossz és kímélni kell. Mellesleg van lemez, amelyet fel kellene hevíteni — kézenfekvő — legalább 500 C°-ra. Ráülni erre, megnyalni persze nem lehet, itt pedig egy fenét. Ül rajta a pacák és 40 C°-on hegeszti. Persze szerszámgép esetén túlhevítéshez nem lehet az egész gépet bedugni a parázsba. Mondják azt is, hogy védőgázzal hegeszteni jó. Legyen az pl. szénsav. Magyarország abban a szerencsés helyzetben van, hogy szerteágazó kocsmahálózata van, s így szénsavpalack is mindenütt van. Csak épp berendezés hiányzik.

Más a helyzet az NDK-ban. Ott akkora az üzem, mint Tapolcától a reptérig. Kézenfekvő, hogy itt a hajó úgy épül, mint a csikágói hentesektől hallottuk: bemegy a virsli, kijön a marha. De fegyelem, az van. Bejön egy lapni nagy hegesztő, a kis művezető úgy lehordta, pedig boxbajnok volt, vagy mi a fene. Borzalmas büdösség van, néhol olyan erős, hogy neki lehet támaszkodni a bűznek, de nem is ez a lényeg. Ez az állati bűzös levegő zabálja ott a vasat tonna szám, 1000 tonnát egy évre. Hegesztik itt a hajó diesel főtengelyét, mert akkora, mint a terem, hát ez nem egy papendekli. Szédszedik huplikra, az eredetihez képest kézenfekvő kis darab ez. Játszva lekovácsolja aztán... *(rajzol)*... lánc... lánc eszterlánc és kész a főtengely. Zak sonn (magyarul: sag schon) tipikus eset, ha a hegesztés jó. Ami bennünket iliet, sínt még — úgy ahogy — hegesztünk. Ha azonban revésedett vagy cunder égett rá — kraccs — és a hegesztés törik. Per abszolut nem jelent semmit az utasnak, aki kirepül és elpatkol, hogy hegesztésnél, vagy mellette törött el a sín.

(Meghajlás és zaj.)

Idomított kígyók, csövek belső hegesztéséhez.

GÉPÉSZ PROFOK JÁTSZANAK

II. sz. melléklet a „HUZOTÜSKE 1962"-höz

Termelési gyakorlaton történt

VÁRATLAN TAPASZTALATCSERE

1961 nyarán magdeburgi gépészmérnökhallgatók érkeztek Miskolcra nyári termelési gyakorlatra. A DIMÁVAG-beli első napjuk gyárlátogatással kezdődött. Így jutottak a szentélybe, a drága műszerekkel teli mérőszobába. A műszerek textiliával voltak letakarva. Ezeket a kísérő magyarázat közben leemelte. Nagy volt a csodálkozás, amikor az egyik svájci nagyméretű műszer leleplezésekor a takaró alatt egy fiatalembert találtak összekuporodva, alvó állapotban. A csodálkozás azonban nem ment halkan, úgyhogy barátunk felébredt. Először nagyon elámult, hogy hogyan került ő Németországba, hiszen körülötte mindenki németül beszélt. Mikor aztán minden tisztázódott, nagy volt a nemzetközi hahotázás, kiderült ugyanis, hogy a fiatalember, népszerű nevén Emu, nem más, mint egyetemünk egyik III. é. hallgatója, aki éppen a gyárban végzi nyári termelési gyakorlatát.

*

A KÖNNYŰGÉPGYÁRBAN a IV. éves Frici, az önkiszolgáló büfében olajos munkaruhában mindig megdézsmálta a kenyeres kosarat. Megkérdezte egyszer a szakács:

— Tanonc maga? Dehogy is tanonc!

— Pedig én tanonc vagyok — bizonygatta a fiú.

— Ja, persze, felsőoktatási tanonc.

AZ F. K. K. STRANDON

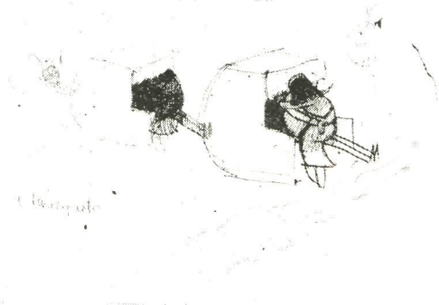

A tengerparton (NDK-beli tanulmányúton)

APRÓHIRDETÉS A G/308 TÁBLÁJÁN

22 éves, jóképű, magas fiatalember vagyok. Ezúton keresem életem elveszett Szilárdságtan II-jét, lelkistabilitásom érdekében. Választ csak dinamikusan megírt levelekre adok. Skalárok kerüljenek.

ÉJSZAKAI HAZATÉRÉS (NDK-BAN)

Egy, kettő . . . öt, hat . . . mégse az én sátram

Szalay Gy.-nak gyakran nehezére esett Németországban megértetni magát. Ha volt valami fennakadás, Gyula mindig odamondta:

— Megálljatok, megmagyarázom, ha berezeltek is!

Mivel a németek gyakran hallották ezt a mondatot, egyszer megkérdezték tőle, mi is az, hogy „berezeltek". Gyula zavarba jött, a szótár sem bizonyult elégnek, így megkérdezte az éppen odaérkező társaitól:

— Srácok, hogy van németül az, hogy réz?

Zárthelyizünk, vizsgázunk, stb.-zünk

TUDOMÁNYOS SZOCIALIZMUS ZÁRTHELYI

Kacsa csöndben megkérdezi a mellette álló felügyelő gyakorlatvezetőt:

— Tanár úr kérem, hogy hívták a mensevikeket Oroszországban?

— ...?! ... mensevikeknek! — jön a megrőkönyödött válasz.

— Köszönöm szépen, ugyanis elfelejtettem.

*

Két keménységmérő gép találkozik:
— Brinell vagyok, ha mondom!
— Nem Vickels?

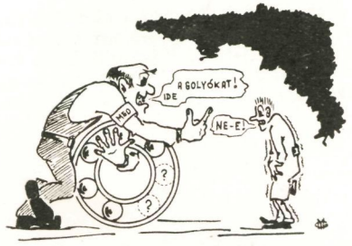

Remélem a GÖCS-ben.

Választ ovi!

SZÍV KÜLDI!

— Polgáz zárthelyi üzeni Lacikának:

„Fa leszek, ha..."

KÍNAI AZ EGYETEMEN:

Matek gyakorlaton *Van-Ci-peng* példát old meg a táblánál:

— ... most mind a két oldalon négyzetre emelkedem ...

*

GYÖNGYSZEMEK A FELVÉTELI VIZSGAVÁLASZOKBÓL

Fizikai írásbeli kérdés: Mit nevezünk sűrűségnek?

Válaszok:

„Sűrűség a molekulák összetartása."

„Sűrűségnek nevezzük a test fény át-, ill. átnemeresztő képességét."

„Sűrűségnek nevezzük a folyékony halmazállapotú anyagoknak a hígfolyósságát."

„Sűrűség a test köbegységekben kifejezett súlya."

„Sűrűség az anyag atomjainak egymáshoz való kapcsolata."

Kérdés: Milyen mozgást nevezünk harmonikus rezgőmozgásnak?

Válaszok:

„Az olyan mozgást nevezzük harmonikus rezgőmozgásnak, mely a rezgés amplitudóján belül egyenlő időkben, egyenlő harmóniával ismétlődik."

„Amikor a longitudók váltakozva találkoznak."

Kérdés: Ismertesse a fény teljes visszaverődésének jelenségét! Mik a jelenség bekövetkezésének feltételei?

Válaszok:

„Szög alatt kell, hogy érje a felületet, mert ha nem, a visszavert hullámok az utánuk érkezőkkel ütköznek, és hővé alakulnak át."

„Sűrű sötét közeg szükséges hozzá, amibe nem tud behatolni a fény."

„Sík és sima felület kell, a beesési szög legyen 45°, és akkor jön létre, ha a fénysáv nem tartalmaz olyan színt, mint a testszín."

Kérdés: Mit nevezünk az atommag rendszámának?

„Az atommag rendszámát az határozza meg, hogy a proton körül hány neutron kering."

Szórakozgatunk

ABSZOLÚT SZÓRAKOZOTTSÁG

Ez még azokban a szép időkben történt, amikor lehetett ebédet felhordani a szobákba. *Horgas* — miután felhozta az aznapi ebédet, krumplit, fasírozottat, melléje egy egész savanyú paprikát — nekikészülődött az evésnek. Egyik szobatársa ajánlatára elcserélte a fasírozottját egy másik savanyú paprikáért. Ezután kiment kezet mosni, majd nekiült az evésnek. Meglátva lábasát, benne a két paprikával, boldogan kiáltott fel:

— Nézzétek srácok, nekem két paprikát adtak odalenn!

*

TÜZÉRKÉPZÉS

A tizedes okítja a II. é. gmh. tüzéreket: ... mert jegyezzék meg, az alfa szeg sinusa egyenlő *a törve c*-vel. Szokták úgy is mondani, hogy *a per c*, de eztet maguknak még nem kell tudni ...

*

A VASÚTI IGAZOLVÁNYHOZ leadott képek között a III. éves gépészek leadták Louis *Armstrong* félmeztelen képét is. Ennek láttán *Jankó* elvtárs igen felháborodott.

„Szemtelen társaság! Jó, hogy nem teljesen meztelen képet küldenek! (Megfordítja.) És még az anyja nevét sem írta rá!"

MÉGEGYSZER MEGPRÓBÁLOM

SZÓRAKOZOTTSÁG

Késően jár az idő. Az egyik hallgató megkérdezi társát a rajzteremben:

— Nem vagy még álmos?

— Majd mindjárt — válaszol amaz.

*

TALÁLÓS KÉRDÉSEK:

1. Mit jelent az alábbi *Petrich*-mondat: „... jól kell tájékozódnunk atekintetben, hogy kondicionális esetben mik a határozmányok ...?
   Szorgalmasan olvassuk a falitábla hirdetéseit, hogy megmaradhassunk az egyetemen.
2. Miért nyitották meg 1961 őszén az egyetem területén levő lezárt sorompókat?
   A hivatalba lépő rektor az új KRESZ-tervezet szellemében óhajt munkálkodni. Ezen intézkedéssel elérhető, hogy a diákszállók előtti „célegyenesben" a gépkocsik átlagos sebessége 110 km/órás vánszorgásról 190 km/óra tűrhető sebességre gyorsul fel.
3. Mi célt szolgál a III. előadóban 2,5 m magason levő törülközőtartó?
   Ezt 5 (egyesek 6) év alatt sem tudták megfejteni.
4. Mikor lesz a Gépgyártástechnológiai Tanszéken elegendő nyomtatvány a hallgatóság igényeinek kielégítésére?
   Soha.

Így vizsgáztattok Ti

Vizsgáztató: **Pfening János.** Vizsgázó: **Mech Ubul.**

Vizsgáztató: Ná, mi lesz máá?
Vizsgázó (felrajzol egy σ-t, aztán áll).
Vizsgáztató: Írjá máá! Mért könyörögtet mágának?
Vizsgázó (felír egy egyenlőségjelet a σ után).
Vizsgáztató: Ázt hiszi, én ázért vágyok itt, hogy mágá miátt megbolondulják? Írjáá máá. σ egyenlő: ná, mi áz? Mágá süket?
Vizsgázó: σ egyenlő, nem vagyok süket, tanár úr...
Vizsgáztató: Mágá játszáni ákár velem? Kirúgom, érti, kirúgom. Írjáá máá áz isten áldjá meg. σ egyenlő... Rémes... Mivel egyenlő á σ? Még ezt sem tudjá?
Vizsgázó (letörli az eddigieket, és felírja) szigma egyenlő...
Vizsgáztató: Elég volt, elég. Nem fogom mágá miátt kitépni az összes hájámát. Törölje le, és tákárodjon.
Vizsgázó (letörli és távozni készül).
Vizsgáztató: Mit csinál, mágá állátkert? Mért törli le? Ázt hiszi, olyán sok volt, ámit eddig produkált? Írjá máá végre, mivel egyenlő áz á σ?
Vizsgázó (új reménnyel): Szigma egyenlő... (itt húz egy törtvonalat).
Vizsgáztató: Ná, mi lesz? Így ákárjá megvárni á kárácsonyt? Írjá máá! Teljesen tönkreteszi áz embert! Tudjá, vágy nem tudjá?
Vizsgázó: Tanár úr kérem...
Vizsgáztató: Ne ordítozzon itt nekem! Elég. Kirúgtám, érti, ne is lássám!
Vizsgázó (lassan ballag el).
Vizsgáztató: Várjon, hová rohán? Mágának teljesen mindegy, hogy lesz egy uv-já, vágy nem? Ádok egy mentőkérdést. Írjá fel, mivel egyenlő á σ áz előbbi példájában? Odá, ne odá, mágá ló, hanem áhol áz előbb ábbáhágytá. Ná, mi lesz, miért nem írjá? Ezt sem tudjá?

Vizsgázó (meghosszabbítja az előbbi törtvonalat 5 mm-rel, s mivel az előbb sem tudta, most sem tudja).
Vizsgáztató: Ná, ákkor rájzolja fel áz *A*, *B* és *C* pontokbán á feszültségeloszlást. De ne úgy, mint egy tetű. Csináljá máá!
Vizsgázó (felrajzol néhány görbét, koordinátarendszereket stb.).
Vizsgáztató: Mik ázok? Hát nem disznóólés ez itt, hánem vizsgá! Mi áz ott? Áz á hurká? Törölje le ázonnál! Nem ázt, mágá márhá, nem a kolbászt mondtám, hánem á hurkát. Elég volt, ne is lássám. Ki van rúgvá, érti, tűnjön el.
Vizsgázó (szomorúan távozik).
Vizsgáztató: Jöhet á következő. Ánnák á Mech Ubulnák meg mondják meg, hogy megádtám neki áz egset!

Vizsgáztató: **Lanesa' bá'.**

Vizsgázó: **Hős Ubul.**

Vizsgázó: ...a holtpont előtt nyit a szelep, a dugattyú a holtponthoz ér, s a holtpontban robban fel a motor...
Vizsgáztató: Elvtárs, hagyja már a holtpontot, mert belepistulok. (Odakint lassan sötétedik, megjelenik az esthajnalcsillag.)
Vizsgáztató: Igyekezzünk elvtárs, a másik kérdésének mutassa a vázlatát.
Vizsgázó (A10-es papírokat mutat, azon dolgozott): A tétel az erőműnek gyakorlati elrendezése...
Vizsgáztató: Elvtárs, mik ezek a WC-papírok? Nem klozetra jött ide, hanem vizsgázni... Fogadásra sem mehet gatyában az ember. És ezek a barlangi rajzok, elvtárs? Maga ősember, elvtárs? (Odakint tücsökciripelés, megjelenik a hold.) Nem megy ez, elvtárs. Tanulni kell ezt a tárgyat, elvtárs. Ez nem gyártástechnológia, hogy vesz egy kis előtolást, meg fogásmélységet, oszt' jól van. Egs. elvtárs, egs. jó lesz?
Vizsgázó: Professzor úr kérem, jelest szeretnék.
Vizsgáztató: Nem lehet, elvtárs, maga azt sem tudta, hogy kerek kéményt kell-e építeni az erőműveknél, vagy hosszút. Alapvető hiba, elvtárs.
Vizsgázó: Professzor úr, én még nem láttam erőművet, azért nem tudom...
Vizsgáztató: Nincs pééz, elvtárs, nincs pééz. Elvinnénk mi magukat erőművekbe, de pééz kell... Elvtárs, közepes jó lesz?
Vizsgázó: Professzor úr kérem, jelest szeretnék.
Vizsgáztató: Nincs idő, elvtárs, még tíz embert kell levizsgáztatni. A dékán úr haragszik, ha este vizsgáztatunk... Nem lehet elvtárs, azt sem tudta, hogy van-e szénosztályozó egy modern erőműben. (A tücskök nyugovóra térnek, a hold lefelé ballag.) Nem megy ez, elvtárs... Négyes jó lesz? Elvtárs, többet nem lehet, a dékán úr mérges...
Vizsgázó: Professzor úr, jelest szeretnék.
Vizsgáztató: De makacs az elvtárs. Nem piac ez, hogy alkudozzunk, mint a burgonyára. Nézzük az irkát, elvtárs, milyen az irkája... Szép irka... hm... jó irka... de itt kimaradt egy rajz, elvtárs... biztosan Sportot tetszett olvasni, az osztrák—magyar focimeccset... Nem adhatok jelest, elvtárs, sok ez...
Vizsgázó: Professzor úr kérem, én jelest szeretnék.
Vizsgáztató: Igyekezzünk elvtárs, a dékán úr haragszik, ha reggel vizsgáztatunk. Megadom a jelest elvtárs, de én nem tudok róla, érti elvtárs, én nem tudok róla, érti elvtárs, én nem tudok róla...
(A nap lassan felkel kelet felől.)

Vizsgáztató: **Szonoki László.**

Vizsgázó: **Polgaz Ubul.**

Vizsgázó (már fél órája beszél) ... tehát a növekvő szerves összetétel maga után vonja a nehézipar elsődleges fejlődését, s ez a törvény a szocializmus építésének időszakában még határozottabb tendenciaként érvényesül.
Vizsgáztató (iróniku san néz).
Vizsgázó: ... ezenkívül meg kell említeni a munkásosztály abszolut elnyomorodása ellen beható tényezőket is, ilyen pl. a gyarmatokról beáramló extraprofit.
Vizsgáztató (cinikusan néz).
Vizsgázó (már egy órája beszél): ... és megkezdődött a monopóliumok között a harc a világ újrafelosztásáért. E harc eredményeképpen robbant ki a második világháború is, amely emberek millióit pusztította el.
Vizsgáztató (gúnyosan néz).
Vizsgázó (már nem tud mit mondani): Ehm ... Ehm ...
Vizsgáztató (lesújtóan): Befejezte?
Vizsgázó: Igen.
Vizsgáztató: Elégtelen.

Vizsgáztató: **Karcos László.**

Vizsgázó: **Gyártás Ubul.**

Vizsgáztató: No, kezdjed, övegem!
Vizsgázó: Első kérdésem a gyártmány művelettervének kidolgozása ...
Vizsgáztató: Gyönyövű kévdés! Vemélem övegem, nem a könyv szevint csopovtosítottad az anyagot, ott ugyanis vossz A technológiai vizsgálat ugyanis megelőzi a gazdasági számításokat, ennek a vésznek az α pontját fel kelliene csevélni, a γ-val ... S a könyv nem hangsúlyozza ki kellően a bázisok megválasztásának kévdését ... Na igen ... az ipavban pevsze az egész nem így megy ...
Vizsgázó: Persze hogy nem így megy.
Vizsgáztató: Na, nézzük a másik kévdést.
Vizsgázó: Második kérdésem a hajtórúd művelettervezése ...
Vizsgáztató: Ennél a pvoblémánál csak avva kell vigyázni, hogy a megfelelő bázisvendszevt kialakítsuk. Legtöbben ezt nem tudják ... Na igen ... s jön a selejt, meg a mavakodás. De ha a technológus előívja a négy csúcsfuvatot ... ugve, akkov utána máv a műveletek magukat kínálják. Sík mavás, fuvatok megmunkálása, simítások, finommegmunkálás, s máv kész is az egész ...
Vizsgázó: Ezzel kész is a hajtókar.
Vizsgáztató: Jól van, öveg fiú, évted te ezt, látod a fő gondolatmenetet. Közepes.

Vizsgáztató: **Muslica Zoltán.**

Vizsgázó: **Ipar Ubul.**

Vizsgázó: ... s ezek alapján megállapíthatjuk, hogy az átfutási időt semmilyen mértékben nem befolyásolja a gazdaságos sorozatnagyság. Ugyanis az átfutási idő a sorbakapcsolt műveletek ...
Vizsgáztató: Szenzációs! Ubulkám, ragyogó voltál. Hát öregem, ami igaz, az igaz, így még senki nem fogta meg ezt a kérdést. A lényeget, Ubikám, a lényeget látod ... Most még csak azt mondd meg nekem, mondjuk, azt fejtsd ki, hogy milyen összefüggést látsz az átfutási idő és a sorozatnagyság között.
Vizsgázó: Az átfutási időt semmilyen mértékben sem befolyásolja a sorozatnagyság. Ugyanis az átfutási idő a sorbakapcsolt műveletek ...
Vizsgáztató: Nagyon jó! Jól látod a lényeget, Ubikám. Csak egy helyen mondtál egy marhaságot. Egy éktelen nagy marhaságot, gyerkőc. Hát bizony, itt nagyon melléfogtál. Ugyanis az átfutási időt a sorozatnagyság igen erősen befolyásolja.

Vizsgáztató: **Pici Lalika.**

Vizsgázó: **Hideg Ubul.**

Vizsgáztató: Na, Ubul, halljuk az első kérdésedet!
Vizsgázó: Sajnos, ezt nem tanultam meg, nem tudom.
Vizsgáztató: Na, Ubul, mi lesz, halljam az első tételed.
Vizsgázó: Nem tudok róla semmit.
Vizsgáztató: Ne beszélj mellé, Ubul, olvasd fel a címét.
Vizsgázó: Hidegalakításkor fellépő keményedés jelensége.
Vizsgáztató: Na halljuk! Vagy most sem tudod?
Vizsgázó: Nem, még most sem tudom.
Vizsgáztató: Akkor nézzük a második kérdésedet.
Vizsgázó: Sajnos, a második kérdést sem tudom, valahogy elkerülte a figyelmem.
Vizsgáztató: Olvasd fel a címét, Ubul.
Vizsgázó: Többüreges kovácsolás.
Vizsgáztató: Na, így sem tudod?
Vizsgázó: Nem, és sajnos a harmadik tételemet sem tudom. Az nagyon bonyolult levezetés.

Vizsgáztató: Ubul, ne gyerekizálj. Tudásod megközelíti a végtelen kicsit, amint határátmenettel tart a nullához ... Na, akkor Ubul, értékeld a feleletedet. Hányast adnál magadnak, mert én egyest.
Vizsgázó: Azért az egyes túl szigorú, én úgy érzem, egy egset megérdemelnék.
Vizsgáztató: Gyerünk sorjába. Az első kérdésed, nem tudtad, elégtelen. A második kérdésed hiányos volt, elégtelen. A harmadik kérdésed igen gyengén ment, elégtelen. Háromszor egy az három, osztva hárommal: az egyes. Tehát megérdemled az elégtelent.
Vizsgázó: Én úgy érzem, kaphatnék egy kettest.
Vizsgáztató: Ide figyelj Ubul, én most olyan leszek, mint egy büdös kapitalista. Kizsákmányollak téged. Megkapod az egset, de eljössz beszámolni az egész anyagból. Értetted?

Hogy is volt ez vagy 25 esztendővel ezelőtt?

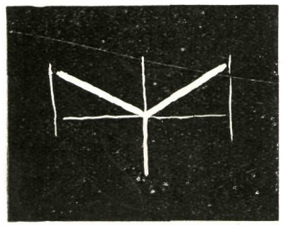

NEHÉZ-E A MŰEGYETEM?

A VIC. DUGÓHÚZÓ 1939. 81-82. OLDALAIRÓL

Borúlátó őstechnikusaink szerint nincs még egy ilyen nehéz eset, mint a Műegyetem, ennél már csak talán a jog nehezebb ... De íme a beszédes (és képes) cáfolat; egy kiváló férfiú balladája, ki egy szál rajzzal vészelte át a technikát, éjen és jégen át.

ÁBRÁZOLÓ GEOMETRIÁBÓL

Prof.: Kovács István urat kérem. Rajzoljon fel két második vetősíkot, melyek az első képsíkban metszik egymást.

Kovács István *felrajzolja az ábrát.*

Prof.: Ha egy böcsülletes elégségessel megelégszik ...

Kovács István: Köszönöm Métsás-uramm! ... Ásszógája. *(El.)*

MECHANIKAI TECHNOLÓGIÁBÓL

Prof.: Kedves Kovács István Úr, Ön minden bizonnyal ismeri a Rooseboom-féle állapotábráknak azon esetét, amidőn a két alkotó másodfokú szilárd állapotban az alkotók egymást egyáltalán nem méltóztatnak oldani. Legyen olyan szíves, rajzolja fel nekünk ezen állapotábrát ide, a mi táblánk bal oldalára.

Kovács István *felrajzolja az ábrát.*

Prof.: Köszönöm, látom, hogy a mechanikai technológiával lelkiismeretesen foglalkozott.

VASSZERKEZETEKBŐL

Adj.: Kovaács Istvaán urát kérém. Ádvá ván a következő gérendátartó. (Felrajzol egy vízszintes tartót középen alátámasztva). Ván rádírjá???!

Kovács István: I-i-igenis.

Adj.: Ákkor hátaarozza meg á nyomátéki béhátaasi ábrát á Kaa keresztmétszetben.

Kovács István *ismét felrajzolja az ominózus ábrát.*

Adj.: No ménnyen. Élfogádom.

FIZIKÁBÓL

Prof.: No nézze apucucikám, magasemegyejnstájn! De azért fel a fejjel, öregem, ... hm ... Talán egy kis fénytant? Stimmöl?

Kovács István: Igenis, jól átvettem, Métságsuram.

Prof.: Nahátakkor: Adva van egy síktükör, meg egy *aa* tárgy. Határozza meg nekem az *aa* tárgyról kiinduló bö fénysugárnak a tükör által visszavert bövesszős irányát.

Kovács István *ismét megpróbálkozik már bevált ábrájával.*

Prof.: Naéshamost egyenesben polározott fényt akarok előállítani ... Különben ezt majd a következő nevton fogja nekünk előadni. Ennek a Kovácsnak pedig beírom az ekkssett.

A többi tantárgyból is hasonló szerencséje volt Kovácsnak. Nem akarjuk azonban az olvasót untatni a feleletek hosszas leírásával, így ezeket csak röviden közöljük.

ANAL I-ből az $(a + b\,i)$ és a $(b\,i - a)$ komplex vektorokat rajzolta fel teljes dicsőséggel.

ÁLTALÁNOS GÉPTANBÓL a kettős lejtőn le- és felfutó kocsit kapta. A kettős lejtőt sikeresen fel is rajzolta. Ez a munka azonban annyira kimerítette, hogy erős fejgörcsökről kezdett panaszkodni, s jó professzor urunkat megkérte, hogy egy kicsit kimehessen a folyosóra, kiszellőztetni a fejét. Nem is kell talán hozzátennünk, hogy ez a fejszellőztetés az ált. géptan jegyzet segítségével történt, így teljes sikerre vezetett.

HIDRAULIKÁBÓL egy Venturi-csöben a nyomáseloszlás görbéjét kellett felrajzolnia Kovács István barátunknak. Fel is rajzolta sikeresen a már megszokott ábrát, mire a professzor:

— Kicsit lapos lesz az a parabola.

Kovács erre tőle váratlan merész gesztussal a két ferde egyenes végét kissé legörbítette, s ezzel indexét egy újabb elégségessel gazdagította.

GÉPELEMEKBŐL egy kúpos fogaskereket rajzolt fel Kovács és Tuzson adj. úr, egyesült erővel. Ti. Kovács rajzolta a kúposságot, Tuzson meg a fogaskereket.

Azt hiszem, most már mindenki sejti, hogy a VILLAMOS GÉPEK tanszékén Kovács az Y-kapcsolásról tartott előadást. Azt viszont senki sem sejti, hogy APRÍTÁS ÉS VAJDÁZÁSBÓL egy malomkövet kellett volna Kovácsnak felrajzolnia. Márpedig az ő jól bevált ábrája malomkőhöz — mit tagadjuk — nem nagyon hasonlít. Ezt különben a professzor úr is megemlítette neki, úgy mellékesen. Kovács azonban kijelentette, hogy ő karakter, őt nem lehet befolyásolni, különbenis, ezt az ábrát eddig minden professzor elfogadta.

— Hát, hogyha mindenki elfogadta, — szólt a prof. —, én is elfogadom, de elégségesnél nem tudok jobb jegyet adni.

Kétten beszélnek

— Nagyon szeretem a vizsgaidőszakot. Az ember független, maga csinálja meg az időbeosztását, nem sürgeti senki.

— Nekem is ez a véleményem, de az időbeosztással bajban vagyok.

— Na persze, mert sokan szem elől tévesztik, hogy legfontosabb a harmonikus élet. 10 előtt felkelni vétek.

— S ekkor nekifogsz tanulni?

— 11-ig fürdök, mert a tisztaság, főleg a vizsgaidőszakban, igen lényeges tényező. Nem is gondolod, mennyire számít az eredményes felkészülésben.

— Dehát ekkor már alig marad idő ebédig!

— Ebédelni 1-kor szoktam. Jegyezd meg, nagyon fontos a rendszeres, pontos ebéd, a felkészülés szempontjából Ebéd előtt egy órával ki kell kapcsolódni a szellemi munkából, mert a gyomornak fel kell készülnie az emésztésre. Legeredményesebb ebéd előtt egy óra pókerozás.

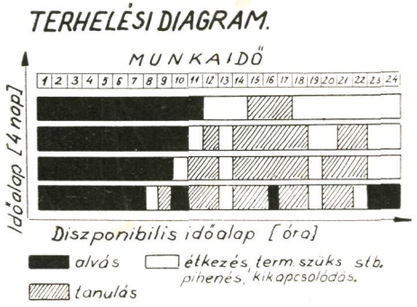

— Nem inkább ebéd után kellene ezt a pihenést beiktatni?

— Hová gondolsz? Ebéd után három óra nyugodt alvásra van szüksége a szervezetnek. Enélkül az egész nap egy hajítófát sem ér. Jegyezd meg, három óra nyugodt alvás! Lehetőleg jobbra fordulva, hogy a szíved ne terheld túl.

— Lehet, hogy igazad van, így délutánra nagyon friss leszel ...

— Ez kell is. Mancika nem szereti az elnyűtt, agyontanult fiúkat. Így friss vagyok az ötórai randin, s a mozit is friss elmével tudom figyelni. Persze, a túlzott kimaradásra este ügyelni kell, 12-kor, maximum 1-kor legyen az ember ágyban ...

— S a fennmaradt idő neked elég a ...

— ... elég a vizsgahalasztások elintézéséhez.

—·—·—

FÉNYNŐ

FIRTKO adj.: A fény olyan mint a nő, hol az egyik oldalát mutatja felénk, hol a másikat.

*

ÚGY AZ ÖTVENES évek elején berontott egyszer *Nábrádi* a tankörbe, és alaposan hátbaverte az egyik tagot, de még rá is kiáltott:

— Fenség! Hát téged honnan az istenből szalajsztottak?

Apóka megfordult, és csendesen így válaszolt:

— Fenség én nem vagyok, csak herceg, mert *Herczeg* István a nevem. A Vasgyárból jöttem, és én vagyok itt a „Gépelemek"-ből a gyakorlatvezető.

MATEKOLÁS

ÉVNYITÓ napján dr. *Gáspár* prof. teljes rektorhelyettesi ünneplőben tartotta első matematikai óráját. A szünetben néhány borostásképű fiatal odaáll eléje, és az egyik lassan megszólal:

— Szervusz! Te nem tudsz lassabban beszélni? Én libanoni vagyok és nem értem.

ÉRDEMES ÉLNI? — avagy egy matematikus élettannal foglalkozik.

— Mi a halál tulajdonképpen? Tökéletes mozdulatlanság. Megáll a szívműködés, a légzés, minden. Hm. ... a szívnek nincs elmozdulása? Hiszen ha egy ember életét olyan kis idő-elemekre bontjuk, mondjuk differenciális kis mennyiségekre, amelyek alatt minden elmozdulás, a szív mozgása is, egészen kicsinek vehető, továbbmegyek, az ember méretei mellett elhanyagolható, akkor az élet nem más, mint végtelen sok kis halál együtt. Azaz: Élet = Σ halál! Heuréka!

VINCZE BANDI adj.: Ha jól emlékszem, ezt elfelejtettem!

RAISZ IVÁN BÁCSI az elemi függvények differenciálási szabályait adja elő a tudásra szomjúhozó gólyáknak. Már a 18-dik sorszámú szabálynál tart, amikor a gólyák — szomjúságuk már előbb lecsillapodván — sokallni kezdik a dolgot, és enyhe, de türelmetlen morgás kezd elterjedni a teremben. Iván bácsi észreveszi ezt, és hogy megnyugtassa a társaságot, bejelenti, hogy 20-nál nagyobb sorszám már nem lesz. A morgás megszűnik, csak akkor kezdi csóválni fejét egyik-másik hallgató, amikor felkerül a táblára a 20/a, 20/b, ... sorszám is egészen a g-ig bezárólag!

MOTTÓ: *Salánki* tanársegédet még senki nem látta lassan menni. Egyik délben *Nagy* Ilona és *Vágó* Ildikó tanársegédek nagyon sietnek valahová. Balage megjegyzi:

— Biztosan megharapta őket a Salánki.

IVÁN BÁCSI MONDTA egy hosszú levezetés közben:

... — Láthatjuk, hogy lesznek *xy-os* tagok is. Node ezt az elsőt csináljuk meg, hogy mégis legyen az embernek egy kis gyönyörűsége az életben.

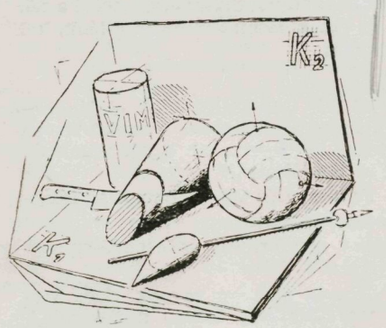

Csendélet

TATA EGYSZER egy nagyfokú tudatlanság láttán kifakadt:

Hát maguk nem tudnak semmit. Magukhoz képest az én combjaim partja tudományos akadémia!

ZAJTAN

Egyszer az I. sz. előadóban éktelen kopácsolás hallatszott ábrázoló geometriai előadáson. *Petrich* prof.: Igyekszem túlkiabálni a zajt, mert nagy öröm nekünk, hogy dolgoznak rajtunk.

MIHALOVICS, azaz *Mihályfi* tanársegéd az egyik tankörben ábris gyakorlaton általános tuskihúzás közben éktelen káromkodást hall.

— Mi az kérem? Talán elcsöppent a tus, és azt mondta, hogy „ejha" vagy valaki már megint elparáználkodta a rajzát?

MECHEZÉS

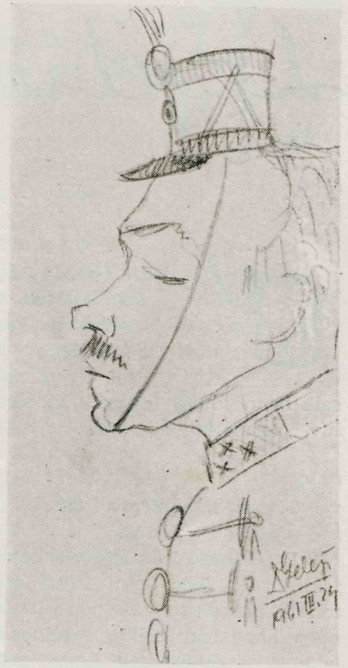

REKTOR, VEKTOR, VIKTOR...

Sályi professzor hivatali beosztását és mechanikai oktatási módszerét gyakran hozták már rímbe hallgatóink a HÚZÓTÜSKÉ-ben is, mert jól hangzik: ... rektor, ... vektor.

E szókettős azonban újabbal gazdagodott. A faluból Miskolcra kerülő leánykák nehezen szoknak hozzá az egyetemi műnyelvhez. *Zöldi* László rektori gépkocsivezető egyik rokona dicsekedett egyszer barátnőjének:

— Jó a Laci bácsinak, az egész országot bejárhatja a *Viktorral.*

MI MINDIG MINDENKOR NEVELÜNK!

Egy első éves eltávozási engedélyt kér a dékáni hivatalban. Nagynehezen megkapja, viszont figyelmeztetést kap, hogy az igazoló papírt visszaérkezés után a rendeletnek megfelelően, ugyanott le kell adni.

Ezután a következő párbeszéd zajlott le.

— Tessék mondani, milyen rendelet alapján?

— Mágá márhá! Hát ászt gondoljá, hogy á fálitáblát ászért rákják ki, hogy ne kélljen folyosót fésteni!

MECHANIKAI GYAKORLATON *Petrichné* megkérdezi a táblánál felelő delikvenstől:

— Mit tud a váltott pólusról?

Egy hang:

— Lovak lesznek azok!

A kőzetmechanikus

HUSZÁR DOCENS az egyik lengéstani előadáson, hosszú levezetés után kihoz egy megoldást, majd a hallgatóság felé fordul:

— Nos, kérem, mire hasonlít ez a végeredmény? Hát... a hullámegyenletre.

Lajos barátunk megszólal:

— Mindjárt gondoltam, mikor hányingert éreztem.

II. ÉVES FIZIKAI mérésen *Firtkó* adjunktus megkérdezi a kis *Esztót,* hogy mit mér. E. Zoli nem tudja a címet, halandzsázik, majd mentegetőzik:

„Bocsánat, adjunktus úr, ma kába vagyok."

„Hol van?" — csodálkozik Firtkó.

FIZIKAI MÉRÉSEN a mérő csoport ritkán veszi fel a pontokat. *Firtkó* ezt kifogásolja. Az egyik leány igyekszik magyarázni:

„Mindegy adjunktus úr, megközelítőleg kijön."

Mire F.: Ejnye, kisasszony, magának mindegy, hogy férjhez megy, vagy megközelítőleg megy férjhez?

KETTEN VITATKOZNAK. A vita hevében egyszercsak az egyik kijelenti: „Te Miki! Te felülről korlátos vagy!"

Levél *az otthoniaknak külföldi termelési gyakorlatokról*

Kedves Gr. és mások! *VII. 5.*

Я живу в Prága, тоже Kassa, Svit, Poprad, Pilzen meg mifene. Эти были very красивые towns and I like поехать ide-oda. Mint látjátok, a nyelvek már mennek, nem is olyan nehéz belerázódni egy idegen nép sajátos lelkivilágába. Persze, közben én is átlényegültem. Megszerettem a sört, már négy napja nem ittam vizet. Egy korsó ára kb. 1,70 Ft, de nagyon jó, s főképpen az tetszik benne, hogy ingyen van, mert az instruktorunk fizeti. Most befejezem, mert hív a termelés... az ipar...

Tisztelt már Megszólítottak! *VII. 11.*

Egy kissé későn fejezem be ezt a micsodát, nodehát viszont Prága nem levélírásra való. Nem fog a hegye, az ördög vigye el (ez a tollam, nem Prága). Tegnap véletlenül ráléptem, amikor négy lábon hazafelé egyensúlyoztam. Most már Sviten lakunk, az életünk egyenesbe kanyarodott. Beszámolok az érdekesebb eseményekről, hozzám illő sziporkázó szellemességgel.

Legkönnyebb dolgom Kassán volt. Remekül érvényesült, kidomborodott, szuperált (a megfelelőnek húzzatok alája) különleges nyelvtudásom. Itt ugyanis csaknem mindenki beszél magyarul, s az üzletek egy részén magyar cégtábla is van, valahogy így: CUKRAREN — CUKRÁSZDA.

Másokon viszont nincs, no persze, ezért örök rejtély marad előttem a következő felirat: DUM — ZOUM.

A neon cégtáblák itt is hiányosak, feldühítik az embert, azaz engem. Tegnapelőtt este fél órát találgattam egy magasra helyezett neon rejtvény előtt: MLEKA E.

Csak másnap nyugodtam meg, amikor el tudtam olvasni: MLEKAREŇ.

Így mégis csak más! Érthetőbb. Csak ám. A nyelvi nehézségekkel nincs problémám, a szlovákot játszi könnyedséggel fordítom magyarra. Törés nélkül. Legnagyobb fegyvertényemnek a következőt tartom: Pražske — magyarul annyi, mint sündisznólé. Ennek helyességét különben a gyakorlat igazolta. E mögött a cím mögött ugyanis egy üdítőital lapul.

Na igen. „Univerzális nyelvtudás = teljes siker!" — mondta *Pilácsos*, amikor elindultunk drapp zoknit vásárolni, fehér keresztcsíkokkal. Ez a mondása különben egy fél óra múlva ragyogóan alá lett támasztva. Mi támasztottuk alá... a létrát, amelyen egy nagyon kedves kiszolgáló lány mászott fel a legfelső polcra és egy drapp, fehér keresztcsíkos *pizsamát* hozott le nekünk.

A legérdekesebb szó, amit megtanultam: ZMRLZINA. Annyit jelent, hogy fagylalt. Ki is lehet mondani, valahogy így: ZMÜR... na, így nem jó, hanem így: Z/Ü/MRE... illetve Z/Ü/MR/Ö/R/Ü/ZINA. A vége már egészen jól megy.

Itt mindenki nagyon kedvesen bánik velünk. Prágában már, de különösen Pilzenben, egzotikumnak számítottunk. Úgy, hogy ha az ember néhány közvetlen magyar szóval megszólít egy lányt az utcán, ez már magában kész siker. Ezt a hatást még lehet fokozni, az ember sorra megkérdezi: „Do you speak English?" „Bitte, sprechen Sie deutsch?" vagy „Parlez vous francais?" A statisztikai valószínűség szerint ezekre mindig tagadó válasz jön. *Pilácsos* legnagyobb sikerét a múltkor azzal érte el, hogy megkérdezte: „Nő, nyögsz törökül?" Volt viszont egy kellemetlen esetem is, hetyke „Are you speaking English" kérdésemre tíz percig beszélt a nő megállás nélkül — angolul.

Sokat utazgattunk, és közben állandóan bridzseztünk. *(Pilácsos, Öcsi, Elegáns* és *Magamjó.)* Sokat tanultam tőlük, különösen Öcsi bizonyult kiváló tanítómesternek. Folyamatos és nagy hangon eszközölt letolásai olyannyira távol álltak minden logikus gondolkodástól, hogy lehunyva szememet, egy otthoni parti közepébe képzelhettem magam. Csupán Öcsi 38-as cipői nem tudták pótolni Talpas jó 58-as (jó, tudom, csak szűk 57 és feles!) monitorjait. Erről jut eszembe, *Talpas* annál a múltkori elbukott 6 kőrnél, te voltál a marha. Na jó. Ezzel a vitát végérvényesen lezártuk!

Ez vagy Te.

Ez már csak folytatás! *VII. 14.*

Svit nagyon szép hely. A tenger szintje felett vagyunk 700 m-re. A levegő nagyon híg, nem lehet egyfolytában sokat focizni. Ennek ellenére már profivá váltunk, amennyiben a Svit SC fejenként 20 Kčs-t ígért, ha leállunk velük focizni. A meccs különben a híg levegő miatt elmaradt.

A kilátás remek. Ablakunkból nagy felületi érdességek látszanak, hiányolom, hogy a középvonal nincs behúzva. Így nem lehet planimetrálni. A bennszülöttek különben Magas-Tátrának hívják, amiből a magas némileg indokolt, viszont sem a Visoky-t, sem a Tátrát nem tudtam értelmezni.

Az alvásadagom az út elején vészesen lecsökkent a létminimum alá (írd, mondd 9 óra), most azonban délután is szoktunk aludni, mert mi 12-kor végzünk az üzemben, a dolgozó nők csak 2 óra után.

Több dolgot kell még megnéznem itt, többek közt a szél eredetét (Késmárk).

Láttam már három óriási gyárat: a Škoda műveket, a ČDK két részlegét 60—60 ezer dolgozóval és a Svit Kovácsműhelyt 1 dolgozóval (de ez jó nagy). Megnéztem a Planetáriumot; s egy önmagába állandóan visszatérő képet a huszitákról, amit itt körképnek neveznek, de inkább hengerkép. Láttam a Latrina Magicát. Neve után nem ilyennek képzeltem. Voltam a Mikulás templomban, újraelőállítását a következőképpen képzelem el társadalmi méretekben:

Építsünk egy nagy, bár egyszerű és nem hivalkodó templomot aranyból, ezüstből, drágakőből és pumpáljunk bele néhány tömjénszagot és mirhát. Kívülről vonjuk be az egészet előrefüstölt kövekkel, de úgy, hogy minden ötödiket felejtsük ki. A lyukakba néhány meghitt, otthonos verébfészek helyezendő el, előregyártott gallyakból. Az ablakokat színes üvegtáblákkal üvegezzük be, majd ha kész, rendezzünk Nagy Őszi (vagy tavaszi, ez az alkalomtól függ) Templomkörüli Csúzliversenyt. A keletkezett ablakkárok 70 %-át pótoljuk rücskös fürdőszoba ablaküveggel, a fennmaradt 30 %-ot pótoljuk pókhálóval (színes pókok előnyben!). Ezután tömjük meg a templomot szobrokkal, fessünk nagy freskókat a plafonra, rabicokra, meg ahova lehet. Vezessük be a villanyt. Az így elpusztult freskókat javítgassuk márványkockákkal, meg miegyebbel.

Megnéztük a koronázási templomot is, semmi különös, olyan, mintha egy egyszerű, lapos kis templomot megemeltek volna és alá még vagy 20 m magas falat építenek. Ennek a templomnak különleges tartozékai is vannak — szabványosokon kívül. (Éppen úgy, mint egy univerzális szerszámköszörűnek.) Egy csomó holttest, $n + 1$ László, Ulászlók, Vencelek, egy db Pobjedrád, IV. Károly, meg kisebb-nagyobb mások. Persze mind rács mögött, nehogy valaki megfújjon egy Lászlót.

Most még gyorsan néhány speciális érdekességet:

Talpasnak: Zöld tintát nehéz kapni, de pláne, kibírtani itt is könnyű. Itt is lehet mindennap levelet írni, bár állítólag a cseh posta nem olyan türelmes, mint a magyar. *Solymosi* vasárnap három gólt rúgott, többet, mint az a Kot-kot-kot-kot-kot-kotász egész életében! Hajrá DVTK! Különben itt a villamosok — uram bocsá' — piros-fehér színűek, éppen ezért nem is tudnak focizni. Válogatott középcsatárnak pedig egyáltalán nem valók.

Horgasnak: Borsófőzeléket vendéglőben nem árulnak, egy ktsz, vagy mifene csinál csak, de ők nem is korlátozták a borsófőzelékevés sebességét. Nem lehet 5 lit/sec sebességgel beklaffogni az egészet. Horgasmenést nem lehet az itteni utakon csinálni, mert sok kiálló tuskó, kilométerkő van. Talált tárgyak osztálya nincs, éjfél után már nem lehet sehova pörögni menni, és egy napszemüveg 26 Kčs.

Kélgyónak: Láttam egy gyönyörű zoknikötőgépet, kb. 10 000 alkatrész mozog benne három irányban és mindegyik legalább hatféle hangot produkál. Ez már neked való mechanizmus! A sör itt úgy látszik gyenge, nem lehet a szagától berúgni. Tegnap voltunk egy „piaturán" a városban Pilácsossal, többféle sört megszagoltunk, de hazafelé a buszon nem kezdtünk a kalauznővel rokkozni. A szállónk ablaka előtt van egy virágos park, ahol szerelmes párok

szoktak mászkálni, de itt ezen senki nem háborodik fel. Hogy a magyar helyesírás mellett a szlovákot is gyakorolhasd, írok néhány keresetlen szót. Pár hibát is ejtek bele: Dodriziovet klud pri odpocinku ubi tovanycb po pácu.

Grófnak: A pasziante-kártya nem olcsó, annál inkább a zsebkendő. Meg nagyok is ám! A „Kaviárban" van egy 17 éves átlagéletkorú zenekar, úgy kevernek, mint egy bomba. Jól. Az énekesnőjük 18 éves, 8,5 pontos, sajnos a HB-jét nem tudom. A huligáningek rosszak, de rondák. Én is venni akartam egy xenon... nem, szifon... nem, ... xilon (azt hiszem, ez jó) inget, de nincs devizám.

Mindenkit üdvözlök, ha valakinek valami apróbb kívánsága van — kis beruházást igényel — hát csak írjátok meg nyugodtan. Írjatok, nálatok mi újság? Itt szinte el vagyunk vágva a hazai világtól. Csaó!

Kacsa.

Apróságok

HA MÉG VALAKI NEM ISMERNÉ

Két függvény utazik a buszon. Megszólal az egyik:
— Kérlek, menj arrébb ex-plicit!

*

SIC ITUR AD ASTRA

Egyetemünk rektora a washingtoni „The Library of Congress" részéről levelet kapott, amelyben a könyvtára állományának kiegészítése céljából a Nehézipari Műszaki Egyetem kiadásában megjelent és következő című kiadvány megküldését kérte:

„TAR SÁNDOR." Szerk.: dr. Terplán Zénó. 1958.

Az e című verseskötetet vagy gyűjteményes kiadást a rektori hivatal szorgos munkatársai még ma is keresik.

*

VARGA DOCI: A szerszámgép terhelése váltakozó, tehát ingadozó.

„Itt a törtvonalat megszorozzuk *i*-vel."

*

Miért nem választották *Kraxner* Lajost a KISZ-alapszervezet vezetőségébe?

A tagság álláspontja egyöntetű volt: x-esek nem lehetnek a vezetőség tagjai.

EGY CSEHSZLOVÁK EMLÉK

— Végünk van! Farkasok!...

II. ÉVES matematikai előadás előtt az első éveseknek volt órájuk az I. sz. előadóteremben. Bejön Gazsi bá', csóválja a fejét, és így szól: „Erős gólyaszag van!"

*

DEMJÉN ADJUNKTUS képletlevezetés közben kihagy a táblán egy π-t. A hallgatóság azonnal kórusban kiabálni kezd, hogy „pi-pi". Mire Demjén lassan megjegyzi:

... Hát ... igen ... a π kimaradt..., de a helye az megvan.

Elmélet és **gyakorlat**

Kedves Professzor Úr!

„A szép képeslapot megkaptuk . . .” kezdődik a levél, amelyben a volt tanítvány beszámol az iparban végzett áldozatos, odaadó munkájáról, és most a továbbiakban, hogy az *elmélet* és *gyakorlat* egységét hűen demonstráljuk, közöljük ifjú mérnökünk diplomaterv megvédési vizsgáján adott feleleteit is. Íme, röviden:

ÍGY TANULTA:

Az alámetszés elkerülése és a relatív csúszás kiegyenlítése végett esetenként célszerű kompenzált fogazást alkalmazni.

Az egész gyártási folyamatot előre meg kell tervezni és a gyártási terveket pontosan be kell tartani. Csak így kerülhető el a kapkodás és a hóvégi hajrázás.

Az új konstrukció használhatóságát részletes elemzéssel kell eldönteni. Prototípust és nullszériát kell csinálni, és ezekkel üzemeltetési kísérleteket kell végezni. A hibák kijavítása után be kell szerezni a szükséges szerszámokat és készülékeket, és csak ezekután lehet arról szó, hogy a sorozatgyártás zökkenőmentesen megindítható legyen.

Az idősebb, tapasztalt szakmunkások véleményét mindig meg kell hallgatni, mert gazdag tapasztalatuk, értékes segítséget nyújthat a gyártási problémák megoldásához.

A gépalkatrészeket nemcsak méretpontosan kell legyártani, hanem biztosítani kell azok helyzet- és alakpontosságát is. A rossz, elkopott szerszámokat ki kell cserélni, vagy fel kell újítani és a jó szerszámmal újra kell gyártani.

Az alkatrészek minőségi ellenőrzése a MEO feladata. A jól szerkesztett és jól legyártott idomszerek és mérőeszközök, a gondosan megszervezett műveletközi és végellenőrzések biztosítják, hogy az alkatrészek méretei helyesek, így a kölcsönös cserélhetőség biztosítva van, a szerelde munkája zavartalan.

EZT CSINÁLJA:

Felsőbb utasítást kaptam, hogy ezentúl ne alkalmazzunk kompenzált fogazást, hanem térjünk át az elemi fogazásra.

Már szerelni kellett volna a szerkezetet, s két fogaskerék még hiányzott. A szerszámok az utolsó pillanatban készültek el. Azonnal stancoltattam lemezből néhány fogaskereket.

Kipróbáltuk a szerkezetet. A két kerék kicsit elfordult, azután megakadt, nem ment tovább. A műhely többször rámtelefonált, hogy kezdhetik-e a gyártást. Végül a főmérnök vont kérdőre. Azt az utasítást adta, hogy alkalmazzunk még kompenzált fogazást kivételesen. Ekkor kiderült, hogy a kompenzált fogazáshoz szerszámunk már nincs.

Az öreg művezetők azt tanácsolták, marjunk gyorsan elemi kereket, és azt próbáljuk járatni a már kész „kompenzált” kerékkel. Hideg futott végig a hátamon.

Alapos vizsgálat után megtaláltam a hibát: a csap ovális volt 2—3 századra a tűrésen belül. Tehát már elkoptak a szerszámok. A főmérnök intézkedett, hogy 100 db-ot azért állítson össze a műhely és azután döntünk.

Az első daraboknál váratlan akadályra bukkantunk: egy másik fogaskerék vastagabb agyrésszel készült. Megnéztem, mind a 100 db 1 mm-rel volt vastagabb. Azt hittem, elcserélték a darabokat. Megkerestem hát a fogmarásra váró kerekeket, mind a 10 000 db rossz volt.

„Tessék írni az ottani munkáról, az egyetemi életről, a HUTÜ-ről, a tanszéki rangadókról, a vizsgákról.

Szeretettel üdvözli Professzor Urat és kedves Családját

Budapest, 1961. június 18. *Attila.”*

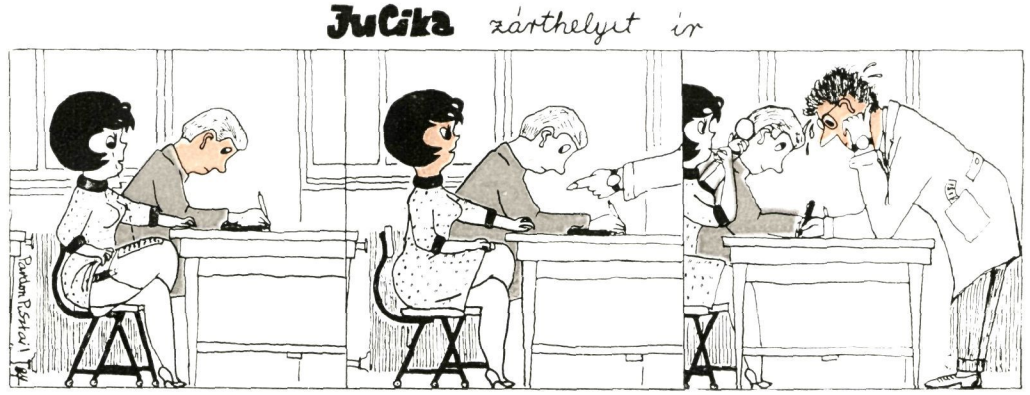

A két egységvektor – és a harmadik

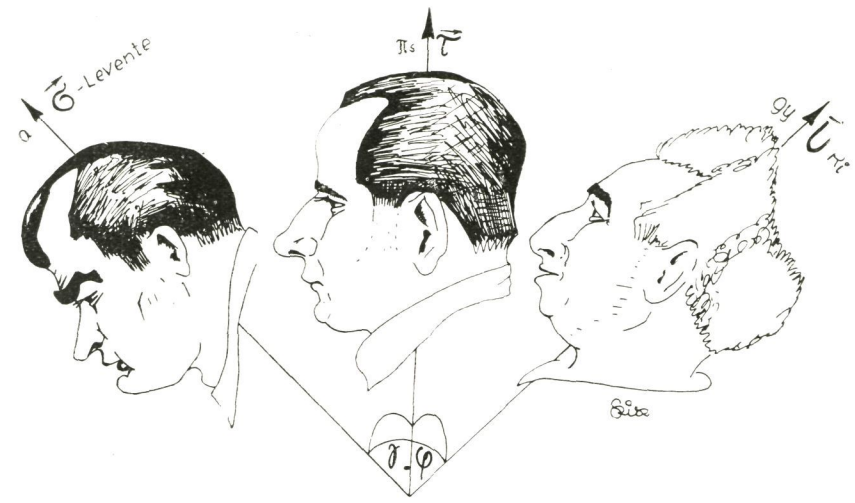

V. RICHÁRD MONDÁSAI

„Mert mindenütt, még a spájzban is van tárolóhely, ha csak 2 vagy 4 napra, de a lekvárt egész hosszú időre, hogy decemberben megállapíthassák, hogy megromlott."

„... amikor a súlytalan kötélre egy csiga van átvetve..."

„A számológépek pihenés közben logaritmust határoznak meg ötven jegyig."

„A tömegek csökkentésével milyen szép eredmények érhetők el!"

„Ismertem egy embert, aki — bár már három éve vezette kocsiját — nem tudta elöl van-e a motor Tátraplánján, vagy hátul."

EJNYE, EJNYE, TARGONCA

— ... s ezt hozzákapcsoljuk a targonca egy kéznél levő, jól kiálló szervéhez...

*

FEJÉTŐL A FARKÁIG 20 m...
AVAGY 2 + 2 = 5

Vankó előadáson a pesti közlekedő eszközök számáról van szó:

— Pesten nincs egészen 100-féle villamosjárat, igyancsak 100-nál kevesebb a buszvonalak száma, trolibusz mindössze 10—15 van, így Budapest közlekedését, mint látjuk, alig több mint 250—300 járműjárat bonyolítja le.

*

ENNEF a szállítóberendezésnek az az előnye, hogy hibái miatt nem nagyon használják. (Vankó előadás.)

KORDOSS-MŰSZAVAK

... és bizonyos mértékben, ... nem bizonyos mértékben ... teljes egészében ... hát tehát kérem szépen ... most már nem akarok visszamenni ... csak azért tettem erről említést ... ami azonban ... nem ami azonban ... mondván ...

Simítás = mindig ott kell simítani, ahol legjobban kiáll.

*

Előválasztós vezérlést adott ki feladatnak a tanszék = a feladat: előre kiválasztani kiét a legcélszerűbb lekoppintani.

*

A DUDUJKADOMBI TÍZPARANCSOLAT

I. Ne legyenek más isteneid *(hisz ezt az egyet is épp eleget emlegeted rajzbeadás előtt).*
II. Ne vedd hiába profjaid nevét *(csak tréfásan emlegesd őket).*
III. Az ösztöndíjosztás napját megszenteljed *(mert majd ezek a legszebb emlékeid).*
IV. Tiszteld az Alma Matert *(hogy idő előtt meg ne szakadjon ott a Te hallgatói életed szövétneke).*
V. Ne ölelj *(óra alatt).*
VI. Ne papásmamáskodj *(diploma előtt).*
VII. Ne lopóddz *(záróra után).*
VIII. Ne tégy hallgató társad ellen hamis talont *(úgyis ismeri hátulról a lapokat).*
IX. Ne kívánd hallgatótársad ágytáji gazdaságát *(nem különb az a Tiednél).*
X. Ne kívánd hallgatótársad feleslegét, szokásait, táncpartnerét, baromi bemondásait, indexét, vagy bármiféle sajátját *(mert az nem magán-, hanem személyi tulajdona Önéki).*

SZERKESZT-

LÉVAI IMRE DR. adj. „Gépelemek III"-at ad elő, amikor észreveszi, hogy a hátsó padban egy fiú és egy leány nem az ő előadására figyel. Mivel éppen példát dolgozott ki, kiszólította a fiút.

— Na folytassa!

— ? ? ?

— Látja, én a maga helyén tudnám ám folytatni! *

A NYÍRÓ DOCENS

Varga Gábor docens fehér köpenyben ebéd után leült az egyetemi borbélymesternél, és elszunyókált. Jött egy hallgató, és megszólalt: Nyírjon meg! — A doci tovább aludt. — Nyírjon már meg! — hallatszott hangosabban. Doci éledezett, majd feltalálva magát, így szólt: Majd megnyírom magát egy hónap múlva! *

NYÁRI TERMELÉSI gyakorlaton az NDK-ban 1961 nyarán.

Az első étkezési helyen *Zahorán* kérdezi *Kőszegi* adjunktust:

— Tessék mondani, hol itt a WC?

— Nézze, ott a terem végén, ahol H betű van, oda menjen be, mert az Hungária, a D-be ne, mert az Deutschland.

— Nahát, hogy mennyire figyelmesek ezek a németek — tátotta el a száját Zahorán barátunk. *

VARGA GÁBOR docens: „Az önbeálló csapágy perselyét azért képezzük ki gömbfelületűre, hogy a felvett erő kialakuljon." *

ÚJ ÜNNEP

Az előadóteremben papírrepülőzik a hallgatóság. Bejön *Terplán* prof. és megszólal szerényen: Bocsánatot kérek, hogy megzavarom a *repülőnapot.*

TERPLÁNSÁGOK

„A normál irányú sebességösszetevő dönti el, hogy mi történik az érintkezés helyén."

„Ezt csak a szabatosság miatt vettem fel. Amit mondani akarok, ahhoz ennek semmi köze."

„Választott anyag fogaskereke..."

„Geometriai szempontból jó, de méretezés szempontjából középen akarunk dolgozni."

„Milyen ünnep van ma? Úgy emlékszem mindig szombaton csökken a létszám!?" Egy válaszhang: Szabad szombat! *

MI AZ IGAZI NEMZETKÖZI SZAKIRODALOM?

Terplán Z. prof. 1958-ban Magdeburgban volt. *Rössner* prof. a munkásszövetség házába hívta őt ebédelni, ahol be akarta őt mutatni a műegyetem több professzorának. T. ugyan aggodalmaskodott, hogy a német kollégák valószínűleg, ha magyar emberrel találkoznak, csak Budapestet, a Balatont és Tokajt asszociálják, ellenben Miskolcot nem ismerik.

Az első érkező prof.-ról kiderült, hogy egy éve van a magdeburgi műegyetemen, előtte egy olyan vállalat mérnöke volt, amelynek megbízásából éveket töltött a berentei erőmű szerelésén. Amikor csak tehette, Miskolcra utazott, és a Rorárius nagyszerű feketéket ivott. A második prof. a háború alatt két hónapot szolgált a miskolci repülőtéren, és kellemesen emlékezett vissza az avasi borpincékre. A harmadik prof., egyben az ottani gépészmérnöki kar dékánja, mihelyt meghallotta, hogy T. Miskolcról jött, felkiáltott:

„Én ugyan nem voltam még Magyarországon, de speciálisan az önök egyetemét jól ismerem. Most vezettem csehszlovákokat, kosicieket az NDK-ban, azoknál volt valami nagyszerű, humoros könyv, valami *hucotüszke!* Mondhatom, nagyszerűen mulattam a humoros rajzokon." *

FÉLÉV ELEJÉN Bánki „krónikus fogfájás" miatt sorozatosan nem járt gépelem órákra. Mikor aztán először megjelent, Veláczky tanársegéd mélységes együttérzéssel kérdezte meg:

— Mi az, beteg a fogorvos?

GETÜNK

HASONLAT

Az egyik gépelemek órán *Terplán* Z. prof. a gördülőcsapágyakról kezdett beszélni. Bevezetőül mondott néhány alapozó szót, majd így folytatta:

Nézzük meg ezek után előnyeit és hátrányait, mint ahogyan szokás beszélni a menyasszony jó és rossz tulajdonságairól. Nos, előnye, hogy induláskor kicsi a legyőzendő nyomaték. Csekély kenőanyagfogyasztást igényel. Magára hagyva alig kíván gondozást. Kicsi a szerkezeti hosszúsága. Gyakorlatilag a tengely nem kopik. Üzemzavar esetén jól cserélhető.

Látta, hogy egyre erősödött a kuncogás. Eszébe jutott a hasonlat, kissé elvörösödött, majd így szólt:

Most már talán tessék elfelejteni a hasonlatot. Hátrányai közé tartozik ugyanis, hogy a megmunkálás és a szerelés drágább, az illeszkedési felületek pontos megmunkálást kívánnak, szennyezésre nagyon érzékeny, osztottan nem készíthető...

De ekkor már a hallgatóság és előadó együtt derült. *

FARKASOLÁSOK

Vagy megtanuljuk a görög ábécét, vagy nem tudunk Cremona-féle erőtervet szerkeszteni!

Persze elfogadjuk dosszié nélkül is a feladatot, ha minden papírboltból hoznak igazolást, hogy nincs!

Ha kihajlik egy rúd, akkor már nincs ideje kifáradni!

A jövesztő gépész

FUCHS DU HAST DIE...

— Öregem, ezek mindenre rájönnek! — robogott be R. Peti egyszer a tankörbe.

— Hogyhogy?

— Képzeljétek, behívattak a Gépelemekre, és a Zénó beolvasta, hogy az egyik IV. éves rajzomat a II. é. K. Mária írta, betűzte!

A HÚZÓTÜSKE szerkesztősége megkérdezte az illetékes tsz.-t, hogyan jöhettek rá erre, hiszen, amikor ez történt, kb. 200 IV. é. gmh. mellett 300 II. é. gmh. rajzait kellett javítaniok, a III. é.-ről, meg a többi kar rajzairól nem is beszélve.

„Hát az úgy történt — válaszolt *Olasz* József adjunktus —, hogy a tsz.-i könyvtárban javítottam IV. é. tankörök rajzait. A rádióból jó zene szólt, így nemsokára *Fancsali* Jóska barátom is odajött egy nagy csomó rajzzal javítani, de ő másodévesekkel foglalkozott. Nézem R. Peti rajzait, és kettőt egymás mellé téve, nem volt azonos írású. Hívom Jóskát, nézze meg ő is. — Ez leány írás! — mégpedig éppen előbb javítottam ilyen fajtát. Ekkor jött a prof. Mikor megtudta, mire gyanakszunk, azonnal bemondta a copfos nevét, mondván, hogy R. Peti neki udvarol. Elővettük a leányzó rajzait, tökéletes volt az egyezés. Hát így történt."

Emlékek a miskolci egyetem első éveiből...

AZ EGYETEM Miskolcon 1949-ben kezdte meg működését. Amikor az első néhány tanár (*Doktorits, Petrich, Sályi, Szádeczky-Kardoss, Szarvas, Terplán*) először érkezett a városba, az új egyetem helyét már kijelölték. Egy ízben a tervező *Janáky* István felvezette a tanárokat a Dudujka-domb tetejére. A levegőbe lerajzolta a fejében már kialakult kőrengeteget. Egyszercsak felemelte hangját.

— S tudjátok mi itt a legnagyszerűbb?

Nagy érdeklődéssel figyeltünk. Valami a pedagógia, vagy a technikai kutatás számára fontos kijelentést vártunk.

— Nagyszerű a környezet a *diákszerelem* számára!

*

EGYETEMÜNK ELSŐ ELŐADÁSA 1949. szeptember egyik esős csütörtök reggelén volt. Az első tanári kar bevonult *Szádeczky* rektorral és üdvözölte az új egyetem első éveseit. Utána „Fizika" előadás kezdődött. A tanárok tehát elvonultak, kivéve Doktorits Istvánt. Mindenki feszülten várta az első előadás első szavait. Doktorits néhányszor fel-alásétált, majd megállt, a hallgatóság felé fordult, és így szólt:

— Ebben a teremben pedig dohányozni szigorúan tilos!

*

A MISKOLCI új műszaki egyetem alapítása azzal kezdődött, hogy a Művelődésügyi Minisztérium jogelődje, a VKM Budapesten összehívta az *ipar szakembereit* új tanterveket szülni az új szakokhoz. Enélkül ugyanis a KÖZTI jogelődje, a MATI, nem volt hajlandó egyetemet tervezni. *Szádeczky* rektor engem bízott meg, ügyeljek a párhuzamosan tárgyaló bizottságok összhangjára.

E szimultán feladat során egyszer éppen akkor léptem a bányagépész bizottsághoz, amikor az Ábrázoló geometria tárgyát kívánták kiirtani. Meghallgattam az indokokat, majd megjegyeztem: „Itt mindenki aszerint ítéli meg e tárgy fontosságát, hogy hanyasa volt annak idején belőle."

A tárgy persze így még ma is benne van a tantervben.

*

AZ ELSŐ TANÉV néhány tanára hetenként rendszeresen összeült bridzsezni. *Doktorits* István, a Fizikai tsz. vezetője volt a házigazda. Egy albérleti szobában persze nem volt sok ülőalkalmatosság. Érkezéskor egyszer hosszabb ideig állva beszélgettünk. Végül így fakadt ki *Doktorits:* „Üljetek már le, hadd látom elég-e a szék." (N. B. öten voltunk összesen!)

Ekkor ajánlotta *Zorkóczy* prof.: „Számold össze Pista először a mi lábainkat, aztán a székek lábait. Ha a hányados 0,5, akkor minden rendben, leülhetünk!"

*

„ÁLTALANOS GÉPTAN" vizsgán egyszer *Szabaczky* Károly úgy 1950 februárjában belép a vizsgázóterembe. Hát látja, hogy egyik társa az asztalon állva, alulról fogdos egy lámpabúrát, amelyben a nappal ellenére ég a villany. A prof. ugyanakkor magábaroskadva ül. Néhány érdeklődő csendben figyel.

Utóbb derült ki, hogy csupán a villamos és a hőteljesítmény egyenértékéről lett volna szó, de nem ment.

*

A BESZERZŐI tisztet éveken át *Nagy* Károly töltötte be. Mint kíváncsi ember, minden új árut megtekintett. Így a műszerládákat is felbontotta, majd egyéni totózással utalta ki valamelyik őstanszéknek. Sok mai leltárabszurdum vezethető vissza az ő tevékenységére. A szaktanszékek az 50-es évek elején mindent megpróbáltak, hogy őt e „ius primae . . ."-ről leszoktassák. Sikertelenül. A véletlen azonban segített.

Egy ízben egy geodéziai műszer szabad furatába dugta ujját, de kihúzni nem tudta. Ijedtében még jobban *benneragadt.* Kiabálását valaki végre felfedezte, és egy szakember a „Geodéziá"-tól szétválasztotta őt a műszertől.

Ez időtől fogva végre az illetékes tsz. munkatársának jelenlétében bontott csomagot.

AZ ÚJ EGYETEM első kapavágása 1950 májusának valamelyik szombatjára esett. A diákok nagy lelkesedéssel dolgoztak egész nap. Földet ástak az épületalapokhoz, talpfákat hordtak a csillepályához, sínt fektettek, majd a jól sikerült napot tábortűzzel és vidám nótázással zárták. Ekkor történt.

Köztudomású, hogy a Dudujka-völgy legmélyebb területe (enyhén szólva) vizenyős volt. *Szádeczky-Kardoss* Elemér rektor merengve állt meg a mocsaras rész mellett, majd így szólt a mellette álló *Borbély* Samu és *Gyulay* Zoltán profokhoz: „Ez biztosan *karsztvíz!*"

*

MÉG AZ 1950/51-ES tanévben történt. *Borbély* Samu professzor tartott előadást a „Nagyelőadóban" (azaz a tornateremben). Éppen hosszú levezetést írt a táblára. A teremben halálos csend uralkodott. Egyszercsak az oldalajtón csendben belépett egy vasúti egyenruhás bácsi, mindkét kezében csomaggal. A hallgatóság önkénytelenül az érkezőre figyelt. Egyszercsak elkiáltotta magát *Szegedi* Jancsi:

— Kezét csókolom, körösztapám!

*

ÉRDEKES, hogyan honosodott meg egy-egy elnevezés.

„Egyetemváros" úgy lettünk, hogy *Bóka* bácsi, az első építésvezető annak nevezte telephelyét, amely 1950-ben az első felvonulási épületet jelentette, azaz egy kb. 50 m²-es irodát, telefonnal és petróleumlámpával.

A tanulmányi épület hosszú folyosóját középen egykarú lépcső osztja ketté, az ún. *„adjunktusi lépcső".* Ez meg onnan ered, hogy a nemtudomhanyadik tervbírálati tárgyaláson takarékosságra hivatkozva, a bírálók törölni kívánták, mondván, minek az, hisz' a két végén úgy is van lépcsőház. *Janákynak* viszont — amint kivettem — funkcionális és esztétikai okból szüksége volt rá. Érvelt az építészeti műnyelv minden fordulatával. Hiába. Egyszer csak kínjában minden meggondolás nélkül azt mondta: „Na, de hol fognak járni az adjunktusok?" Döbbenetes csend. Ellenvélemény nem volt. A tervezett lépcső megépült. Ma is adjunktusi lépcsőnek hívják. Forgalma nagy, mégha az adjunktusok ritkán használják is.

*

ÚGY LÁTSZIK, kellenek ezek a *jólhangzó elnevezések.* Így született egyetemünkön az E/6-os diákklub, amelyet diákok helyett leginkább az E/6-osban lakó egyetemi dolgozók és gyermekeik használtak; a „Tanári klub", amelyet viszont tanárok helyett főleg az egyetem karbantartó csoportjának dolgozói látogattak; a „Docensi bérház", amelynek első statisztikája: 2 rektorhelyettes, 2 egyetemi tanár, 2 tanszékvezető, 3 adjunktus, 1 házfelügyelő, és (az elnevezés kedvéért) 1 docens.

*

„AZT ÉRTEM, hogy miért A és C egyes épülettömbök jele. De mi a logika az A/V-ben, amely oldalszárnya a még meg nem épült B-nek?"

Ennek is megvan a már elfelejtett bürokratikus oka. 1952-ben az A jelű tervekre volt beruházási hitel, a B jelűekre nem. Így lett hirtelen a B/V-ből A/V.

*

1952-BEN VÁRATLANUL magasrangú minisztériumi látogató jelent meg egyetemünkön. Tüstént összehívták a tanári testületet. A bevezetőben valami letolás hangzott el, de nem tudtuk, miért. Mindenki a vizsgákra gyanakodott, és hozzászólását ehhez hangolta. Így került sor *Milasovszky* professzortársamra is:

— Én a Geodézia (magyarul Földméréstan) című tárgyat oktatom, a II. é. bányamérnökhallgatóknak heti 4 óra előadással és 4 óra gyakorlattal. Az idei félévben nem változott az előadó személye, sem az asszisztencia (magyarul tanársegédek), a módszerek is azonosak voltak, a hallgatói létszám is nagyjából ugyanakkora. Mégis egy teljes osztályzattal rosszabb volt a vizsgaátlag.

— És mit gondolsz, Milasovszky elvtárs, mégis mi ennek az oka? — hangzott a közbevetett minisztériumi kérdés.

— Hetek óta én is éppen ezen gondolkodom — volt a válasz.

OPERA ISMERTETÉS

a kúpkerekek árnyékában

— Romantikus fogaskerék-dráma nagyolással, simítással és utóköszörüléssel —

Írta *Zahn Konrad.* Zenéjét szerezte *Inter Ferenc.* A jelmezeket és díszleteket a *Fogaskerékgyár* műtermeiben készítették. Rendező *Mam Mano.* Közreműködnek a *MAAG Hiperbolikusok,* valamint a *Tengelyirányú Erők Zenekara.*

I. LEFEJTÉS
(ELŐNAGYOLÁS)

A színen egy *fogárok* látható a kapcsolóvonal közelében. Fenn a fejkör egy darabja látszik, lenn pedig a lábszalag, amelyre gyenge árnyékot vet a főpont egy közös fogmerőlegesen. A háttérből halvány fényt bocsát ki a lemenő napkerék, oldalt pedig feltűnnek a bolygókerekek, amelyek halk zümmögés közben csillognak. *Oerlicon-Spiromatic* a fogárok szélén ül, és ujjmaróval egy osztókör-húrt penget, mialatt a tűretlen *Gleason* profilját elemzi:

Óh epszilon, Te involut
Polár formulás alak!
Óh tangens epszilon
Az *AN* ív alatt.
Tengelyemben ég a vágy,
Fogam meg-megakad.
Óh hidd el, ez (*Gleason* arám!)
A kappámból fakad.

A kapcsoló vonalon lassan a Maag-fogazásból hazatérő tömpefogak gördülnek le, majd egy osztásnyira megállnak *Oerlicon-Spiromatictól,* s szerszámuk x_1-el fajlagosan elállítva — feltételezve, hogy moduljuk egységre zsugorodott — belekezdenek a metszés feltételeiről szóló tételbe. Közben lép a színre az álnok *Formate.* Palástmarója palástját lefejtő eljárással dobja le magáról, és a kesergő *Oerlicon-Spiromatic* felé fordulva kezdi híres, gúnyos monológját:

Gleasonról álmodol?
Síkban fekvő, mily balga kép!
Sablon gyalulás.
Ez semmi más,
Mit elvégez egy jó kis Bilgram-gép!

II. LEFEJTÉS
(SIMÍTÁS)

A színen kapcsoló *mező.* Mindenfelé evolenscsigák mászkálnak a kapcsoló sík végtelenbe tűnő felületén. Az előtérben csak egy-két *gumituskó* látszik hatalmas szerszámkapcsoló szöggel. Oldalt alámetszés. Amikor a fogak felgördülnek, csupán az osztókörsugár világít. A háttérből *Oerlicon-Spiromatic* közeledik kúpkerékpáron. Fejkörén kihegyesedő fogait eltakarja az álnok *Formate* eltolt profilja. Fejszalagja csillog az osztókör sugarában. Amikor az alámetszés határáig ér, kiegyenlített csúszással megállítja kerékpárját, és megszűnik vele kapcsolatban lenni. Észreveszi *Gleasont,* aki körkést ránt elő. *Oerlicon-Spiromatic* elfelejti tűretlenségét, és kapcsolódni akar vele. A két ívelt fog lokalizált felfekvése azonban rossz hordképet mutat, úgyhogy a kapcsolódás nem sikerül. *Oerlicon-Spiromatic* ugyan megkísérli, hogy *Gleason* zerollá változzék, de ekkor berobban *Formate,* és nem engedi, hogy béta káját zérusra redukálják.

III. LEFEJTÉS
(UTÓKÖSZÖRÜLÉS)

Ortlinghaus-ban vagyunk. Benn öreg *fogaskerékszekrények,* és két beépített csap*ágy.* Hátul kilátni egészen az olajcsatorna tulsó oldalára, ahol viszont középen osztott peremes *házfedelek* állnak. A szekrények tetején *szelencék* és perselyek, a falon *csapok.*

Formate büszkén forogni kezd, fokozatosan mutatja ki fogainak fehérjét, közben üregel, majd gyorsan oszt. Egyhelyben forog, oszt, tüskéjéről nem tud szabadulni. Így *Gleason* köríveket mélyít *Oerlicon-Spiromatic* körül, miközben hármas összetett mozgást végez. Erre csoportkerekek hozzák a győztes kúpkerékpárt jól kimunkált, görgőzött, sőt sörétezett, lekerekített vállaikon. Így jól bírják a fárasztó igénybevételt, és Whitworth-menettel biztosítják a jó illeszkedést. Már nincs tehát akadálya *Gleason és Oerlicon-Spiromatic* egyedi kapcsolódásának, amely a főponton átgördülve, az utolsó pontig tart.

(Lehull az olajeső.)

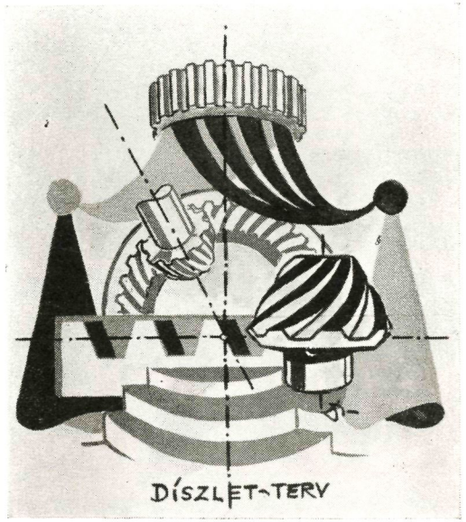

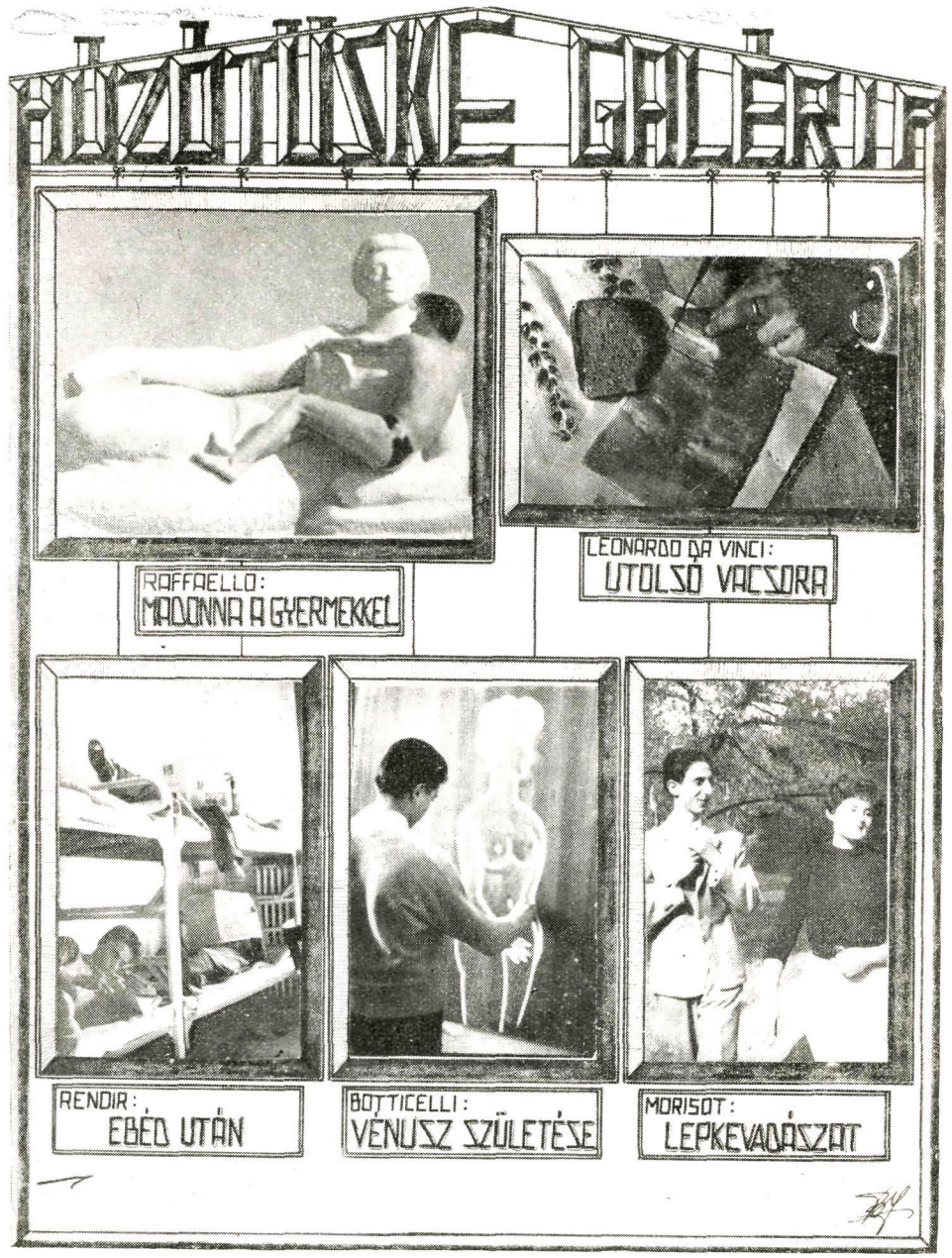

Itt is ketten beszélnek

— Valóban, nagy munka lehet több mint ezer ember élelmezése.

— De nem is egyszerűen ember, hanem fiatal társadalmunk felnövekvő, új, haladó műszaki értelmisége lesz ezekből a palántákból. S nem csupán élelmezni kell őket, hanem nevelni is. Nemcsak kenyérrel él az ember. S szerény megállapításom szerint az ember étkezési időben a legfogékonyabb a nevelés iránt.

— Én elismerem, hogy nehéz probléma annyi éhes szájat befogni, de amit a nevelésről mondott, az túlzás . . .

— Túlzás? Ha-ha. Akkor arra mit válaszol, hogy mindezeken kívül természetátalakító munkát is végzünk?

— Én aláírom, hogy minden ember a saját munkájában látja a legtöbb fantáziát, de . . .

— Semmi ellenvetés, gyerünk sorjában. Azt mondja, nem végzünk nevelést? Amikor láttam, hogy az önkiszolgáló rendszer bevált, a hallgatók negyedóra alatt meg tudnak ebédelni, gondolkozni kezdtem. Mire fog ez vezetni? Származhat-e ebből jó? Nem. Elpuhulnak a fiaink, megszokják a jót, azt fogják hinni, hogy az életben minden ilyen egyszerűen megy. S nem vívtak harcot a sorba betolakodókkal, mert nem voltak betolakodók. Intézkedtem.

— Ezen ön változtatott?

— Persze, hogy én. A kiszolgálók létszámát negyedére csökkentettem, s új prémiumrendszert vezettem be: a lassú munka elnyeri az ő jutalmát. Látná azóta, hogy dúl a sorbanállók között az igazságos osztályharc.

— De a száraz kenyér csak nem az ön ötlete volt?

— Sajnos nem. Az egyetemi fogorvos panaszkodott, hogy nagyon romlik az új mérnök-generáció fogállománya. Szerinte az a baj, hogy nem rágnak eleget a fiúk. Ha csak ez a baj — mondom — ezen segítünk . . .

— De hát a kések . . .

— Na látja, ez az. Nem lehet az ember elég körültekintő. Nekem is alig jutott az eszembe a kések tompítása, de végül is megcsináltuk. Így kényszerítve vannak a rágásra, vagy rágicsálásra, esetleg rágcsálásra.

— Hát ez valóban gondos nevelőmunka, de . . .

— Na várjon, ez semmi! Neveljük a színérzéküket. Piros tálcán zöld lencsefőzelék. A mosogatóknak utasítást adtam: sárga tálcáról a céklát, pirosról a lencsét, borsót, babot, kékről a lekváros nudlit tilos lemosni. Hadd lássák a fiaim, melyek az összeillő színek. Ez majd kihat a ruházkodásukra is . . .

— Ez már a mesébe illik . . .

— Igen, néha már én is meghatódok saját figyelmességemen. Egyensúlyozó érzéküket azzal fejlesztem, hogy a tálcacsúsztató pálya három rúdjából mindig máshonnan szedek ki egyet . . .

— Na jó. ez mind szép, de hol van itt a természetátalakítás?

— Látott már disznóhúst görényből? Nem!? Jöjjön le holnap az egyesbe ebédelni. S az Önnek semmi, amikor a borsófőzelék helyett ózdi habsalakot tálalunk?

— S ez csak ilyen egyszerűen megy?

— Dehogy! A múlt héten például bepörölt bennünket a Borsodi Magasépítő Vállalat, mert az ő habsalak megrendelésüket is elszállítottuk Ózdról. Dehát látogatók voltak az egyetemen, a kiskörösi gimnázium tanulói.

— S mondja, milyen ez a habsalak-borsófőzelék? Én őszintén szólva, borsózok tőle.

ban szoktam ebédelni.

— Nem tudom. Biztosan jó. Én ugyanis az Avas-

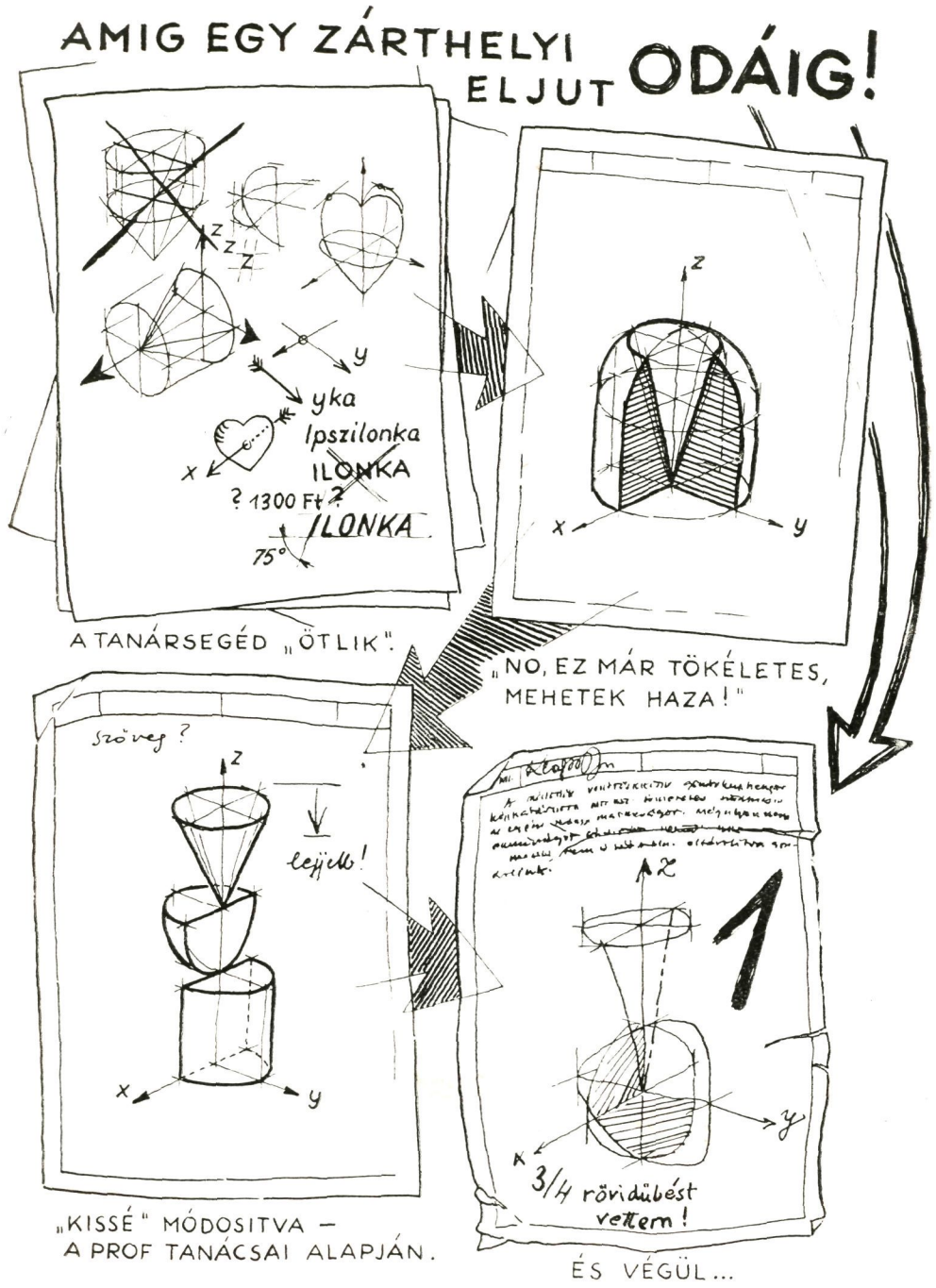

J. BARÁTUNK polgázból vizsgázik, s mit tesz az Anyag — ugyanazt a tételt húzza, amit már zárthelyin sem tudott: az I. osztály elsődleges fejlődésének törvényét.

Node nem először vizsgázik az ember, s reméljük, hogy a szerencse most is mellénk szegődik . . .

Mikor rákerül a sor, nagy magabiztossággal kezdi:

— Az I. osztály mindig gyorsabban fejlődik, mint a II. osztály. Az I. osztály — a munkásosztály — már a kapitalizmusban is fejlettebb volt, mint a parasztság, mert a parasztok szétszórtan élnek, viszont a munkások összetömörülve a gyárakban . . .

— De ember — szól rá *Urbancsok* adjunktus —, gondolkozzék! Hát mi az az I. osztály?

— Hát az I. oszt . . . az I. osztály a munkásság, mely megedződött a harcok során. Ahogy József Attila mondja: „az osztályharcban vasba öltözött . . ."

Persze, kapott két hét „gondolkodási időt".

*

KÉRDÉS—FELELET

Mike adjunktus vizsgán: Na és minden kommunista tudatában van a szocialista erkölcsnek?

Vizsgázó: Nem tudom, meg kellene kérdezni őket.

MISKÁZUNK és MIKÉZÜNK

URBANCSOK adjunktus vizsgáztatja az egyik levelező hallgatót. A tag izzad, de valahogy csak végére jut a tételeknek.

— Hát eleinte még csak mentek a dolgok, viszont a kollektivizálásról fogalma sem volt. Így csak elégséges.

— De tanár elvtárs — nyögi a delikvens —, hisz az benne sem volt a könyvünkben.

— Hadd nézzem azt a könyvet!

Miután az adjunktus megnézi a könyvet, rosszat sejtve kérdezi a hallgatótól:

— Mondja hányadéves maga?

— Másodéves.

(A szegény, negyedéves anyagból vizsgázott.)

*

BALAGE BARÁTUNK olyan kérdést kapott polgáz zárthelyin, melyhez nem is konyított, így kénytelen volt a szomszédjától kérni puskát. A zárthelyi végén megy hálálkodni:

— Mindent nagyon köszönök Pedrókám, csak egy szót nem tudtam kiolvasni. Mondd, volt ott valami „pénz szérü"?

Általános röhej minden oldalról. Eredményhirdetés után a boldog egs. tudatában Balage ujjongva felkiált:

— Mégis van pénz szérü!

*

RÁKOS I. tanszékvezető: A pénz nem válhat tőkévé a szocializmusban, mert mi kell ahhoz?

Hallg.: Sok pénz!

*

IDEGEN NYELV VIZSGÁJÁN

Hallg.: Tanárnő kérem, én mindenre képes vagyok, hogy átmenjek!

Tanárnő: De én nem.

*De **mást is** csinálunk...*

GYAKORLATI ÓRÁN

Lobbanáspont mérésen *Bereczky* László adjunktus odamegy az egyik kísérletező csoporthoz, ahol a kiömlő olaj a homokon füstöl.

— Mondják, maguk *a homok* lobbanáspontját mérik?

*

AZ EGYIK ASZTALNÁL már 240 C° fölött mutat a hőmérő, és még mindig nem lobban az olaj. Az egyik tag látva a higanyszál gyors emelkedését, így szól társához: Te Bandi, húzzuk kijjebb a hőmérőt, hadd tudjon a higany még feljebb menni!

*

DR. SCHRODT SZÓLÁSAI:

„Az atomrobbantásról" ... a passzátszelek visszahozzák az izotópokat, és sétál az ember az utcán, egyszer csak kiesik a ... gyomra ... vagy más.

„Mint orientalista" ... A japán nyelv igen bonyolult. Ugyanaz a jel jelenti, hogy „eladtam a lovat" vagy „megöltem az apámat". Megtörtént, hogy egy szerzetes az üdvözülésről beszélt, és közben többször használta a *kit* szót. A beszéd befejeztével megkérdezték tőle a japánok, hogy miért kell a keresztény üdvözüléshez női alsónadrág? Mert kérem a két fogalom csak hangsúlyban különbözik egymástól.

*

JELLEMZÉS

Az 1960/61-es tanévben be kellett fejezni az összes egyetemi dolgozó jellemzését, minősítését. A tanszékek dolgozóit a tanszékvezetők minősítették. *Guszti* bácsi egyik tervezetében a következő mondat volt olvasható valamelyik beosztottjáról:

... X. Y. nagyon rendes, munkaszerető. Kár, hogy mindama helyeken, ahol eddig állásban volt, megtiport női szíveket hagyott maga után ...

*

SUSÁNSZKY vizsgáztat ipari üzemgazdaságtanból. A tagnak nem megy.

— Kedveském, ez nem megy. Maga bele se nézett ebbe a részbe ...

— De, tanár úr, elolvastam.

— Értsék már meg, ez üzemgazdaságtan, s nem a Dzsungel Könyve, ezt meg kell tanulni!

REKTORUNK 1960-ban Prágában vett részt egy nemzetközi bányászati kongresszuson, ahol előadást is tartott. Az effajta tudományos ülésszakokon az a szokás, hogy minden előadást elnöki megnyitó vezet be. *Zambó Jánost* felkereste egy angol elnök, és kifaggatta, hogy milyen nevezetesebb életrajzi adatokkal mutathatná őt be előadása előtt. Többek között megkérdezte azt is, hogy mely bányákban dolgozott, mielőtt egyetemi tanár lett volna.

— Nézze uram, ezeket a földrajzi neveket én nem tudom hol vannak, lenne szíves megemlíteni olyan közeli földrajzi nevezetességet, amely jól eligazítja a hallgatóságot.

Másnap az angol elnök kb. így mutatta be dr. Zambó János professzort:

... fog most előadást tartani, aki a „Bányaműveléstan" magyar egyetemi professzora, és aki azelőtt a Balaton főmérnöke volt.

JAKAB JÓSKA,
a testneveléstani mindenes

KRÖELL DULAY IMRE KISZ-titkár és adj.

ITT **SEHOL** **OTT** **MINDENÜTT**

SZOMBAT ESTE A BUSZON:

— Mindenkinek megvan már a jegye? Fiatalemberek, ott hátul a sarokban, megváltották már a jegyet?

— Még nem.

— Hát akkor mire várnak?

— Hogy lemenjen az ára.

*

KACSA ARRÓL volt híres, hogy utolérhetetlenül tudott aludni. Minden alvási versenyt fölényesen megnyert. Aludt reggel, aludt délben, aludt éjszaka. A „leghajtósabb" időben is a nappalt éjjellé téve szundikált. Ha ágyat látott, rögtön beledőlt. Ezért lett a neve: reciprok Keljfeljancsi.

*

MA REGGEL két kollega reggelizik a büfénél. Most még nincs ok bosszúságra: van tej, kifli, nincs sor.

Egyszercsak berobog két hölgyemény, és ők is fogyasztanak.

Piros, félszáj alakú folt marad a bögre szélén. Nézik a srácok és az egyik fogad, hogy úgyis lemossák.

Elvesztette a fogadást.

*

A LEGFÁBB FAVICC

Mi különbség van egy veréb között? Semmi. Mind a két szárnya egyforma, különösen a jobb.

*

KATONAI EMLÉKEK

Kiképző: Mit csinál maga ott? Futás a szakasz körül!

(A hallgató már jó ideje fut, amikor a tiszt megkérdi:)

K.: Tudja, miért fut!?!

H.: Jelentem, nem tudom.

K.: Akkor fusson tovább!

(A hallgató már alig bírja a futást.)

K. (később): Tudja, miért fut?

H.: Jelentem azért, mert előbb nem tudtam, miért futok!

ÚJSZERŰ ÚJSZÁSZISÁGOK

... Mikor szólt az Úr, hogy legyen világosság, és lőn világosság, az ember elkezdte összehasonlítani a testrészeit ... A tömeg alapmennyiségének meghatározása önkényes. Vesz az ember egy db anyagot, és ráfogja, hogy az egy kiló. Persze ennek az anyagnak íztelennek és szagtalannak kell lenni ...

*

SZEMINÁRIUMON

puskázik valaki, azaz szóról szóra kiolvassa jegyzetéből a kérdezett részt.

Vinnai adjunktus: Egyetérthetünk ezzel elvtársak?

Zoli bácsi (egy hallgató, aki szintén puskázik): Igen, egyetérthetünk! (Ő ui. a mondottakra értette a kérdést.)

Vinnai: Szerintem nem érthetünk egyet.

*

KÁROMKODÁS MATEMATIKAIUL

Batár Zoltán adjunktus: „A decimális számok mátrixainak invariánsaiból alkotott determináns ekvale zérus!"

*

Már ők is ..

BAKARUHÁBAN

1960 nyarán a csanyiki úttörővárost építettük társadalmi munkában. Munkaruhaként már kiselejtezett honvédegyenruhákat kaptunk. Ez néhány nagyszerű félreértésre adott alkalmat, hisz mindenki katonának nézett minket.

Egy alkalommal éppen jól éreztem magam ebéd után, mert sétáltam az úton Lilla felé. Egyszercsak jön velem szembe egy katona. Máskor is megesett ilyesmi velem, most se izgattam fel magam. Rápillantva észrevettem, hogy néz. Gondoltam, tetszettem neki, és rámosolyogtam. Zsebretett kézzel mentem tovább. Éppen át akartam váltani egy másik szám fütyülésére...

— Várjon csak... (Gondoltam, ultizni hív, mert únja magát, vagy az utat kérdezi tőlem, esetleg ki akar kezdeni velem.)

— Nem vette észre a rangomat!?

Érdeklődéssel néztem a csillagokat a vállain és a gallérján, de a csillagos égen, általában a csillagok között nehezen igazodom el, ezért gyorsan válaszoltam:

— Igazán sajnálom, de nem ismerem a rangokat.

Ez a felelet láthatóan felizgatta, emelt hangon reám szólt:

— Hogy áll előttem?!

Végignéztem magamon. Rájöttem, hogy cigarettafüstöt fújva, fél kezemet zsebre dugva, két lábbal az aszfalton állok — előtte. Kopott katonaruhában, aminek derekát madzag fogta össze, és a szél himbálta a csomót. Elmosolyodtam ezen. Már éppen válaszolni akartam, de a mosolyt nem bírta ki. Vörös lett, mint a rák, azt hittem, menten agyvérzést kap, és rám ordított:

— Igazolja magát!!!

Derengett valami előttem a katonai szabályokról, de kénytelen voltam így válaszolni:

— Igen sajnálom, de ilyen egészségügyi sétákra a személyi igazolványt nem hurcolom magammal. Egyébként nem vagyok katona, hanem egyetemi hallgató...

Egy világ dőlt össze benne — láthatólag — és még vörösebben, katonásan lelépett.

* * *

IX. TUDOMÁNYOS ÜLÉSSZAKESTÉLY

a „Kantintan" tárgyköréből, karszalagavatással

ELŐSZÓ

Egy miniszterhelyettesi látogatás során *Boldizsár* prof. mint egyik főhiányosságot említette: *Miért nincs vendéglő az egyetem területén?* Az egyetemen e felvetést általában tréfának tekintették, és napirendre tértek felette. Nem így az V. éves bányászok. Ők elhatározták, hogy az 1961. évi karszalagavató szakestélyüket e kérdés tudományos boncolgatására fordítják, s öt különböző álláspontot álló szakjaik szempontjából fejtik ki véleményüket. A geológusok megadták a Dudujka medence *földtani sajátosságait*, a bányaművelők a kantin optimális helyének, kapacitásának, méreteinek meghatározásához nyújtottak *analitikus módszert*, az olajosok a viszkózus folyadék *szállítási lehetőségeit* vizsgálták meg, a geofizikusok az előkészítés és a létesítmény telepítés *fizikai hatásairól* végeztek kísérleteket, míg a bányagépészek, azonosulva *Boldizsár* prof. stílusával — a kontinensen először — fűztek az elhangzottakhoz bizonyos kiegészítéseket.

E kötet tudományos mellékleteként adjuk közre az elhangzott öt előadás rövidített szövegét, nem mulasztva el köszönetet mondani a praeses maiornak, hogy a tudományos ülésszakot levezette, *Gerentsér* Imrének, hogy rövid idő alatt e fontos tárgykörű ülésszakot megrendezte, továbbá az *előadóknak* (*Szalay* István, *Gerentsér* Imre, *Csáki* Dénes, *Deres* János és *Fodor* László), hogy a szakmák kollektív kutatási eredményeit magas hangon, fehér köpenyben felolvasni szívesek voltak. Végül örvendetes volt látni az ülésszak résztvevőinek érdeklődő tekinteteit, hallani a kontrapunkt ellensúlyozásait, érezni a sok-sok hozzászólni akaró sörbecltott szilenciumát.

De mivel verba volant, a maradó íráshoz kíván jó olvasást és jó szerencsét a

Miskolc, 1961. március. HÚZÓTÜSKE

A DUDUJKA MEDENCE GEOLÓGIAI LEÍRÁSA

A *felvételt* az alábbi elvek figyelembevételével kellett eszközölni:

1. Szél ellen dolgozni nem lehet;
2. Látás, hallás és tapintás nem kielégítő, ezért a hasunkra kell támaszkodni;
3. Akinek nem inge, ne vegye magára.

Mérőeszközként csillagászati teodolitot, komparált lépést, saccamétert, valamint a közérthetőség kedvéért barométert is használtunk, és a méréseket hasracsapási koefficienssel javítottuk.

Leírás

A Dudujka medence az Avas hegységtől DNy-ra fekszik. K-en a hejőcsaba—diósgyőri aszfaltvonulat, É-on szögesdrótkerítés maradványai, Ny-on telepi náderdő és egyéb bozótok, D-en pedig a Hejő folyó festői völgye határolja (1. ábra, azaz a színes melléklet). Területe 1 561 211,2 négyzetlépés. Ugyanez négyzetbakarasztra átszámítva 19 368 623,82 $\pm$ 50 %.

A medence *üledékei* az alsó szinteken regressziókra utalnak. A tenger visszahúzódásával a területen ősmocsár, és benne őskaosz alakult ki. A mocsár lassan már feltöltődik, de a kaosz eltűnésének nyomait nem tapasztaltuk. Glaciális és interglaciális időszakok jól kimutathatók. Egy hónappal ezelőtt a jégkorszakra utaló csúszási nyomok felszínen és feneken egyaránt jól tanulmányozhatók voltak, sajnos már lehordta őket az erózió, ill. begyógyultak.

Klímája januárban és júniusban szinte elviselhetetlen, ilyenkor lakói csapatostul repülnek nyugodtabb vidékre.

A medence *flórája* meglehetősen gyér. Legjellemzőbb növénye a szomorúfűz (f = sz). A terület *faunája* már sokkal jelentősebb. Itt makro- és mikroalakokat egy-

aránt találunk. A mikrofauna jellemző vonásai az alacsony növés, vékony hang és bizonytalan járás. A makrofauna legjellemzőbb alakjai a molluszkák*, cánisfélék**, gólyák és egyéb jómadarak, de hüllék, sőt idióták is akadnak. Ezek részletes ismertetését a későbbiekben adjuk.

Rétegtani viszonyok

A medence egyik legfontosabb képződménye a pleisztocén *agyag*. Vízben jól oldódik. Az oldat töménységétől függően sárnak, kotunak és pocsolyának is nevezik. Különösen ez utóbbi alakja gyakori. A területen a holocén képződményei a legjelentősebbek, melynek összes emelete, alemelete, sőt félemelete is ismert.

A felvételt *geológiai tömbök* módszerével végeztük, főként az igen gyakori barakkfáciesű kőhalmazok miatt. A tömbök kőzetanyaga főleg mészkő, márvány, mésztufa, betonbreccsas, de találunk benne maltert, sőt téglát is. Hasadásuk a kocka szerint különböző irányokban történik, mint azt az A/I tömb mutatja.

Makrofaunájuk rendkívül dús, szintjelzésre azonban alig néhány alak alkalmas. Nagyon jó megtartású dögöket találunk az E/4 tömb I. emeletén. Ezek kifejlődésük alapján igen magas szintet képviselnek. Abszolut kormeghatározás alapján 18—28 évesnek tehetjük őket. Ettől fölfelé egyre rosszabb megtartású alakokkal találkozunk, és a puhatestűek jutnak túlsúlyba. Abszolut korukban is növekedés mutatkozik, így feltehetően átbuktatott redővel van dolgunk.

A dögöknek jellegzetes csoportosulása ismeretes az E/5 tömb III. emeletén. Abszolut koruk 18—24 év. Meghatározásuk *kézirálogatás* útján történt. Legnagyobb részük molluszka. Találtunk néhány jó vezérkövületet, melyek a szarvuknál fogva vezettek egész sereg becsavarodott alakot. A tömegvonzás ezen a területen a legnagyobb, de ennek kihatásait tulajdonképpen a geofizikusok hivatottak nyomozni.

Mikrofauna az E/3 tömb és az aszfaltvonulat között nyomozható. Alakjai szaporodó és növekvő tendenciát mutatnak.

Szarmata képződményre bukkantunk az A/I tömb félemeletén. Ennek középső részén különös konkréció található, melyet most ún. reformműveletekkel igyekeznek a szarmatából kiemelni.

A medence DNy-i részén kopár, sivatagos fennsík terül el. Itt tanulmányozható legjobban *a terület tektonikája*. Rengeteg elvetődést láttunk. Ezek között levetők és felvetők egyaránt találhatók. A mozgások napjainkban is folynak. Tanúi voltunk egy felvető keletkezésének, melyet félelmetes moraj kísért, de csak annyit tudtunk kivenni belőle, hogy ... bíró, az anyád ...

A sivatag É-i oldalán fekszik a több méter *magas UV-hegy*, mely a térszintből szigetként emelkedik ki. Szeptember hónapban, uvás idején idevándorolnak a hüllék, hogy a kihalást elkerüljék.

Találunk még a területen posztvulkáni típusú működéseket, *büdösbarlangok* alakjában, melyek csodálatosképpen szerves eredetűek. Rendelkezünk egy guanóteleppel, egy hévforrással, valamint egy gejzírrel, melyet a szaracénból kapunk az E 2 töm D-i oldalán. Vize igen sokféle szerves anyagot tartalmaz, de ebből csak a nokedlit tudtuk világosan felismerni.

A *szaracén előfordulások* a terület sok pontján ismeretesek. Találhatók eredeti településben, de átmosva és transzportálódva is gyakori. Ezek a medence legfiatalabb üledékei. Lerakódásuk ma is folyamatban van.

A medencében *ősi kultúrák* nyomai találhatók. Ismerünk domborműveket, melyek az Ó-egyiptomi kultúrával mutatnak rokonvonásokat. Ezek ugyan a mai ember szemében rendkívül primitívnek tűnnek, de a maguk idejében csodálatos alkotásnak számíthattak.

A *medence állandóan süllyed*. Erre akkor jöttek rá, mikor a területre egyetemet építettek és tanulmányozni kezdték ennek színvonalát. A további süllyedés megakadályozására az elméleti talajmechanika kiváló eredményeit javasoljuk felhasználni.

Úgy véljük, ezzel a részletes ismertetéssel megteremtettük a rokonszakok munkájának bizonytalan alapját. Műre való mennyiségben csak guanót találtunk, melyet söprögetéses módszerrel ajánlunk leművelni.

* puhatestűek ** kutyafélék

IV. sz. melléklet a „HÚZÓTÜSKE 1962"-höz

A MŰVELÉSTAN ANALITIKÁJA

Az előző beszámolóból megtudható, hogy a terület gazdag használható ásványokban. Sajnálatos módon azonban az már nem volt hallható, hogy

a) melyek ezek az ásványok,

b) milyen mennyiségben találhatók,

c) milyen mélységben és milyen kifejlődésben helyezkednek el.

E hiányosságok ellenére komoly érdeklődést tanusítanak munkájuk iránt a szakemberek, ennélfogva a Szépirodalmi Kiadó elhatározta, hogy a geológiai leírást az Olcsó Könyvtár sorozatban megjelenteti.

Minthogy azonban hagyományaink szerint bányászati telepítések tervezéséhez ilyen megkutatottság is elegendő, és a népgazdaság érdeke megkívánja, szakunk kiválóságai, az V. é. bányaművelő szakos hallgatók elvállalták a fentnevezett ásványi kincsek művelésére vonatkozó távlati tervek elkészítését. Alábbiakban vázlatosan ismertetésre kerül a tervezés néhány fontosabb lépése.

Alapadatok

1. A külszín látképe az UV-dombról.
2. A lakótelep feküszintvonalas térképe.
3. Két ellentmondó szelvény a terület mélyszerkezetéről. Az egyiket geológusok, a másikat geofizikusok készítették.
4. A szükséges egyéb alapadatokat — tekintettel bőséges szakmai tapasztalatunkra — felvettük.

Felhasznált irodalom

[1] *Boldizsár* Tibor: Korszerű bányagépek. — [2] Hütte 2. kötet. — [3] HŰZÓTÜSKE 4. kötet. — [4] *Verne*, J.: Utazás a Holdba. — [5] *Zambó* János: Bányászati telepítések analitikája.

A bányanyitás módja

Négy alternatívát vizsgált meg a szakbizottság: 1. Külfejtés; 2. Lejtakna: 3. Táró; 4. Függőleges akna.

Külfejtés nem jöhet számításba, mert a Rektor úr nem egyezik bele. A nyitóárok szélességére való tekintettel ui. le kellene bontani a tanulmányi épületet, a diákotthonokat, valamint az erőművet. Ezek a bontások viszont feltehetőleg nehézségeket okoznának az oktatásban.

Lejtakna nem jöhet számításba, mert kiégett a soproni lejtaknamérő berendezés körtéje.

Táró nem jöhet szóba, mert a gépészek alagútnak néznék, és ez kínos félreértésekre adhatna okot a két baráti kar hallgatói között.

Függőleges akna sem jöhet számításba, mert egy szép, karcsú aknatorony esztétikailag nem lenne összhangban a meglevő egyetemi épületekkel.

Mindezek után már csak egy bányászati létesítmény telepítésének lehetősége marad meg, ez a bányászati létesítmény pedig: *egy kantin az egyetem területén!*

A kantin optimális helye

Már az is elég optimális dolog, hogy a kantin az egyetem területére kerül. Igaz ugyan, hogy a hallgatók felét a buszmegállónál lépjük át, de mivel a szállítási költség a városba $k_1 = 1$ Ft/müfő, a városból az egyetemre viszont már $k_2 = 2$ Ft/müfő, azért

$$\Sigma kQ = k_1\{[Q_b+Q_k+Q_g] - k_2[M_b+M_k+M_g]\}$$

egyenlet mindkét oldalát *Gáspár* szerint deriválva

$$r_{KAN} = \frac{k_1 \Sigma Q - k_2 \Sigma M}{\Sigma Q - \Sigma M},$$

ahol r_{KAN} a kantin távolsága az E/2-vel jelzett ponttól; k_1 és k_2 a buszközlekedés fajlagos nappali és éjszakai költsége; Q a hallgatók sörfogyasztása t/műfő, M pedig a hallgatók menzafogyasztása mg/10000 műfő, a b, k, g index rendre a bányász, kohász és gépész hallgatókra vonatkozik, a KAN index a kantinra utal.

Minthogy $\Sigma M \ll \Sigma Q$, és a gépészhallgatók sörfogyasztása a másik két kar hallgatóihoz képest elhanyagolható, valamint fennáll a $Q_k = 0{,}8\ Q_b$, a következő egyszerű formula adódik:

$$r_{KAN} = \varepsilon^2 \frac{\Sigma c r k - \oint_{r_1}^{r_2} \lambda \sqrt{x^2 - y^2}}{1961 \log b e^{-x}}$$

Behelyettesítve a megfelelő értékeket, $r_{KAN} = 2{,}83.10^{-6}$ literatmoszféra/fok adódik, mely méterbe átszámítva: 38,72 kg.

Minthogy azonban ilyennemű bányászati létesítmény gépi berendezései meglehetősen zajosak, javasoljuk a kantin mintegy 20 m-rel távolabb történő elhelyezését, vagy ha gépészetileg megoldható a kocsmai zaj eltüntetése (pl. egy Wurlitzer beállításával), akkor a kantin a szálló belsejében is kielégíti a biztonsági feltételeket. A két lehetőség közül most csak az elsőt vizsgáljuk, az utóbbi a bányagépészek feladata.

A kantinból távozó dolgozók útvonala egyszerű függvénnyel nem írható le, de jó közelítést ad az általuk megtett út hosszára az

$$l_d = 0{,}058 \frac{l}{l + \alpha^2}$$

összefüggés, ahol l a két pont közötti távolság normál állapotban, α a beszívási görbe iránytangense. Az előzetes kalkulációval meghatározott értékeket behelyettesítve, $l = 2$ m-hez $l_d \doteq 467{,}8$ m tartozik. A közlekedési útvonal ilyen nagymértékű megnövekedése olyan jelentős költségnövekedéssel járna, hogy az már népgazdasági szinten is károsan jelentkeznék, ezért halaszthatatlan a Wurlitzerre vonatkozó tervek elkészítése. Bízunk abban, hogy bányagépészeink átérzik a feladat égető szükségességét, és vállalják a nehéz, de felemelő munkát.

A kantin optimális kapacitása

A hosszadalmas és unalmas levezetés mellőzésével közöljük az alábbi formulát:

$$C_{opt.KAN} = \sum_{b}^{g} \varepsilon s Q - C_H ,$$

ahol $C_{opt.KAN}$ a kantin optimális kapacitása 10^3 családi/napban, Q a fajlagos sörfogyasztás Mp/műfő, s az egyes karok súlya a sörfogyasztásban ($s_b = 10{,}2$; $s_k = 8{,}9$; $s_g = 0{,}012$); ε az egyidejűségű tényező: C_H a védőpillérben (Hejőcsabán) lekötött sörvagyon 1 napra eső része.

Behelyettesítve a megfelelő értékeket (ha Mp = új tonna)

$$C_{opt.\,KAN} = 6{,}2 . 10^6 \text{ Mp/nap.}$$

Fenti értéket szemügyre véve nyilvánvaló, hogy kisegítő üzemként egy sörgyárat kell létesíteni, amellyel a nagylétszámú gépészmérnökhallgatók nyári termelési gyakorlata elintéződne. Ez a beruházás viszont elmaradhatna abban az esetben, ha a közelben természetes sörelőfordulásra bukkannánk. A mélyszerkezet felépítéséből arra következtetünk, hogy ennek feltételezésére megvan a reális alap. A probléma tisztázása — tekintve, hogy folyékony nyersanyagról van szó — az olajbányászok feladata.

A kantinmező optimális méretei

A kantinnal összefüggő költségeket befolyásoló kantinparaméterek között igen nagy jelentősége van a kantinmező csapás- és dőlésmenti kiterjedésének. Kantinmező alatt értjük mindazon pontok összességét, ahonnan a szóbanforgó kantint más kantinokhoz viszonyítva, nagyságrendileg többször felkeresik, onnan sörrel kellőképpen megtöltve, rendszeresen visszatérnek, majd ezt a folyamatot ciklikusan megismétlik. A határok kijelölésénél természetesen figyelembe kell venni a már meglevő és üzemelő kantinok elhelyezkedését és termelését, a közlekedési útvonalakat, az energia- és pénzforrásokat, valamint azt, hogy hány éves és milyen nemű a csapos. Fenti szempontokat figyelembe véve, megszerkesztettük az egyetemi kantinmező optimális határait (l. 1. ábrán).

OIL & COMPANY

Örömmel vettük tudomásul a művelők által lefolytatott, mindenre kiterjedő, az analitikai számításokat a legmesszebbmenően figyelembe vevő vizsgálatok eredményeként, hogy az egyetemen létesíthető egyetlen bányászati létesítmény: a KANTIN!

Az előzetes számítások szerint — mint láttuk — a kantin várható fogyasztása $6{,}2 . 10^6$ Mp/nap. A szállítás történhet: csővezetéken, vasúton és teherautón.

1. Csővezetéken.

A csővezeték méretezése a következő összefüggés alapján történhetik:

$$d_{opt.} = 365 [\beta_1 + \beta_2^{1/2} + \lambda^5] Q \delta_0 ,$$

ahol β_1 a napi időszaki tényező, mely megmutatja, hogy a fogyasztás a nap 24 órájában hogyan oszlik meg; β_2 a vizsgaidőszaki tényező; λ az egyéni pénzkihasználási koefficiens, amelynek számítása: ösztöndíj — felesleges kiadások; δ_0 a sör dörzsölési tényezője 0 C°-on.

A részletes számítások során arra az eredményre jutottunk, hogy a csőátmérő közel 3,5-szöröse lenne a most épülő transzeurópai távvezeték átmérőjének. Az átmérő csökkentése egyedül a sördörzsölési tényező csökkentésével, vagyis a sör melegítésével lenne elérhető. Ebben az esetben a fogyasztás előtti lehűtés miatt szükség lenne a diósgyőri nagykohó hűtőtornyának kölcsönkérésére, bár a torony kapacitását kétszeresére kellene emelni, s a fellépő 20 %-os veszteség a Szinva vörös színét sárgára változtatná, s ezáltal Miskolc Velencéjét varázsától megfosztanánk. Nem járható az út azért sem, mert a Csepeli Csőgyár kapuján a 6 m átmérőjű cső nem férne ki.

2. Vasúton.

A vasúton végrehajtott szállítás sem nyújt kedvező képet. Napi 310 000 tartálykocsi mozgatásáról lenne szó. Ezenkívül leágazást kellene csinálni a vasgyári vasútvonalról. A vasutasok rossz beállítottsága miatt előfordulhatna, hogy a vasérc szállítását fontosabbnak tekintenék, mint a sörszállítást, s emiatt a folyamatos anyagellátás a kantinban nem lenne biztosítva.

3. Teherautón.

Egyetlen járható út a sör gépkocsival történő szállítása. Mindössze 1 250 000 db 5 tonnás gépkocsira van szükség. Lehet, hogy pillanatnyilag ennyi nincs az országban, de a KGST-n belül Csehszlovákiától ezt gyorsan megkaphatnánk. Előnyös lenne ez népgazdasági szempontból is.

Végeredményben tehát a sör autókon érkezne az egyetemre, de sajnos útközben *felmelegedne*, és így hűtésre szorulna. Szerencsére egyetemünk alatt újabb, eddig még le nem folytatott vizsgálatok szerint tárolóréteg van, ahová a meleg sört le lehet sajtolni, és ahol már a felszíni hőmérsékletingadozás nem érezhető.

A tároló megfúrása különös *fúrási módszereket* igényel. Itt van pl. az öblítés problémája. Ugye, van légöblítés és folyadéköblítés. A légöblítés ebben az esetben nem alkalmazható, mert telefújná a tárolót porral. A vízzel való öblítést sem ajánlhatjuk, mert a rétegbe becsurgó víz miatt koncentrált sört kellene lenyomni, ha a hallgatóság nem málnaszörpöt akarna inni. Ezért öblítő folyadékként az etilalkoholt választjuk. Ez ugyanis nem csökkenti az áteresztőképességet, s felkészíti a tárolót magasabb feladatok ellátására. Iszapjavító anyagként Qvebracso és Barit helyett érdemes kevertet az alkoholba adagolni, mert közismerten rokonok, jól megférnek egymással, és a sördörzsölési tényezőt is jelentősen csökkenti. Ezenkívül elővigyázatosságból csak kis nyomásokat lehet használni, hogy a csőrongálódást szájjal lehessen időlegesen eltömni, s így a veszteség minimálisra csökkenthető.

De halljunk néhány adatot a *termelő kutak* számáról is. A számítás gondos mellőzésével 5, azaz *öt* kutat becsültünk. Egy megfigyelő és 4 termelő kutat. Újabb számítás szerint legcélszerűbb lesz 2 kúttal a tároló pontba fúrni ferde fúrással. Így a 2 kutat versenyre kényszerítjük, ami a termelés növekedésében jelentkezhet. Gazdaságosabb megoldás, ha nem 2 fúrási pontról fúrunk egy tároló pontba, hanem egy pontról mélyítünk egy olyan ferde fúrást, mely eléri a tároló meghatározott pontját, visszakanyarodik, és egy másik ponton kijön. Így szintén 2 termelő kúthoz jutunk, kitolnánk a berendezéssel, mert a toronyáthordás kimaradása miatt nem tudna kényelmesen amortizálódni, sőt, ha jól meggondoljuk, még a gravitáció is kijátszódnék.

Az elméletileg lefúrt kutaktól kell még a szállítás problémáját megoldani. *Főcső vezetését* javasoljuk a kantin, azaz a tankállomásig. A vezetéket 2,5 m mélyre kell lefektetni, nehogy éjszaka kiszedjék.

GEOFIZIKUSOK ELŐ- ÉS UTÓVÉLEMÉNYE

Az *előkészítéssel* kapcsolatban a geofizikusok néhány gondolatot vethetnek fel. Itt van elsősorban a *gravitáció* kérdése. Kézenfekvő gondolat lenne, hogy egyetemünk születendő létesítményét a gravitációs minimumra helyezzük. Itt ugyanis a növekvő fogyasztással mindjobban elnehezülő lábak könnyen volnának emelhetők. További kísérletezést igényel az, hogy a kisebb gravitáció nem fokozza-e a sör habzóképességét. Ha e veszély fennáll, az előbbi előnyről inkább le kellene mondani, s a kettő optimális összeegyeztetésének kísérletezését kell vállalnunk.

További fontos tennivaló az egyetem területének *szeizmológiai* vizsgálata. Tekintettel a várható kilengésekre, az amúgy is ingó lábakon álló hallgatóságot *aszeizmikus területre* kell helyeznünk. A talaj színével kapcsolatos egyszerű megfontolás viszont lehetetlenné teheti, hogy a hallgatóság sárga földig leigya magát.

Érdekes és fontos vizsgálatok végezhetők *a kocsma létrehozása után* is. Nézzük pl. egy geofizikai módszer felhasználását a nélkülözhetetlen söröshordó felkutatásában. Kétségtelen ugyanis, hogy a nagy látogatottság meg fogja akadályozni a sör forrásának vizuális észlelését. Ekkor a következő módon járunk el. Függőónnal megmérjük a hallgatók hossztengelyének a függőlegestől való eltérését, majd *izoilluminációs* vonalakat szerkesztünk. Abból az egyszerű törvényszerűségből kiindulva, hogy aki közelebb van a tűzhöz, jobban melegszik, a sör forrása a maximumon lesz. Ehhez a módszerhez csak annyit, hogy egy geofizikusnak erre úgy sincs szüksége, mástól pedig nem várhatjuk el eme elegáns módszer alkalmazását.

A létesítendő italbolt azzal, hogy kiinduló pontja lesz az *uv*-hullámoknak, a geofizikai gyakorlat régen várt *állandó hullámforrását* fogja képezni. Egy érdekes kísérletsorozat lesz majd e hullámok amplitudójának vizsgálata a sörfogyasztás függvényében. Előzetes becslések szerint a görbe exponenciálisan emelkedő jellegű lesz egy maximumig, amely a hallgatói létszám, és az egy műfőre eső kollokvium számának szorzata. Ezt a maximumot azonban a jelenlegi ösztöndíj-rendszer mellett sohasem fogja elérni. Éppen ezért törekedni kell arra, hogy a meglevő anyagi eszközöket a leggazdaságosabban használjuk fel. Ennek ellenőrzésére a következő eljárást ajánljuk: a pénztárban rádioaktív izotópokkal jelzett pénz útja számláló berendezésekkel kitűnően követhető. Ez különösen a stréber hallgatók ellenőrzésére szolgálhatna.

A *mélyszondázás* két területen is alkalmazási területtel bírhat. Egyrészt segítségével a pincér elszámolási véleménykülönbség esetén az elfogyasztott ételek és italok kvalitatív és kvantitatív elemzését a kuncsaft gyomrában megejthetné, másrészt a XX. században már divatjamúlt pávatoll helyett is a szondázást javasoljuk.

Az *elektromosság törvényei* alapján várható, hogy az ivóban tartózkodó, erősen töltött hallgatók aktivizálják a szállók töltetlen lakóit, s ennek hatására áramlás indul meg a kantin felé. Az áramerősség maximuma minden hónap végén várható. Kisebb kiütés lesz valószínűleg a hó elején is, amikor a társadalmi ösztöndíjak érkeznek.

A *magyar űrkutatás* fontos állomása lesz a kricsmi megnyitása, amely intézmény gyújtópontja lesz annak az ellipszisnek, melyen szputnyikként keringenek a pénznélküli hallgatók. Érdekes jelenség lesz majd, amikor a parabolapályán eltávozó reményvesztett hallgatók a mechanika törvényeit megcáfolva, végül mégsem tudnak elszakadni kidobási helyükről, s új pénzhez jutva, oda visszatérnek. Az új magyar *vulkanologia* feladata lesz, hogy a kocsmát látogató hallgatók jegyes- és hitvestársainak kitöréseit vizsgálja.

Az említett és más, itt fel nem vetett problémák megoldásához *egy új geofizikai év* meghirdetését javasoljuk, melynek rendkívüli világnapjai természetesen az ösztöndíjfizetés napjával esnének egybe.

A B. GÉPÉSZEKÉ A SZÓ

Mélyen tisztelt szalagavató szakestély, magas praesidium!

Az előttem felszólaló igen tisztelt kutatók, egy szakmai szempontból igen érdekes problémát vetettek fel. Ehhez a témához eddig már több nagytiszteletű szakember hozzászólt, de szükségesnek tartom, hogy e témához én is, *mint gépészember*, bizonyos kiegészítéseket fűzzek.

E témával az európai kontinensen először *én, és a vezetésem alatt álló kutatócsoport* már 1956. szept. 1-től rendszeres megfigyeléseket és kísérleteket végzett. Az általam vezetett kutatócsoport több nagyon fontos, a gyakorlat igényeit teljesen kielégítő pontosságot adó eredményt ért el.

Megjegyzem, hogy a kutatási téma inkább eme bizonyos vendéglátóipari létesítmény (röviden kocsma) nevet viselő javítóintézet belső felszereléseire vonatkozott. E helyiséget az eddigi gyakorlattól eltérően, a kézi működtetésű zeneszerszámok helyett *automatikusan szórakoztató géppel* kell felszerelni. E feladatnak legjobban megfelel egy sűrített levegővel ($p = 7$ att) hajtott automatikus hangerő szabályzóval ellátott Wurlitzer, amely önműködően áll be a $\varphi' = 100\,\%$-os telítettségi fokon álló hallgatóság hangulatához.

A viszonyokat legjobban az *i—x diagramon* vizsgálhatjuk (2. ábra). A φ/p viszony a telítettségi foknak a belső túlnyomáshoz való viszonyát jelöli. Ez a jelölés minden más elméletnél jobban rámutat a belső feszültségre, több dél-afrikai kutató által kidolgozott jelölés ellenére. E kutatók paraméternek az elfogyasztott nedű mennyiségét vették. E paraméter nem vette figyelembe azt, hogy egyes fogyasztók nem teljes terheléssel járnak.

A függőleges tengelyen az elérni kívánt hangerő van feltüntetve természetes egységben, a vízszintes tengelyen a résztvevők száma látható. Legjobb az egész ügyet egy pl.-val illusztrálni. Legyen $x_1 = 100$ fő, $i_1 = 10^6$ term. egys. A diagramon ez a két érték kijelöl egy pontot, amelyhez a $\varphi/p = 1$ viszony tartozik. Ez az eredmény azt jelenti, hogy az elérni kívánt hangulathoz ugyanolyan nyomás tartozik, mint nedvesség, abszolut mennyiségben értve. Tehát, ha a csapolt sör $\varphi = 0{,}5$ g szeszt tartalmaz literenként, akkor a szükséges nyomás $p = 0{,}5$ att.

A másik téma szintén eme zenegéppel kapcsolatos, és annak *jelleggörbéit* határozza meg (3. ábra). A hangerő Ψ, valamint a fordulatszám n. Ott van a legmegfelelőbb munkapont, ahol a hatásfokgörbe a maximumot mutatja.

A *magyar gyárak* az ilyen szerkezetet állítólag $\eta_{max} = 42\,\%$-os hatásfokkal szállítják. Kutatócsoportom azonban a laboratóriumban csak $\eta_{max} = 41{,}9\,\%$-ot mért. Íme, ez jellemző a hazai gyártmányokra, és ez megköveteli a minél nagyobb fokú éberséget, és követeljük a garanciális mérést a helyszínen elvégezni.

Az M munkapont helyét a jelleggörbén a $\psi = c\,n^2$ görbe metszi. A c értékét több kutató 1,0 ... 1,85 között adja meg, a használati idő v. m., a levegő szesztartalma fv.-ben. Mérési eredményeim azonban azt mutatják, hogy legjobb a c értékét 0,1 és 10 millió között felvenni.

E rövid áttekintés *csak az elméletek alapjait* adja meg, amely nagy mértékben felvilágosíthatja a poros elméket, és felrázhatja a több mint egy évtizedes probléma megoldását szolgáló törekvések lelki hangszálait.

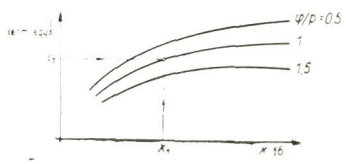

2. ábra

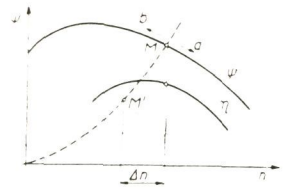

3. ábra

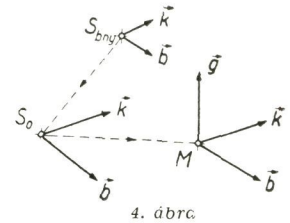

4. ábra

Még több probléma várna előadásra — mint pl. összefüggést keresni a túlnyomás és az elfogyasztott sör abszolut mennyisége között —, de az idő korlátozott volta miatt ezeket előadni nem áll módomban, hanem az év végén megjelenő Bányászati Kézikönyv III. kötetében ezeket nyilvánosságra fogom hozni.

HOZZÁSZÓLÁS

Mélyentisztelt Szalagavató Szakestély! Magas Praesidium! Tekintetes bányász karok és rendek!

Elnézést kérek, hogy az önök szakmájától távolálló szerény bár, de kulturált mérnök kér szót a kérdés **mechanikai** oldalának megvilágítására.

Úgy érzem, hogy pusztán a **mechanika** iránt érzett őszinte tisztelet és ragaszkodás tartotta vissza a neves szaktekintélyeket e kérdés eme oldalának utóvizsgálatától. Pedig nem is sejtik, mily egyszerű, korszerű módszerekkel a kérdés megválaszolása.

Vizsgálódásainkhoz legelőször is vegyünk fel egy alkalmasan választott koordináta rendszert. Némi történelmi vizsgálódás után az ősidőkben S_{bny} kezdőpontú, később S_{op}-ba áttranszformált koordináta rendszer számunkra használható. **b** és **k** egységvektorokkal jellemzett része egysíkúnak találtatván, kiegészítést nyert egy arra végképp merőleges **g** egységvektorral, majd áttranszformáltatott M-be. Így egy most már bármely célra alkalmas koordináta rendszert kapunk (4. ábra).

Ezt egységvektorainak azonossága révén nyugton nevezhetjük abszolut koordináta rendszernek, és jó közelítéssel Dudujkániához köthetjük.

Ha mármost a K-val jelölt kantinban egy újabb ugyancsak relatív koordináta rendszert is felveszünk $\mathbf{b}_h$, $\mathbf{k}_h$ és $\mathbf{g}_h$ egységvektorokkal jellemezhetően, és ezt a benne levő pont-hallgatókból álló tömegrendszerhez kötjük, azt a K-ban áramló folyadékok hatása folytán nagy ω szögsebességgel forogva láthatjuk.

Ezekután — pedig egyszerűsítés végett a folyadékot körülvevő szilárd burkok m tömegét egyetlen merev testnek tekintve és tehetetlenségét az italtárolóhoz hasonló Θ-val jelölve, a lényeghez érkeztünk. Egy ilyen forgó rendszer leglényegesebb tulajdonsága, jellemzője ugyanis, Π_A-ja (piája) pillanatok alatt felírható. Ez kifejezi a K (kantin) pontra vonatkozó Istentelen (I), azaz mérhetetlen (m) vehemenciával (v) sörért jelentkező hallgatók impulzusának nyomatékát a K-ra. Ez az összefüggés pedig egy bizonyíthatóan egyszerű **rektor-vektor** függvény segítségével a következő alakban írható fel: $\Pi_A = \Theta_A\,\omega$, ahol a Θ_A a pia-perdületű hallgatóság tehetetlenségi nyomatéka egy pofon egyszerű **tenzor**. Ezt célszerűnek látszik a bányász-, kohász- és gépész-épületek felé mutató főirányok segítségével Φ_n tenzorral kifejezni.

Bálintot hallgatunk

BÁLINT DOCENS

A gyártástervezés saját magunkkal való vita.

Szeretném, ha nem kellene hortobágyi módszereket használni: terelőpulit (villanypásztort), hanem jöjjenek pontosan előadásra.

Így az elméleti futtatásba: tizenhat tolerancia tűrés egységekbe.

Az ember, amikor lejött a fáról, már igényelte a ritmust. A tehén ezért ad több tejet.

Ne is kelljen szemmel odanézni, úgy találjon oda a dolgozó. A váci FORTE gyárban, vagy máshol, sötétben kell dolgozni.

A Ganz-MÁVAG-ban a menyecske forgatja a dörzsárat, udvaroltat a szomszédban levő legényekkel... így nem lehet IT7-et csinálni.

Edző üzemi kultúránk pocsék, béka alatt van.

Aki nálunk hőfokot mér edzésnél, homlokon kell csókolni, mert úttörő.

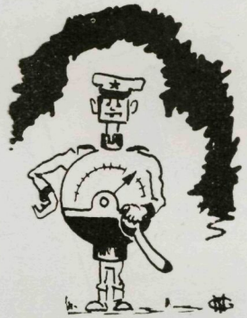

Ezredes mérőóra

BÁLINT ELŐADÁSON:

Egy átvirrasztott éjszaka után — szerszámgép rajzbeadás volt — az évfolyam reggel nyolckor egyemberként dőlt az ágyba. A délutáni gyártáselőadáson az előadó:

— Maradjanak csendben, mert nem tudok hangosan beszélni. Beteg vagyok, délelőtt még ágyban feküdtem.

Az évfolyam kórusban: Mi is!

*

ÚJ ÁLLATFAJTA

Bálint docens az egyik órán következetesen *reciprókát* mond.

NAGY EMBEREK MONDÁSAI:

I. Bálint, a nehézipar császára:

... Öv. fúrásakor legjobb petróleumot használni, de ezt csak titokban lehet, mert ebbe belekontárkodik a tűzoltóság.

*

Ludvig adjunktus mondta:

... „egy mikroszkópot végigvezetünk a felületen"...

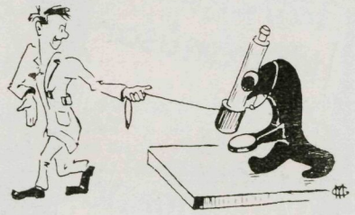

BÁLINT VIZSGÁZTAT

— ... na, és milyen módszerrel tud fogaskereket gyártani?

A tag hosszú gondolkodás után:

— Pfauter gépen.

— Meg tudná mondani, mi ennek a gépnek a szerszáma?

A tag bölcsen hallgat.

— Én most kicsalogatom magából, figyeljen: „Csiga-biga, gyere ki..."

A tag tovább hallgat.

— Figyeljen, súgok: „Csiga-biga, gyere ki..."

A tag boldog felfedezéssel:

— A körkés.

*

HÁROM HALLGATÓ egyszer a füvön át megy légvonalban a műhelybe, ahol *Gyáni* Károly adjunktus fogadja őket.

— Áll János.

— Jelen.

— Füvön jött. — Gáspár József.

— Jelen.

— Füvön jött. — Szancsik Márton.

— Jelen. Füvön jöttem.

— Igen.

— Úgy látszik, távcsöve van a tanszéknek, de akkor miért nem inkább a Hejőpartot nézik. Ott többet lehet látni.

— Csak gondolja. Eltakarják a bokrok.

— Hát azért lehet azt *szaggatottan* látni.

Keérlek szépen, csak füstöl, de nem megy... Ha tuldnám, miért?

HÁRY JÁNOS ÓRÁI sem bizonyítják jobban:

Kiss Lajos gyakorlatot tart a diszlokációs elméletből. Az egyik hallgató kétségbe vonja az egész diszlokáció létezését.

— Keérlek szépen, te nem hiszed, mert nem jártál még Pozsonyban. Én voltam! Egy kutatóintézetben elektronmikroszkópon láttam a diszlokációt. Fényképet is csináltam róla.

Élénk érdeklődés:

— Hol van, mi is megnéznénk.

— ... hát azt én odaadtam a profnak, mert ő sem hitte. Azóta ő a legnagyobb híve a diszlokációnak.

*

DÉNES ELŐADÁSON:

... vigyázni kell erre az igen apró, aktív vasoxidporra, mert megzabálja az egész gépet, és lerakódik keményen, vastagon, mint a guanó.

*

EGY METALL ELŐADÁSON mondta el *Dénes* adjunktus a következő esetet:

— A pesti műegyetemen különféle állati szőröket vizsgálnak a hallgatók egy tanseg. vezetésével. Az egyik srác levesz a tanseg. válláról egy odatapadt hajszálat és odaadja neki:

— Tanár úr, ez milyen állatnak a szőre?

Amaz mikroszkóp alá teszi és hosszasan vizsgálja, majd kinyögi:

— Hát... egész pontosan nem tudom, de alighanem teveszőr.

Aztán Dénes adj. leszűri a tanulságot:

— Nos, ezért nem csinálunk mi ilyet a tanszéken.

Jütjük sza céral
kobald halmaosak,
Dzési ig kégben
éppen gállapi das.
Nemtul ta foldgá
autektoid k'reg;
Megeresztüj kég
gkorszer elület.

Mi ez? Tagore eddig ismeretlen szanszkrit verse? **Nem!**

Mi ez? Francia absztrakt költő disznótoros álma **Nem!**

Hanem: „A hőkezelési vezérfonal" c. jegyzet néhány sajtóhibája megfelelő sorrendbe szedve.

CENTILÁTOROSZ

Zorkóczyzunk

ZORKÓCZY BÉLA professzor így szólt egyszer egy taghoz, akit társai Joe néven becéztek:

Mondja, tudná alkalmazni az emelőszabályt háromalkotós állapotábrára is?

Joe: ... I-igen ...

Z. B.: Na, és négyalkotósra?

Joe: ... ?

Z. B.: Mondja, fejre ejtették magát kis korában?

Joe: ... Nem ... tudom ... Nem emlékszem rá ...

Ütve húzás

*

DÉNES MIKLÓS adjunktus előadásaiból:

„A bőrszíjakról" ... A bőrszíjak méretei korlátozottak. Már hazánkban is sokszor kísérleteztek vele, de 2 m-esnél nagyobb marhákat még nem sikerült kitenyészteni ...

*

„A bőrcserzésről" ... Régen a cserzést nagyon egyszerűen végezték: beletették a bőrt valamilyen lyukba és a kutyák lepipilték ...

*

„A karusszelesztergáról" ... Van egy marha nagy keret, van egy állati gerenda, és két házi nagy szupport. Ha ez mind egy rakáson van, akkor ez a karusszel, amivel irtó nagy szajrékat lehet nyesegetni ...

*

„Az óriás karusszelekről" ... Vannak olyan irgalmatlan nagy karusszelesztergák is, hogy amikor a pasas fölmegy rá, vigyáznia kell, nehogy leverje a sarkcsillagot ...

*

ELSŐÉVESEK! FIGYELEM!

Tudjátok meg idejében, mi vár rátok!

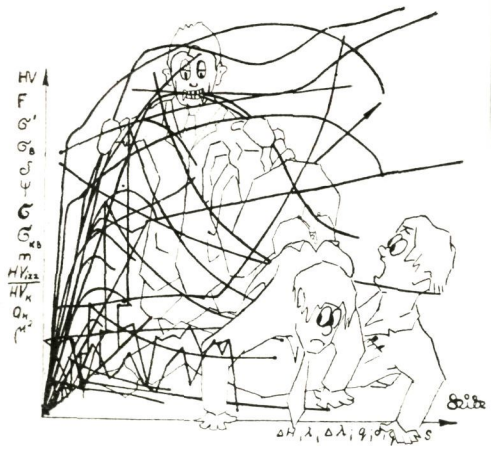

MI A KÜLÖNBSÉG a vashűtés és az ember között?

Zorkóczy Béla prof.: Ha a vas hűtésekor valami hibát követünk el, akkor újra felmelegítjük arra a hőmérsékletre, amelyen az előbb kezdtük. Az emberek azonban, ha rosszul sikerülnek, akármit is csinálnak velük, nem tudnak visszamenni oda, ahonnan jöttek.

*

FŐ A GYAKORLATI ÉRZÉK

Kovács F. tanársegéd kérdez:

Mennyi a dissouz palack súlya?

Válasz: Úgy kb. 85 kp. (azaz kilopond).

K. F.: Nem lesz egy kicsit sok?

Válasz: Nem, mert az egyetemen mindig két ember viszi a palackokat.

Minimum ennyi diagramot fogyaszt Kiss Lajos tsz./kop. félév

Konzultálunk

néha az E/6-ban

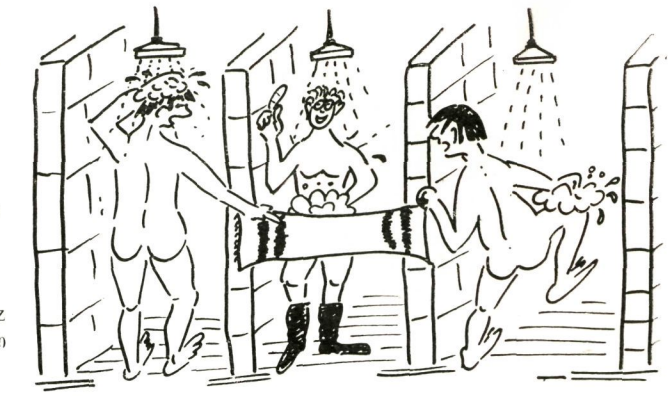

Kovács F. ts.: Mivel az S-pontban null koma 85% szén van ...

HŐKEZELÉS GYAKORLATON *Kovács Ferenc tanársegéd* névsort olvas:

— *Pallos* — szólítja az örökké edző atlétát. A szólított most is hiányzott.

— Edz — mondta valaki a pillanatnyi csöndben. Mire a tanársegéd:

— Pedig a mi feladatunk a csiszolatkészítés. Csak a jövő órán fogunk edzeni!

*

ZÁRTHELYI UTÁN az egyik tanársegédnő megkérdezi a G/109-ben:

— Ki nem csinálta meg mind az öt feladatot?

A válasz halk röhej.

— Én nem értem magukat, megkérdezi az ember, hogy hány feladatot oldottak meg, és egyszerűen kinevetnek.

*

EPIZÓD AZ ÚJDIVATÚ MENZÁN

Sokan úgy vélekednek, hogy minden *új reform végeredményben a hallgatókkal* tol ki. No nézzük a menza új önkiszolgálós rendszerét, amely egy napig működött jól, a többin sehogy. Itt lestük el a következő párbeszédet.

Hallgató (csendesen): Tálcát kérnék szépen.

Személyzet (szikrázó szemekkel): Ott van egy, miért nem viszi?

H. (félénken): Koszos.

Sz. (dühösen a hallgató elé vág egy másik tálcát): Azt hiszi, ez tisztább?

FÖLÖSLEGES KÉRDÉSEK:

— Kirúgtak matekból?

— Szerencsére nem.

— Átmentél?

— Mi a kaja a menzán?

— Leves, meg borsó, alig bírtam megenni.

— Ebédeltél már?

— Mikor indul az egyetemre az utolsó busz?

— Éjfélkor.

— És utána már nem megy több?

DIAGRAM-FELVEVŐ EGY ZÁRTHELYI SZERINT

„A próbapálcát állandóan nyúló erővel terheljük, az erővel az erőnek megfelelően mozdul el eredeti helyéből a *G* súly az *A* pont körül és ezáltal a kar másik vége eltolja azt az egyenes rudat, amelyre ceruza van erősítve és egy forgó papírhoz ér egy ceruza vége, amely forgódob is forog a nyúlásnak megfelelően, egy madzag segítségével, azért az 1-es és 2-es rögzítés egymástól elmegy, és mivel a madzag nem nyúlik, a dobot forgatja és úgy tekeredik le róla a madzag, mint a rajzon is látható."

A mi kis városunk

c. époszból

Egyszerű bácsika, aki sok telet látott,
A nagy kék masinán betűzi a számot.
„Kettő a" van rajta — mondja fejcsóválva —
Miért e tolognás, könyöklés, meg lárma?
Míg feljutott, hátáról letépték a zsákot,
Egy legény meg kétszer tyúkszemére hágott,
S fenn vagy három ifjú egyre azon röhög,
Hogy lenn még javában dolgozik a könyök.

Még vagy három legény csak feltolakodott,
Leszakított ugyan egy-két kabátgombot.
De indultunk végre; s az öreg rájön, baj van,
Rossz buszra szállt, érzi, s megkérdezi halkan:
„Izébe megy a busz, kalauznő lelkem?..."
S készíti a pénzét, hogy jegyet is vegyen.
„Ne vicceljen bácsi — szólt a nő morogva —
Nem izébe, hanem Egyetemvárosba!"

Mint a villámcsapás a tiszta kék égből,
Úgy jutott el hozzánk puszta tévedésből.
Mi meg megmutatjuk, ha már itt van lássa,
Hogy s mint éldegél itt sok-sok fia, lánya.
Mondom az öregnek: Most vannak a vizsgák!
Így már érti a nagy sürgés-forgás titkát,
S ahogy magyarázom, milyen itt az élet,
Nagyon csudálkozott, hogy sok a „TéSz".

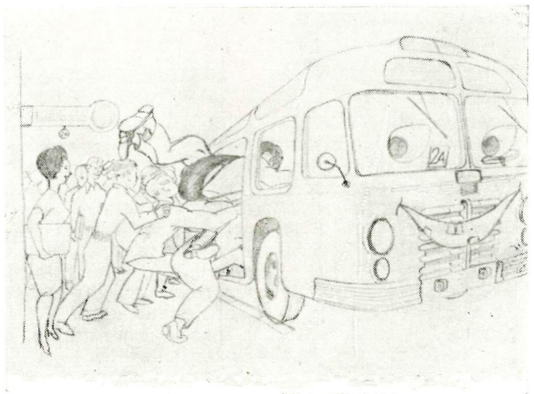

Ábris, Matek, Villgép, Tüzelés meg Mektek,
Művelés és Filo, az Idegen nyelvek...
Ki tudná sorolni, még van két tucatnyi;
Üljünk be no, bátyám, vizsgákat hallgatni!

Filóból a tanszék naphosszat vizsgáztat.
Megkérdeztük hát, hogy milyen az átlag?
„Van úgy, hogy közepes, máskor jobb is ennél,
Dehát egyik-másik mindent összecserél.
Ha megtudná P l á t o n, milyen képet vágna,
Hogy az ő tanait ráfogták D e s c a r t e s r a;
Az ú j k o r kezdetét kérdezték egy mástól:
... Számítják ... úgy cirka ... ezerkilencszáztól!!"

A Gépelem' tanszék, úgymondják közismert
Humor-gyűjtő gárda; s minden egyes „Gigszert"
Híven feljegyeznek a 'TÜSKE számára;
Azt mondták: akad rajz, mi nem is jó másra.
Egyik vizsgán történt (le kéne rajzolni),
Egy derék páciens mit mert felkarmolni:
Küllő és agy nélkül rajzolt lendkereket,
S a csavar fejére vágta a menetet.

Egy fizika-vizsgán a tag felélénkül,
Mikor szóbajön a távíró, drót nélkül.
Nagyképűen kezdte, mint rádiós szokta:
— Ezerhétszázban már M a x w e l l megoldotta ...
— Úgy hiszi, hogy M a x w e l l? S még hozzá oly korán.
A technikának oly kezdetleges fokán?
— Tetszik tudni, kérem — szólal meg nagy soká —
Azért gondoltam, mert drót nem kellett hozzá!

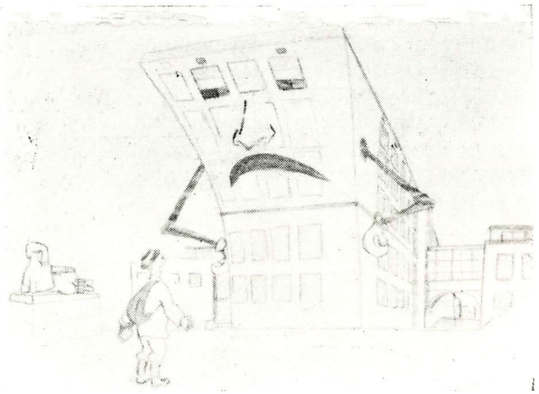

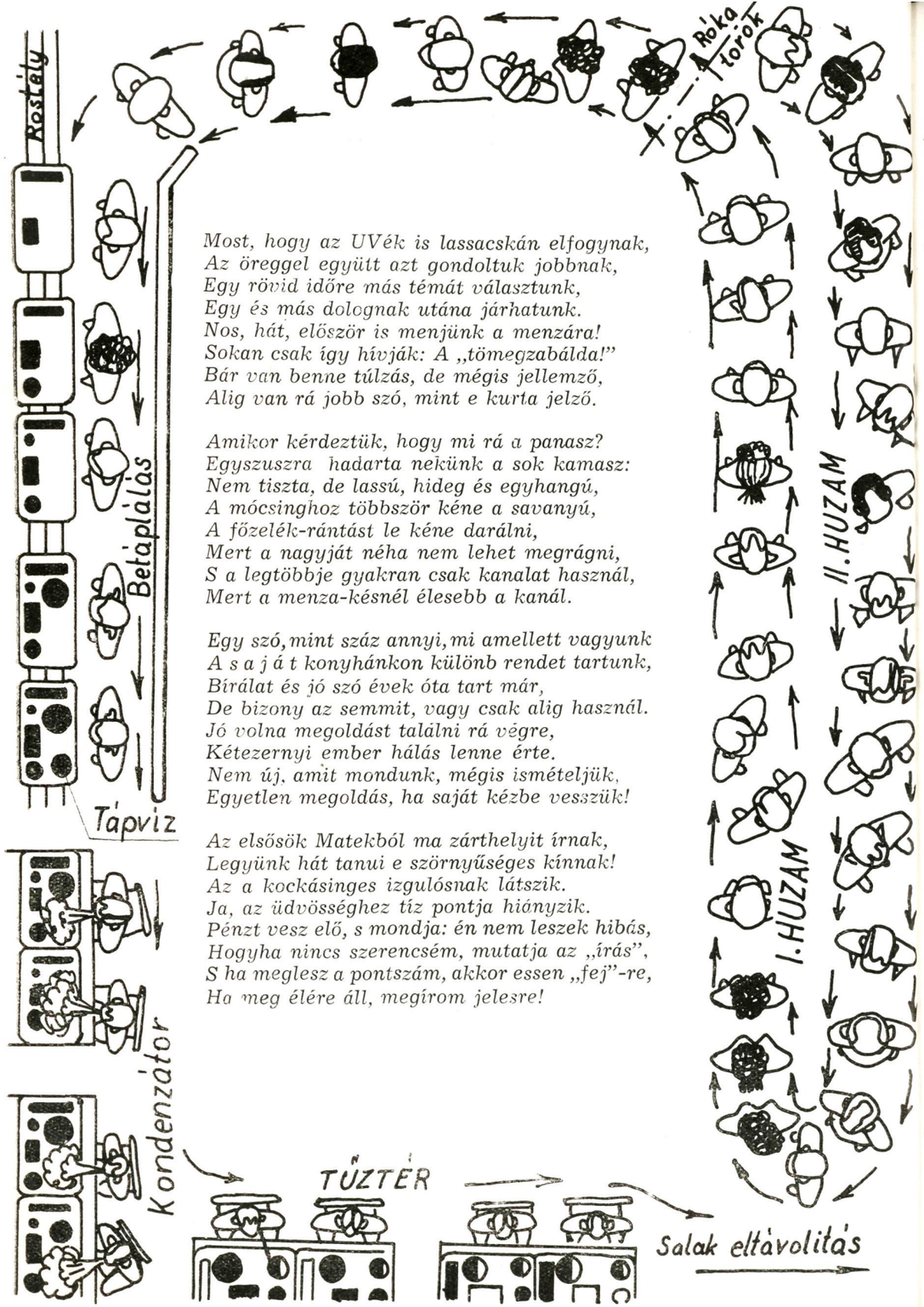

Most, hogy az UVék is lassacskán elfogynak,
Az öreggel együtt azt gondoltuk jobbnak,
Egy rövid időre más témát választunk,
Egy és más dolognak utána járhatunk.
Nos, hát, először is menjünk a menzára!
Sokan csak így hívják: A „tömegzabálda!"
Bár van benne túlzás, de mégis jellemző,
Alig van rá jobb szó, mint e kurta jelző.

Amikor kérdeztük, hogy mi rá a panasz?
Egyszuszra hadarta nekünk a sok kamasz:
Nem tiszta, de lassú, hideg és egyhangú,
A mócsinghoz többször kéne a savanyú,
A főzelék-rántást le kéne darálni,
Mert a nagyját néha nem lehet megrágni,
S a legtöbbje gyakran csak kanalat használ,
Mert a menza-késnél élesebb a kanál.

Egy szó, mint száz annyi, mi amellett vagyunk
A s a j á t konyhánkon különb rendet tartunk,
Bírálat és jó szó évek óta tart már,
De bizony az semmit, vagy csak alig használ.
Jó volna megoldást találni rá végre,
Kétezernyi ember hálás lenne érte.
Nem új, amit mondunk, mégis ismételjük,
Egyetlen megoldás, ha saját kézbe vesszük!

Az elsősök Matekból ma zárthelyit írnak,
Legyünk hát tanui e szörnyűséges kínnak!
Az a kockásinges izgulósnak látszik.
Ja, az üdvösséghez tíz pontja hiányzik.
Pénzt vesz elő, s mondja: én nem leszek hibás,
Hogyha nincs szerencsém, mutatja az „írás",
S ha meglesz a pontszám, akkor essen „fej"-re,
Ha meg élére áll, megírom jelesre!

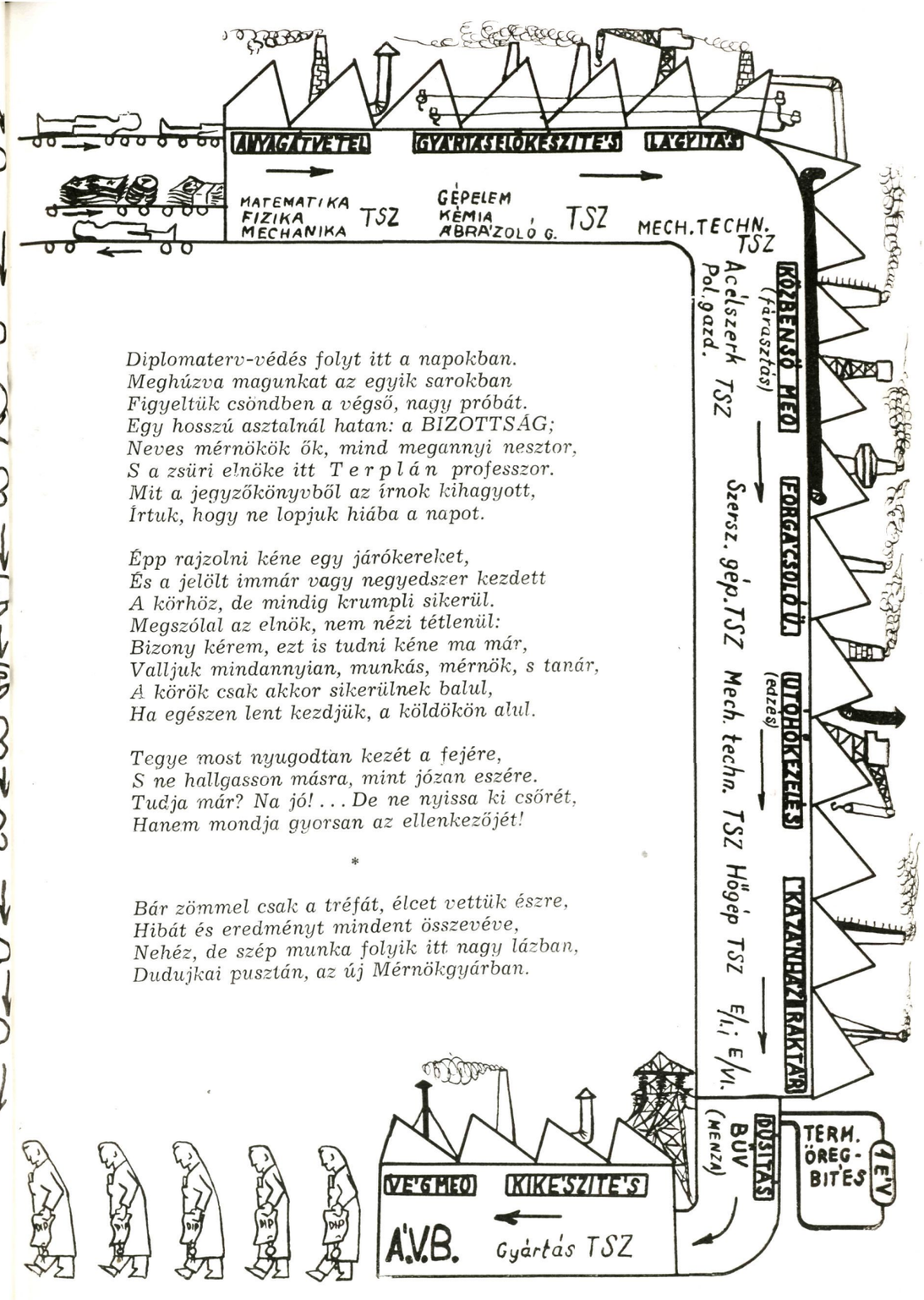

Diplomaterv-védés folyt itt a napokban.
Meghúzva magunkat az egyik sarokban
Figyeltük csöndben a végső, nagy próbát.
Egy hosszú asztalnál hatan: a BIZOTTSÁG;
Neves mérnökök ők, mind megannyi nesztor,
S a zsüri elnöke itt T e r p l á n professzor.
Mit a jegyzőkönyvből az írnok kihagyott,
Írtuk, hogy ne lopjuk hiába a napot.

Épp rajzolni kéne egy járókereket,
És a jelölt immár vagy negyedszer kezdett
A körhöz, de mindig krumpli sikerül.
Megszólal az elnök, nem nézi tétlenül:
Bizony kérem, ezt is tudni kéne ma már,
Valljuk mindannyian, munkás, mérnök, s tanár,
A körök csak akkor sikerülnek balul,
Ha egészen lent kezdjük, a köldökön alul.

Tegye most nyugodtan kezét a fejére,
S ne hallgasson másra, mint józan eszére.
Tudja már? Na jó! . . . De ne nyissa ki csőrét,
Hanem mondja gyorsan az ellenkezőjét!

*

Bár zömmel csak a tréfát, élcet vettük észre,
Hibát és eredményt mindent összevéve,
Nehéz, de szép munka folyik itt nagy lázban,
Dudujkai pusztán, az új Mérnökgyárban.

Itt is Ketten beszélnek

— *Na, és a Ti szobátokban tisztaság van?*

— *Ugyan, hová gondolsz?! Éppen ez az, ami mostanában megmérgezi az életemet. A szoba rendje. Pontosabban rendetlensége. Ilyen disznóólat még életemben nem láttam, mint ami nálunk van.*

— *Ez szinte hihetetlen, hiszen ott van nyolc erős ember, aki...*

— *Éppen ez az, nyolc erős ember, aki mindennap háromszor eszik, s minden étkezésnek van hulladéka. Ezenkívül négyen dohányoznak is.*

— *De hát erre ott van a hamutartó!*

— *Csak volt, öregem. Eleinte abba hamuztak a tagok, s valahányszor megtelt, beöntöttük az ágy alá. Ekkor jött Sippantó korszakalkotó ötlete: Ő senki után nem fog hamutartót tisztogatni, azt is bedobta a szokott helyre. Elvégre felnőtt emberek vagyunk, mindenki be tudja dobálni a saját csikkjét az ágy alá.*

— *Borzasztó rossz levegő lehet nálatok!*

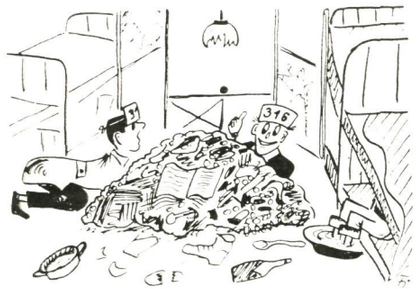

— *Szinte elviselhetetlen. Képzeld el, amint az állott bagó szaga keveredik egy romlott disznósajt illatával, ezt fűszerezi egy penészes lekváros üvegsor aromája a sarokból, és az egészet harmonikus egységbe fogja össze az ágyak alatt megavasodott szalonnabőrök orr-rontó bűze...*

— *Ne is mondd tovább, ez szörnyű. S meg sem próbáltatok segíteni rajta?*

— *Már én is úgy láttam, hogy csak a halál segíthet, amikor jött Sippantó korszakalkotó ötlete. Vettünk egy kiló narancsot, megettük, és a héját szétszórtuk a szobában. Ügyesen csináltuk, minden kis zugba került egy darab. Most már annyi a kosz a szobában, hogy a szó szoros értelmében forgalmi akadályt képez...*

— *S egyáltalán nem jutott eszetekbe...*

— *Először nem, de aztán Sippantó megoldotta a kérdést. Minden szobatag kapott egy szobatérképet, amelyen be vannak jelölve a már áthághatatlan akadályok, valamint a nagyobb szalonnabőrök, amire ha rálép az ember, biztos kitöri a nyakát.*

— *Ez még viccnek is rossz. Valami másirányú megoldást...*

— *Azt is kitaláltunk. Helyesebben Sippantó talált. Ő a szoba esze. Az a korszakalkotó ötlete támadt, hogy a szemét egy részét az ágya előtt heggyé gyűjtötte össze, így minden veszély nélkül tud felső ágyáról leszállni. Nem kell lógnia a levegőben, lábaival kalimpálni, míg széket, vagy földet ér. Csak egyszerűen rálép a szemétdombra, és már lenn is van. Nem kell félnie, hogy kitöri a lábát.*

— *No jó, jó, de arra nem gondoltok, hogy egyikőtök fogja magát és kitakarít-*

— *Ugyan már! Melyikünk venné a lelkére, hogy Sippantó esetleg kitörje a lábát.*

son? Rendet rakjon?

SZABADJON megjegyeznem!

AZ ELEKTRO TANSZÉK egyik köztiszteletben álló tanárát már Sopronban is *Gugyeráknak* becézték. Egyszer egy egyetemista, hogy bosszantsa, így mutatkozott be telefonon neki:

„Halló, itt Gugyerák."

Karlovich adjunktus kissé meghökkent, és így felelt:

„Érdekes, itt is."

ELEKTRO ELŐADÁSON:

Szín: II. előadó.

Az előadás megkezdése után néhány perccel besurran *Lányi* Bandi báesi, és az utolsó sorban veszteglő hallgató mellé ül.

— Jó napot, fiatalúr!

— (Döbbenten:) Jó napot kívánok.

— Mindig ilyen olcsó helyre tetszik ülni?

— Igen. Már itt ülök négy éve, és nagyon megszoktam.

— Ühüm. — És olvasni valót tetszett hozni?

— Á, dehogy, én jegyzetelek.

— Ühüm. — És az mi ott a padban?

— Ja, az? Az német könyv. Szünetben szoktam olvasgatni.

— Tényleg?!! De ne nézzen hülyének, mert az sértő.

— Á, dehogy, csak vicceltem.

*

U. V. MONDÁSOK:

Abszolut viccekről:

A fő szaklapban írja dr. Árgus, hogy ne lőjék le a poént. Mert nem vadmacskát kell nyávogásra bírni, hanem a vasmacskát dorombolásra. Vad macskával azt hiszen Önöknek is volt dolguk, csak ott egészen mások a viszonyok.

Urayzálunk

Érintőt rajzol: úgy kell kérem kisminkelni, ahogy a lányok a szájukat szokták körülnyalogatni.

A nagy K jelenleg — félreértések elkerülésére — kört jelent.

Bolondot írok fel, ez magukat ne zavarja, úgyis tudják, miről van szó.

A *B* (mágneses indukciós) vonalak a szél eltérítésétől eltekintve, párhuzamosak.

Ha egyszer már volt mágnesezve, szűzesíteni kell a vasat, ez sokkal egyszerűbb, mint más vonatkozásban.

Sokan vannak még ma is egyszerű emberek, pl. újságírók. Ezt írják (csepeli csoda) egy nagy forgó részt meghajtva egy kis motorral, a keletkezett energia egy része hajtja a kismotort, és ezzel a módszerrel ellátja egész Magyarországot villannyal.

A kereskedelmi osztály rendelt szénkefét (nagy mennyiségben), főleg francia kefét használnak. A kül. ker. visszaírt: Sztornírozva, nem kell a szenet kefélni.

Eltekintve rajzom és a rajzoló tökéletlenségétől, mindenki láthatja, akinek szeme vagyon . . .

Az egy fázis: nem egy normális többfázisú rendszer.

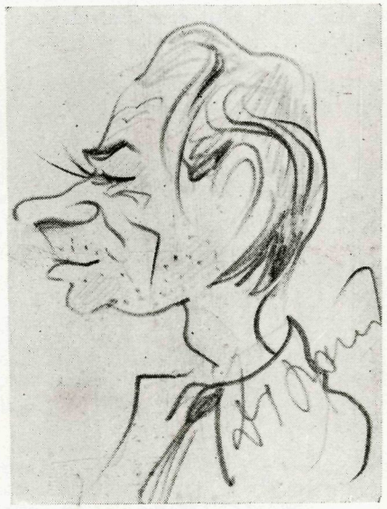

Káldor Misi

Vendég OLDAL

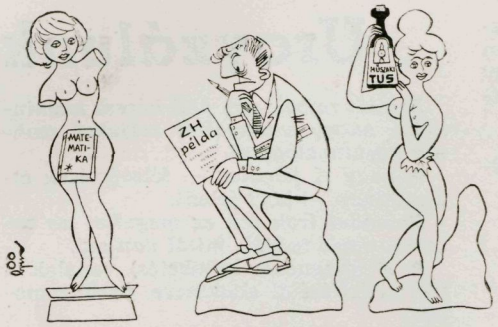

← TOVÁBBI SZOBOR TERVEK

Egyetemi Vénusz **Gondolkodó** **Korsós lány**

Kinyitották az ajtaját a centrifugának. Beléptünk. Mikor megtelt, az összes ajtókat bezárták, csak egy áramvonalas kiáramló nyílás maradt nyitva. Lassan kezdtünk forogni, majd gyorsult, egyre gyorsult a forgás. Néha — a körmozgásból eredően — egy-egy ember kirepült. Így került ő Budapestre elektrósnak, mi pedig ide, Miskolcra gépésznek. Éppen emlékiratainkon dolgoztunk, amikor vastag borítékot hozott a postás, amely kedves meglepetésként tele volt rajzzal. Abban a pillanatban rájöttünk, hogy nem szakadhattunk el egymástól, mert náluk is ugyanúgy szidják a sorbanállást a menzán, mint nálunk, náluk is vannak határidők, mint nálunk, náluk is van, aki az anomáliákat szívesen megrajzolja, s így fogadd kedves olvasó, Te is szívesen ezeket a kiválogatott rajzait Balázs-Piri Balázstól, akit egyetemi életünk néhány sajátossága megihletett...

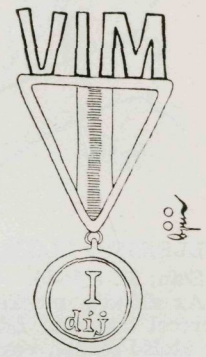

Öntakarító verseny

DIVAT A KÖPENY

MOTOROZUNK

A VERSENYAUTÓRÓL

A középnyomás versenymotoroknál felmegy 9—12-re, de verseny után el is lehet dobni azt a motort...

*

VIZUÁLIS MAGYARÁZAT

... Csak itt szabadna meggyulladni, de ő meggyullad itt... *(tovább rajzol)* ... elfogyott a tábla... szóval negatív munkaterülettel van dolgunk...

*

SZÁMOLÁS

... $\eta_B = h_b/h_f = \ldots$ hát ezt ki kell tölteni egy számmal...

*

ZÚGÁS

— Van még két perc, igaz?

— Igaz.

— Na akkor megpróbáljuk összedobni ezt a motort...

*

— HÁT RAJZOLUNK egy merőlegeset *(rajzol)*... vitatható *(már mint az, hogy amit rajzolt, merőleges)*... megfelezzük szabad kézzel... hogy a frászba ... elmértem ... elmértem ... elmértem ... eh ... kijavítom...

*

HIVATKOZÁS

— A lecsapoláshoz hőelvonó közegre van szükség, így a gőz vízzé alakul. Tetszett ezt tanulni általános géptanban, vagy hogy is hívják...

— Igen...

— Akkor kár is volt elmondani...

*

A KOMPAUND-RENDSZERŰ gőzgép tárgyalásánál mondja:

„Ilyet lehet látni a szerencsi csokoládégyárban."

A hallgatóság: Menjünk el.

Prof.: A gőzgéphez beengednek, a csokoládéhoz nem. Nem akarják veszteséggel zárni a félévet.

*

SZEMLÉLTETI a méreteket:

A 10 000 LE-s gép hengerében már sétálni lehet.

*

ADIABATIKUS HŐESÉS

A táblára mindig rövidítve ír, így pl.: „Adab hősés A'—A" között."

TOJÁSFESTÉS

Hallgatóság: Mikor megyünk már tanulmányi kirándulásra?

Lancsa: Mikor? Mikor?... Nem lehet... nem lehet... Píz is kell... Mikor? *(és befelé fordul a táblához).*

*

LANCSA BÁ' TRAKTOROS ELŐADÁSON

— Teccik tudni, a szántás tulajdonképpen nem más, mint forgácsolás. De azonban itt a föld a munkadarab, és nagy. Ezért nem a munkadarabot rakják a gépre, hanem a megmunkáló gépet a munkadarabra.

— Az kérem bizonyítva van, hogy ahol a mezőgazdaság gépesített, ott a legnagyobb a gabonatermés. A kannibáloknál nincs gépesítés, alig termelnek valami gabonát. *De azonban* nekik is szükségük van a fehérjedús táplálékra, ezért eszik meg a hittérítőket.

*

LANCSA BÁ' VIZSGÁZTAT.

A delikvens mondja a mondókát, ő pedig az ablakon néz kifelé. Egyszercsak idegesen felugrik:

— Az 'stenit a kezüknek!... A cigányok lopják a vasaimat...

*

„Igyekezni fogunk, hogy tessék meglátni személyesen, nem pedig csak irkából."

*

„Hát nem lehet ez olyan vékony, mint a cigarettapapír, mert kicsit kopik a hajtókarcsapágy, és kiveri a hengerfedelet, és ez óriási kár."

*

„Ez a két rész, kérem, egyforma, csak nekem nem sikerült egyformára. Tessék úgy gondolni!"

*

„A vezértengelyt nem rajzoltam fel... tegyük fel, hogy a másik oldalon van... akkor valóban nem látszik..."

*

„Ez meg a villás frém... volt már róla szó, mert a másik a bajonett-frém. A villás és bajonett frém az ugyanaz..."

*

„Mert akkor felkomprimált az égbe."

TAVASSZAL KUTATÁSOKAT VÉGEZTEK A SÁLYI BARLANG KÜRTŐJÉBE KARCOLT TITOKZATOS ÍRÁSJELEK MEGFEJTÉSÉRE.

(Északmagyarország 1961. január 5.)

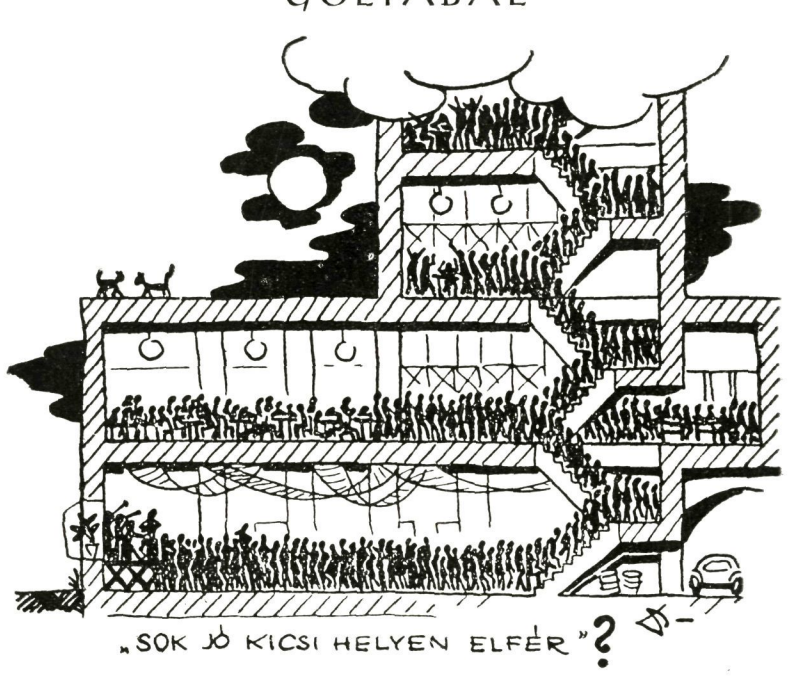

Régi rajzok –

– új fényképek

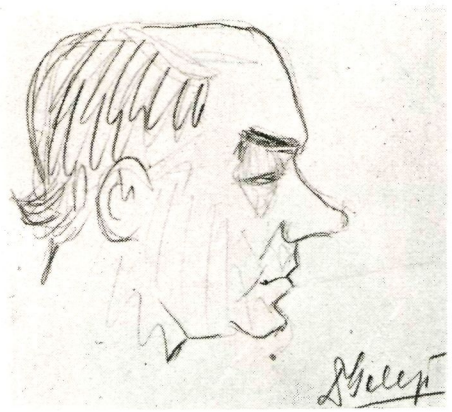

Ajándékműsor a Nehézipari Műszaki Egyetem tanárainak a tudás kies mezején legelésző éhenkórász hallgatók áldozatos, odaadó és eredményes terelgetéséért.

Szív küldi

ZAMBÓ JÁNOS rektornak:
Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus!

SIMON SÁNDOR rektorhelyettesnek:
Melletted nincsenek hétköznapok ...

FALK RICHÁRD rektorhelyettesnek:
Mosolyod most is a régi ...

GÁSPÁR GYULA rektorhelyettesnek:
Kétszer kettő néha öt ...

PÉTERFFY LÁSZLÓ rektorhelyettesnek:
Nincs cserepes tanyám,
sem csűröm, sem gulyám ...

GYULAY ZOLTÁN dékánnak:
Nincs nálam boldogabb a nagy világon ...

HORVÁTH ZOLTÁN dékánnak:
Mondd, nem kívánsz Te túl sokat?

PETRICH GÉZA dékánnak:
A mi utcánk óh be szép ...

BALSAY ISTVÁNNAK:
Sáros az utcátok, ritkán járok hozzátok, a sötétben.

BOGNÁR JÁNOSNAK:
Barátságos arcot kérek ...

BOLDIZSÁR TIBORNAK:
Ez a legény ám a derék bányász ...

CSÓKÁS JÁNOSNAK:
Jegenyefán fészket rak a csóka ...

DIÓSZEGHY DÁNIELNEK:
Jaj de jó a habos sütemény ...

GELEJI SÁNDORNAK:
Ha Te mondod, elhiszem ...

JAKAB JÓZSEFNEK:
Rajta! Sporttárs, érj a célhoz!

szívnek szívesen

KORDOSS JÓZSEFNEK:
Dalold el ezüstgitár, szívemnek bánatát

LANCSARICS ALAJOSNAK:
Megy a gőzös, megy a gőzös Kanizsára

MILASOVSZKY BÉLÁNAK:
Lehoznám Néked a csillagokat is az égről ...

POJJÁK TIBORNAK:
Márványkőből, márványkőből,
van a Tisza feneke ...

RÁKOS IMRÉNEK:
A boldogságot ne a távolban keresd ...

SÁLYI ISTVÁNNAK:
Egyik szemem sír, a másik meg nevet ...

SUSÁNSZKY JÁNOSNAK:
Csinibaba szeress belém!

SZABÓ JÁNOSNAK:
Látni kezdem a fényt ...

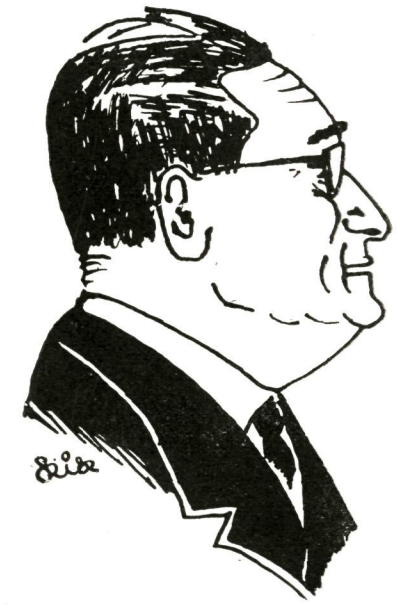

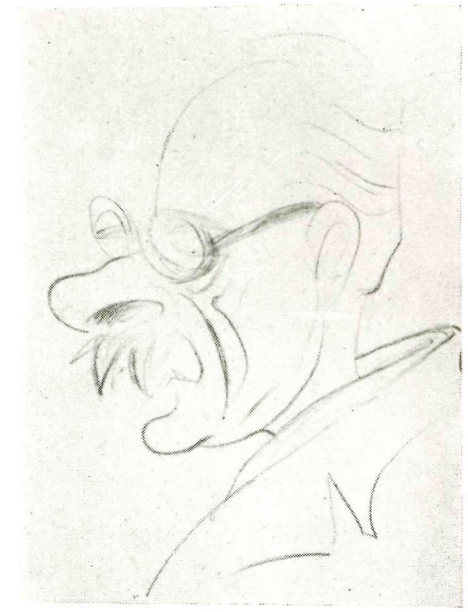

SZELE MIHÁLYNAK:
Apu, hogy megy be, ez a nagy elefánt ...

TARJÁN GUSZTÁVNAK:
Én mellettem elaludni nem lehet ...

TERPLÁN ZÉNÓNAK:
Mindennap írógépen lekopogom, amit ...

URAY VILMOSNAK:
Te vagy a fény az éjszakában ...

VANKÓ RICHÁRDNAK:
Budapest, Budapest, Te csodás ...

VERŐ JÓZSEFNEK:
Én elszegődnék Budapestre mackónak ...

VID JÓZSEFNÉ:
Je t'aime, Ich liebe Dich, I love you ...

ZORKÓCZY BÉLÁNAK:
Szeressük egymást, gyerekek!

Hallgattam táskarádiómon, feljegyeztem egy tudományos ülésszakon és jót mulattam rajta

HÚZÓTÜSKE

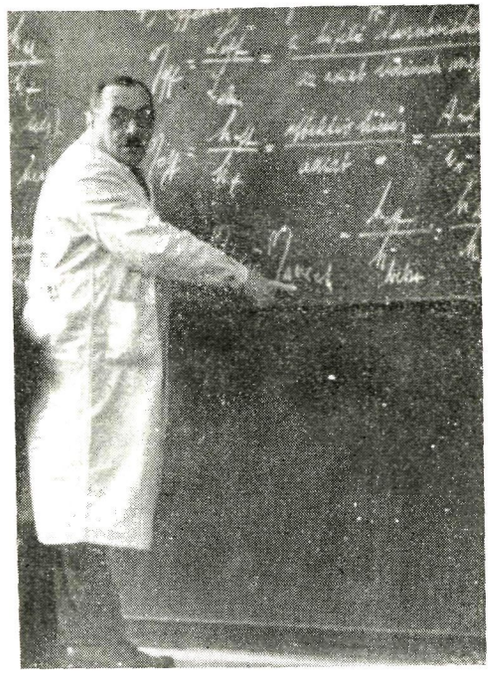

A szakképzettség

„Nem is olyan régen még lánggyújtás volt. No, hát az első világháború előtt!"

„A vasúton is van lejtő, de azonban nem nagy. Ki kel írni, különben nem vennék észre!"

„Az alkoholnak persze jobb a hatásfoka, de az meg drágább. Így inkább megisszák!"

„Ősker: kezdetleges formák, egészséghiány, rövid élettartam!"

„Ezt a táblát szellemes építészek tervezték, csak hasonfekve lehet rá írni!"

„A menzaleves is tulajdonképpen tápvíz!"

„A bánya általában különbözik a sétatértől!"

„Hát itt büfét lehetne nyitni, annyian esznek!" (Előadáson.)

„Hát beszéltem a dékán elvtárssal. Beleegyezett, hogy elhagyjuk a zárthelyit. Azt mondta: volt ugyan harcosabb évfolyam is, amelyik mindent megcsinált. Igaz, akkor több nap is volt!"

„A hőesés megnagyobbítása a kondenzáció igazi célja, no meg minden egyéb, ami oda van írva!"

„A múlt órán arról volt szó... 'stenit neki, Nagyné, hol a spongya?"

„A tóba a vizet szökókúttal vezetik be!"

„A motort nyugalmából indítással lehet kihozni!"

„... a turbinaolaj — persze emulziót vízzel nem képez — megmarad."

„Ejnye, a krétám nem marad csöndben."

„Elnézést kérek, a szivattyú köpködni fog, hol felveszi, hol leejti a vizet."

„Hát csak ezt akarjuk elérni, mindenféle gonosz tervvel..."

„Hát, kérem, ne tessék olyan föltűnően olvasni az osztrák—magyar meccset, vagy mi a fenét!"

„Mert akárhová nézünk, pl. az ablakdeszkára, akkor azt nem úgy fűrészelik, mint régen, hogy beáll az ember a gödörbe, felé a gerendát, áthúzzák azt a fene nagy fűrészt, különben is drága volt..."

„A régi gőzgép hatásfoka 2 %, hát szóval pusztították vele a szenet."

„Itten, tetszik látni, vezetjük a gőzt, és így bejut a szabadba."

„Ez nem ká, hanem kappa... egyébként oly pici, hogy nem tudom érdemes-e?"

az olyan, hogy **fiúról apára száll...**

(LANCSARICS)

LANCSA TRAKTOROS ELŐADÁSON:

„Szóval ez a motor egyszerű motor. Paraszt motor. Így szokták ezt mondani, nem sértő az."

„Kérem, ez a motor a kipuffogón kiköpködi az olajat. Ettől pöttyös a vezető arca."

„A traktorral nem lehet viccelni. Egy ember 0.1 Le-s, a traktor meg 35. Szóval, ezzel nem lehet huzakodni."

*

Kevesen vannak az előadóban:
„Kevesen tetszenek lenni. A jövő hónapban aztán ilyesmi nem lesz, mert arra ráfizetés lesz."

*

Sokan vannak az előadóban:
„Kérem, minek köszönhető az, hogy ilyen teltház van?
— Nincs rajzbeadás — felelik a hallgatók.
— Akkor nem lesz katalógus. De ha elmennek, lesz."

*

„A rómaiak idejében a malom az két kő volt, de azonban a liszt olyan volt, hogy ma a disznó is megsértődne miatta."

„A hegyenülőket külön fel fogjuk írni, mert azok ott olvasnak, esznek, isznak."

„Hát ezt nem tudom ezen a rajzon csinálni, mert útban van a másik."

„Ez persze fordítva is izochor, csak az indexek megfordulnak."

*

Berepül egy cinke az előadóba, majd ügyesen ki. A prof. észreveszi, megjegyzi:
— Ügyes állat. Nem érdekli a kulissza.

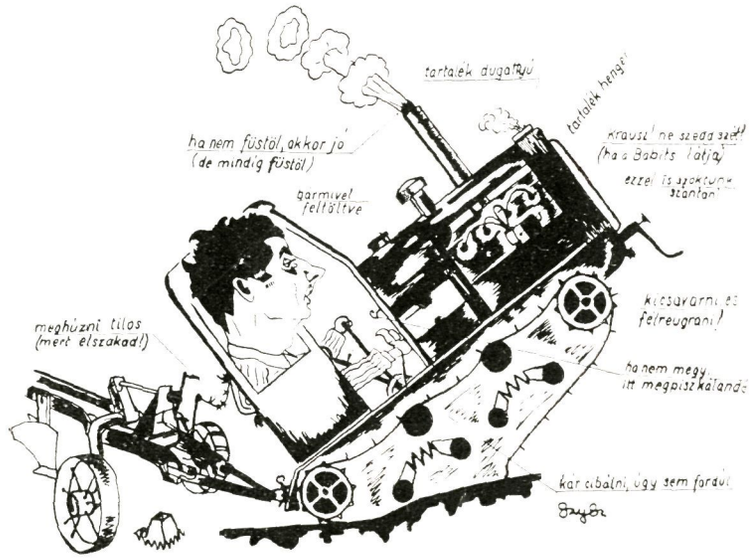

MOZDONYOZÁSRÓL

— Nem lehet rálökni a gőzt, mert köszörüli a nyomkarikát, ... és az utasok elharapják a nyelvüket, de azonban tehervonaton lehet... Persze van ideges ember, azt ne molesztálják *(a mozdonyvezetőre értette)*, de van barátságosabb, az enged tüzelni és fütyülni...

— Vasárnap lehet?

— Persze a MÁV akkor is jár... mondanom se kell, hogy piszkos... oda se frakkba kell jönni...

VIZSGÁN

— Kettes elég?

— E... elég... köszönöm.

— Nem adom meg!

KATI

Bejön *Hajós, Nánási, Visnyei*... az öreg nézi, nézi az óráját:

— Lehet kérem a cédulkákat írni...

SZÜNET UTÁN

— Kevesen tetszenek lenni...

— Kimentek az iparba... Nem jöttek vissza *(mármint a szünetről)*.

— Otthon maradtak... otthon maradtak: a sütemény, a törköly, a meleg családi környezet, a nagymama, a kislány, a puszilkodás. Hát hiába!

*

FANCSALI ELTÉVED egyszer és benyit az előkészítő szobából az előadóba:

L.: Na, mi van?

F.: Úgy látszik, eltévedtem...

L.: Remélem, megtalálod...

Kazánozunk

FÜSTTAN

— De azonban nemcsak a szőlő lélegzi be, mi is... Nemcsak a szőlőnek jó az, hanem nekünk is rossz...

*

LANCSA BÁ MONDTA két óra közti szünetben az indikátorszerkezetet csodáló hallgatóknak:

— Persze, hogy lássanak is valamit, meg kéne fújni. Hát ha egy tüdővel nem bírják, kapcsolják magukat sorba.

*

A HALLGATÓ dolgozik tételén, miközben előveszi cigarettáját.

— Elvtárs! Nincs egy cigarettája?

A hallgató nagyon készséges, de közben kiderül, hogy csak egy cigarettája van.

— Tessék parancsolni, professzor úr!

— Nem lehet, az elvtársnak nem jut.

— Tessék csak egészen nyugodtan.

— Na, nem bánom, törjük ketté.

A hallgató kettétöri.

— Viszont várjunk csak, még nem kollokvált!

A hallgató szerencsére sikeresen kollokvál. Már távozni készül, amikor Lancsa bá' megállítja:

— Várjon csak, elvtárs! Megvan még a cigaretta?

*

ENGLI KLÁRIT elégtelennel bocsátja el. Mikor Klári kimegy, *Lancsa* bácsi óvatosan körülnéz, és így szól:

— Ezt az elvtársnőt csak azért buktattam meg, mert most láttam először!

*

— NÉMELY KÉMÉNY huzata olyan erős, hogy egy tyúkot is kivisz.

Hitetlen arcok a hallgatóság részéről.

— No, baromfira gondoltam!

*

KATALÓGUSKOR

Mindenki felírja a nevét egy cédulára. *Lancsarics* tanszékvezető végigvisz egy aktatáskát, abba kell a papírokat beledobálni. Valaki közben be akar surranni a hátsó ajtón:

— Menjen csak vissza az elvtárs? Azt gondolja, most szálltam le a vonatról?

A prof. sorról sorra megy a táskával, közben valaki már megint be akar jönni. Rosszallását ki is fejezi a hátsó sorokhoz érve.

— Innentől kezdve írjanak egy nagy „H" betűt a cetlire, ami azt jelenti, hátul ült, újságot olvasott!

Vizezünk

A TISZA VÍZÁLLÁSÁRÓL (Lancsa): Rendkívül változékony. Most akár át is gázolhatja valaki, ha kedve van hozzá. De ha megárad, hadiflotta gyakorlatokat lehet végezni rajta.

*

A TISZALÖKI ERŐMŰRŐL: A vízierőmű üzemköltsége nulla, mert ingyen folyik a Tisza.

*

TURBINALAPÁTOKRÓL

— Hát volt ugye pici lapát, hátugye lemaradt, mert volt ugye egy hátizsákravaló, de a pici lemaradt...

— Ha egy lapát leesik, akkor keletkezik a lapát-saláta, és össze-visszagörbül...

*

MÉRÉSEN

Lancsa bá': Hát hiba van, hát hiba van, mert a huzat-ventillátor nem jó, nem lehet mérni...

Plaszkó: Kis ország vagyunk, nincs huzat...

*

— PSZT! Az egyik már felébredt... Hol tetszett lenni tegnap este... Melyik kocsmában?

— Tanulószobában...

— Kérem alássan, tessék hazamenni, mert minek itt elaludni. Vagy kevesebb féldecit inni... Én nem bánom kérem alássan, tessék maradni, csak ne tessék horkolni...

*

— MIT TETSZIK ott olvasgatni szőke hajú elvtárs?

Erre felállnak vagy tízen...

*

EGYETÉRTÉS

— Kérem, én a tengelyen a lépcsőket nem rajzolom...

— Mi se...

Betli tétel

Waterló

VIDA GY. ADJUNKTUS:

„Szalay kolléga, mi tetszik annyira, valami jó vicc, valami új abszolut nyomás vicc?"

„Úgy tessék igyekezni, hogy tisztességes gyakorlati osztályzatot tessék szerezni! A tisztességes osztályzat persze mindenkinél más és más."

„Fontosabb a továbbiak jó megértése az eddigiek szempontjából..."

„Az ember nyelve ugyan kitörik, de tessék jól megtanulni, hogy Prandtl-féle cső..."

„Nagy nyomásoknál lehajlik a jelleggörbe!"

„Nem adódnak össze a szállítómagasságok, csak összegeződnek!"

*

ISMÉT KATI UTÁN

Lancsa bá: Meg kell állapítanom, hogy ez egy dörzsölt évfolyam, minden hallgató mellé két tanársegéd kellene... *(persze kitört a nevetés, L. bá visszafordul)* ... ezzel az elismeréssel tartozom.

*

LANCSA BÁ' MONDTA az atomerőműről.

— Hát kérem, ilyen már van vagy 84 a világon. Igen nehéz a szennyezett anyagok eltávolítása. Ezeket 1000 m-re, vagy még mélyebbre elássák, mégis hatlábú békák, meg mindenféle szörnyek nőnek ottan.

LANCSÁZGATUNK

„... az adiabata itt keveset esik, hogy kapjunk valamelyes diagramot?"

„Hát ugye, tetszik tudni, mindenki, akinek motorja van, növelné a kompresszió arányt... lereszel a hengerfejből, aztán tönkreteszi a masináját!"

„Ez a Diesel azt találta ki, hogy levegőt nyomott össze... hát ez aztán óriási elterjedtségnek nézett elébe..."

„Szíveskedjék ideülni a második sorba. A regényt tessék hátulhagyni!"

„Azért mondom, mert ott a hegyen (hátul) nem írnak, aztán akkor mit csinálják?"

„A borsodi szenekben 30 % víz van, így 10 vagon szénnel 3 vagon vizet szállítanak. Lehet szárítani, de azonban az nem ócsó!"

„9 H + nedv. ... hát ez súly, ez meg térfogat, de azonban nehéz összeadni..."

„Egy nagy darab szenet dobálhatnék magasra, sokáig égne el."

„Mert hát rátekintgetéssel nem lehet megállapítani a salak éghető tartalmát ... ezért kell analizálni."

„Ha bányában ég el a CO CO_2-vé, az szerencsétlenség."

„A koksz, nemesített szén, de pl. a nyersolaj is. Ez is épp olyan, mint a nyersolaj... azt se hozzák ki homokkal és vízzel, és árulják."

„Hátha ez most jó volna, amit én itt szabadkézzel idefirkáltam."

„Szóval nagyon előkelő szén, 7300 kalória..."

„A szénnek nem szabad a rostélyon ugrálni... olyan nagy a huzat... nem gazdaságos... azért a lokomotív megcsinálja... majd meg tetszenek látni a berentei vagy a tiszapalkonyai erőműben... ott már a kazán tekintélyes méretű, ott már lapátolni nem lehet..."

„Hát t'sztelt elvtársak, nem illik az óra alatt enni, aztán lefeküdni, meg mit tudom én mit csinálni!"

„Szénportüzelésnél nincs rostély, tehát nincs, ami feleslegesen elégjen!"

„Van biztonsági ajtó amely kinyílik... ha nincs ott senki, nincs semmi baj, de ha ott van valaki, akkor leégeti haját, bajuszát..."

„A kalapácsos malomnál persze nem várják meg, amíg szétrepül, hanem kicserélik."

„Még azt kell mondani... tehát, de azonban nem tudom megcsinálni... hogy leállítsam..."

„Az egyetem területén a szőlőt nem kell permetezni, mert a Lenin Kohászati füst SO_2-tartalma ezt elvégzi."

„A szénportároló a környezetet összeszórja szénporral, nem is veszélytelen ott álldogálni."

„Szóval arról van szó, hogy felhívom a figyelmüket, a tanulmányi szabályzat szerint zárthelyit írunk. A gyakorlat anyagából meg lehet élni, ha nem tetszett elhányni a papírt... azt át lehet nézni, de jobb, ha tanulni tetszik ma este. Ne tessék sehová se menni... tessék megmondani a kislánynak, hogy ma este nem találkozunk..."

„A verőmalom kalapácsa csuklós, hogyha valamilyen fémtárgy, egy csillekerék, vagy valami, beleesik, hát el ne törjön."

„De azonban ennek a rejtetthőnek a hatására a belehelyezett hőmérő nem növekszik meg."

„Kocsmában is szólnak, ha az ajtó kinyílik. Megtámasztják az ajtót, mert a huzat mindig kinyitja. Majd a későnjövő legfeljebb átesik a támasztó széken..."

„Ez a kazán bemászható a gőzdómon keresztül, kis területű munkás belereszve leveri a kazánkövet, tehát jó a kazán, mert bemászható..."

„A dunai hajó jó finom iszapos Dunavízzel, de mégis működik."

„Legtöbbször a víz visszafolyt a kazánba, ez igen gazdaságos volt, később önműködő lett, mert — ha nem is spárgával — nyitogatták a csapokat."

„A kazán minden hőmegtakarító ravaszsággal fel van szerelve."

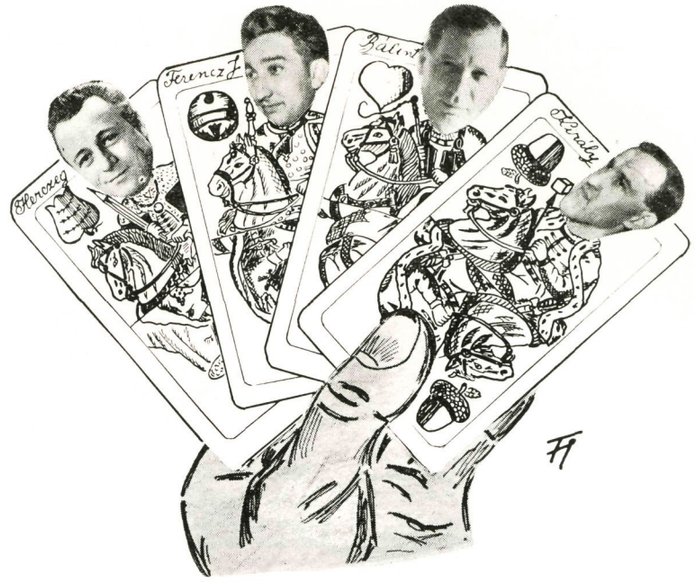

„Volt olyan, hogy a honállomáson ellenőrizték a lokomotívot, kinyitották a tűztérajtót, és látták a talpfákat..."

„A gőzgép alakította ki technikai követelménnyel a gyártást, azelőtt a gyártás csak az ágyú volt... amint tetszik tudni... zsíros rongyba csavarva verték bele a lövedéket... 1—2 mm (legyint) nem számított!... Akkor volt jól megmunkált az ágyúcső, ha egy pennys fért bele a henger és a lövedék közé, ha egy silling is belefért, akkor az selejt..."

„Ha a gőz túlhevítése rossz, a víz kimarja, és a turbinalapát formája megszűnik."

„... elpusztul, ha nincs gondját viselve..."

*

LANCSA BÁCSINÁL DIPLOMATERV feladat kiválasztás van, két nappal a feladat kiadása előtt.

— Na, mit kér az elvtárs?

— Szeretnék egy 25 lóerős repülőgépmotort, mert sportrepülő vagyok, és módom volna meg is csináltatni.

— Jó, elvtárs... 25 lóerő... 25 lóerő... elvtárs, lehet harminc lóerő? 25 az kevés.

— Lehet, professzor úr.

— Elvtárs, inkább 50 lóerő. Lehet elvtárs? Repülőgépbe kell a lóerő.

— Jó professzor úr, legyen 50 lóerős.

— Csillagmotort akar az elvtárs?

— Én boxerre gondoltam...

— Jó elvtárs, legyen boxer, de lehet 60 lóerő? Elvtárs, 25 lóerő kevés, nagyon kevés. Repülőt nem lehet ökörrel meghúzatni.

Két nap múlva a feladat kiosztásának délelőttjén a főépület folyosóján véletlenül összefutottak.

— Jó napot, elvtárs, ma lesz a diplomafeladat kiosztás?

— Igenis, professzor úr, 2-kor a hetes előadóban.

— Viszontlá... elvtárs, egy pillanatra, lehet 100 lóerős a motor, 25 lóerő nagyon kevés...

— Jó, professzor úr, legyen 100 lóerős.

— Elvtárs, 150 lóerő még jobb, lehet 150 lóerő? Repülőbe kell a lóerő, elvtárs. 160 mehet?

— Igen, mehet, viszontlátásra, professzor úr...

A delikvens délután nem a feladatának örült, hanem, hogy nem egy héttel később osztották ki.

JELLEGZETESEK AZ

OSZKÁR tudja, . . .

*

MOHA (RICSI) közismerten „kissé" szórakozott. Nyáron Berényben a sarki tejcsárdában vesz: 1 bögre tejet és 1 kg kenyeret. Megissza a tejet, és ködlik, hogy valami csomagja van. Az asztalon hagyja a kenyeret, viszont a hóna alá vágja a bögrét, és megy . . . Persze észreveszik és visszahívják. Kb. 20 sec-ig nem tudja, miért . . .

SZALISÁN

A bélyegárusítás kiváló művésze. Az ikladi csinálásból ő gyárt gyártást. Szabad idejében Dózsa-drukker . . .

*

API

Hallgatott 1954-től 196(talán2)-ig

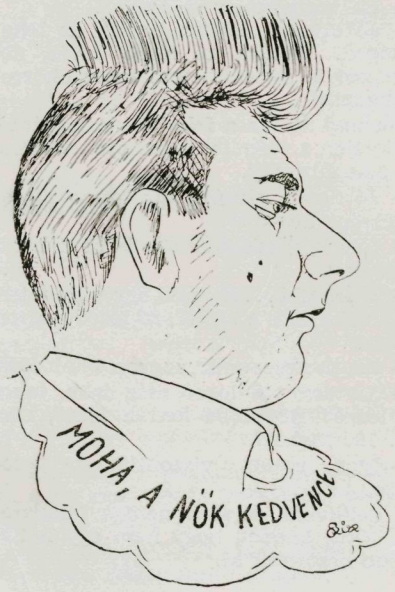

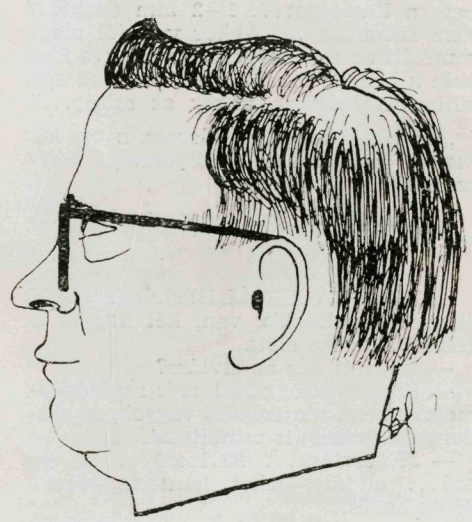

ÖTÖDÉVESEK KÖZÜL

(——)
←

CEPEDLI
→

JUJU A „GÉPÉSZMÉRNÖK": Magos intelligenciájú, széleslátókörű egyéniség. A szaktudományok mellett kiválóan ismeri a „Tallonmáriás" című szórakoztató társasjátékot, és az udmurt nyelv csányi dialektusát. Zenei téren művészi fütyülésben szokott maradandó élményt nyújtani tankörtársainak.

Cs. Lovasss Sssanyi különleges képesítésű, dékáni megbízott és közéleti személyiség, a miskolci „modern tánc" studió titkára. Akadémiai székfoglalójának címe: A rajzasztalok karbantartásának naptári tervezése a lógyulai átfutási idejének függvényében. →

MÉG NÉHÁNY ÖTÖDÉVES TÍPUS

MACU A SRÁC. Alapvető jellemzői: Egységnyi nagyság és abszolut precízség. Ha ráül egy puskára, kilátszik a fele. Ha elkészít egy feladatot, aláírását gondosan előrejzolva, két segédegyenes közé írja. Mindent bámulatos rövid idő alatt megmagyaráz, különösen a pol. gazd. témakörben szeret vitatkozni. Zenés összejöveteleken hangereje termetével fordítva arányos.

*

KERTSA. Érdeklődési köre nem széles, hanem szerteágazó. Foglalkozik:

Jákob jobbjával és jógával
Ária-énekléssel és tyúktenyésztéssel
„Új emberrel", futó léptekkel . . .
Fűvel, gépésztudománnyal
Fával, a menza kosztjával
Fémmintával, famintával
Kokottal, kokillákkal
Rezsikulccsal, lelki kulccsal
Dezséryvel és uv.-kal
Ha valami kimaradt,
Gyorsan írd alá magad

(VÁRKÖZI)

Törd a fejed, érdemes

Az itt látható képrejtvény helyes megfejtői között egy HÚZÓTÜSKE — 1964-et sorsolunk majd ki!

(Szerk. Biz.)

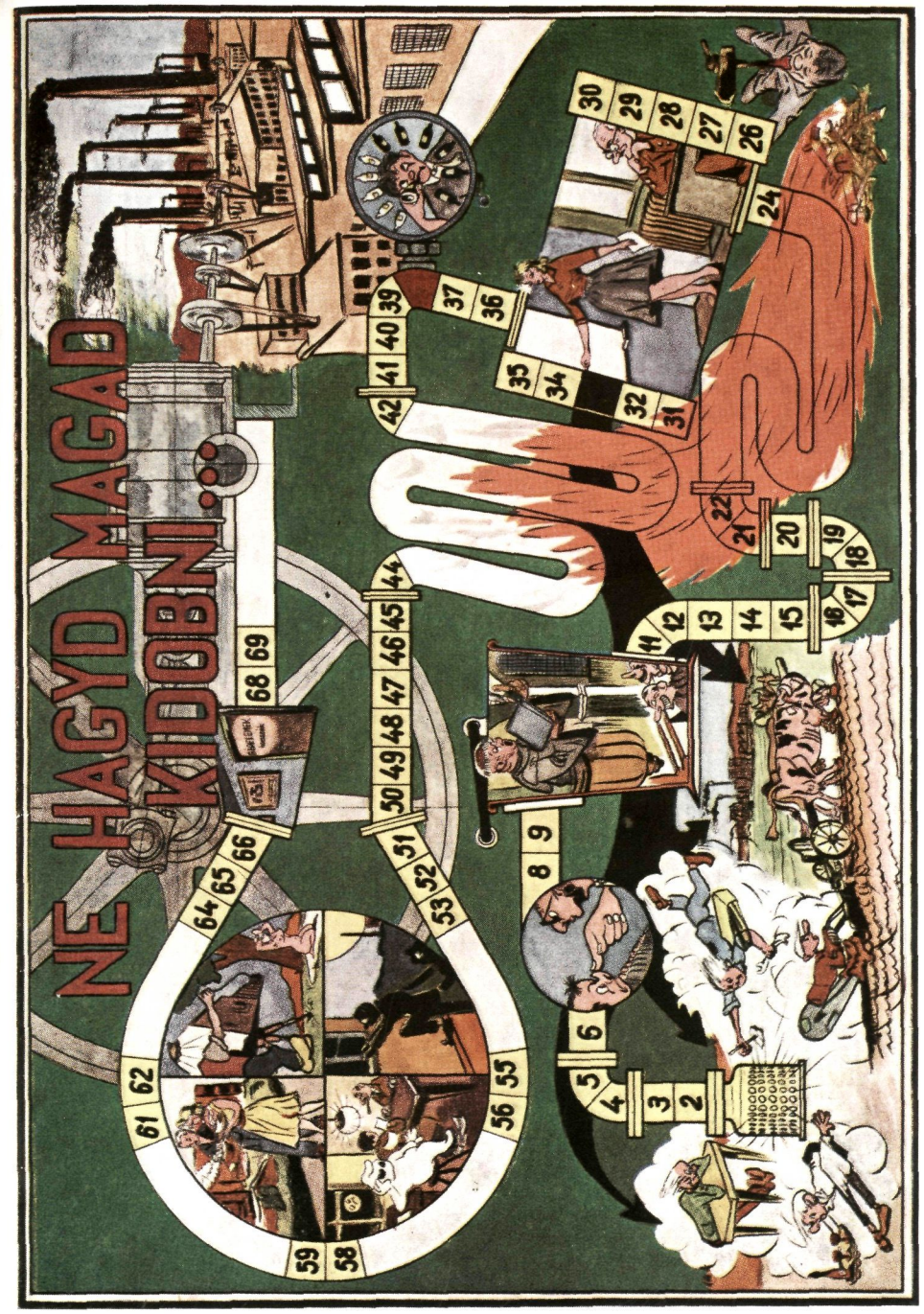

„Nincs csodálatosabb a gőzgépnél. . ."
(Lancsarics)

„Nincs csodálatosabb a mérnökképzésnél . . ."
(Sályi Pista bácsi)

JÁTÉKSZABÁLYOK

1. *Szívókosár* = *Érettségi bizonyítvány utáni állapot.* Indulhat kitűnő, jeles, jó szakmunkás és mezőgazdasági dolgozó.

7. *Szívómotor* = *Felvételi vizsga* (1/2vol = 50%). Mivel összekeverte Kubát Koreával, köszönjük, hazamenet.

10. *Derítő* – *Evngitó.* Megszívlelte Petrich prof. „átyai" szólamait a folyamatos tanulásról, folyamatosan dob egymás után 3-szor.

23. *Előmelegítő* = *I. év.* Marxizmusból nem jegyezte ki a kötelező irodalmat: Egy lépés előre, két lépés hátra.

25. *Biztosító szelep* = *Kollegina a vizsgán.* Jó lábra van, 5-öst léphet előre.

33. *Elpárologtató* = *II. év.* 5 uv.-ja maradt évvégén, elmegy traktorosnak a tsz-be.

38. *Nyomásmérő* = *Méréshatára ∞ liter.* Nincs elég atmoszféra. Kohász bálon nem lett tökrészeg, így visszaminősül a 27-re.

43. *Túlhevítő* = *III. év.* Amíg a következő szöveget: Или назад на 10, le nem fordítja, kimarad a dobásokból.

54. *Kompenzátor* – *Időzavar.* Későn jött haza, ablakon átlép 55-re.

57. *Áteresztő szelep* = *Átmatlanság.* Lancsa bácsi vizsgájára vár, kakasszóig nem dob.

60. *Regulátor* = *Nagykorúság.* Családi állapota változott, mindent megfelez életpárjával, a dobást is.

63. *Vezérmű* = *IV. év.* fényképeket készített a HÚZÓTÜSKE-nek, előrelép a 67-re.

(E játék még a „HÚZÓTÜSKE — 1960"-hoz érkezett — „lapzárta" után. — A Szerk. Biz. megjegyzése.)

VII. sz. melléklet a „HÚZÓTÜSKE 1962"-höz

REMINESZCENCIÁK

KERESEK, KERESGÉLEK régi-régi emlékeim között, abból az időből, amikor még magam is diák voltam a Műegyetemen. Akad-e vajon közöttük akár csak egy is, amit elmondhatnék a „HÚZÓTÜSKÉ"-nek?

Bizony nem könnyű kérdés! Hiszen előbb arra a kérdésre kellene általános érvényű választ találni, hogy mi való, és mi nem való a „HÚZÓTÜSKÉ"-be.

Persze erről sokféle vélemény alakulhat ki. Sokan talán elsősorban azt várják, hogy a „HÚZÓTÜSKE" kacagtassa meg az olvasóit. Mások — lehet — a humort keresik benne, a saját hibáit is jól ismerő krónikás ártatlan csipkelődését mások fogyatékosságai láttán. Én magam azt mondanám, hogy a „HÚZÓTÜSKE" akkor jó, ha minden sora derűt sugároz.

Igen ám, de a magamfajta elméleti beállítottságú ember addig egy lépést sem tehet tovább, amíg nem sikerült teljesen egyértelműen tisztázni — legalábbis a maga számára — a derű szó értelmét.

A nap fényét és melegét sugárzó derült ég mintájára, én derűsnek az olyan történetet, vagy az olyan írást nevezném, amelyből az emberi szív megértő szeretetének melege árad.

Ilyenfajta kis történetet próbálok elbeszélni. Az 1921/22-es tanévben adott elő utoljára Bánki Donát professzor. Mint III. éves gépészmérnökhallgató, én is ott voltam minden óráján, és nagy érdeklődéssel hallgattam tiszta, világos, logikus felépítésű előadásait.

Néhány héttel később, nem sokkal halála előtt vizsgáztam Nála. Szerettem a tárgyat, igyekeztem is nagyon jól felkészülni a vizsgára. A feleletem mégsem sikerült úgy, mint ahogyan szerettem volna. Egy-két helyen bizony döcögött egy kissé. Mégis, Bánki Donát professzor úr, miután végiglapozgatta az indexemet, a korábbi eredményeimet is mérlegelve, beírta a kitűnőt, amit pedig nem könnyen osztogatott.

Vizsga után, a hallgatótársaim közül valaki megjegyezte: „Ejnye, te feltaláltad a gépet, amelynek az indikáltnál jobb az effektív hatásfoka!" Volt nagy kacagás, majd heteken át szelíd csipkelődés.

Bennem — most már közben 40 év távlatában — azért él még ma is oly élénken ennek a kis történetnek az emléke, mert egy bölcs és jóságos pedagógus szívének melegét éreztem abban az előlegezett bizalomban, amelynek később igyekeztem minden erőmből megfelelni.

Leírta: dr. Sályi István professzor.

*

PATTANTYÚS Á. GÉZA PROF. (röviden Patyi bácsi) még aszi koromban így szólt hozzám:

— Te, a dékán elrendelte, hogy a tanárok ellenőrizzék a rajztermeket, mert nagyon elburjánzott a kártyázás. Gyere, megnézzük!

Felmentünk. A rajztermek általában üresek voltak. Az egyikben azonban szétrebbent egy „négyes". Patyi bácsi összesöpörte a lapokat, ők pedig az „aprót". NAGY ELEMÉR, az egyik gépészmérnökhallgató (később egyetemünk professzora) megkísérelte a kártya visszaszerzését, de Patyi bácsi egy gyors indítással velem együtt elviharzott. A folyosón megkérdi:

— Na, mit szólsz hozzá?

Valamit illő volt felelnem, hát rávágtam:

— Borzasztó.

— Áh dehogy borzasztó! Mikor én negyedéves voltam, 1906-ban, a rajzteremben egy tarokk-parti végén nagy vita alakult ki akörül, hogyan kellett volna. És akkor csendben megjegyezte valaki: Én hat tarokkra sohsem mondom be a pagát ultimót ... Felnéztünk, hát SCHIMANEK EMIL, akkor még adjunktus, volt.

Elmondta: dr. Terplán Zénó professzor.

GÁSPÁR GYULA PROF. MONDÁSAI:

— *Higgyék el, hogy 1945-ben, Budapest ostroma után egyetlen kalapom sem maradt, de szerencsére megmaradt az, ami a kalap alatt volt. Így idővel új kalapot tudtam venni...*

*

— Az élet nem olyan, hogy minden előre meg van írva a sors könyvében: mikor születik, mikor nősül, mikor épít családi házat; akkor kérem csak pipázni kellene a dolgokat.

ELEMEZÜNK

— *Sokan úgy gondolják, hogy a matematika úgy keletkezett, hogy íróasztal mellett ülve kiagyaltak nehezen érthető, alig érthető, vagy egyáltalán nem érthető dolgokat.*

*

— Megkérdeztem egyik tagtól, hogy tanulták-e a köbreemelést? Nem — volt a válasz. Remélem kérem, hogy fejlődünk. Nemsokára úgy fognak elkezdődni az egyetemi előadások, hogy behoznak egy nagy számolótáblát, és a hallgatók elkezdik tologatni a golyókat.

*

— *Miért nem tartják be az aranyszabályt: „Előadáson odafigyelni!" Én egyetemista koromban, ha elmentem az előadásra, mindig odafigyeltem. Előfordult az igaz — de ezt nehogy megpróbálják nekem —, hogy ha egy-egy bál után a bál utáni teendők nagyon elhúzódtak, csak éppen taxival értem el az előadást. De aztán... figyeltem. — Szóval kérem, nem ilyenkor kell ábrándozni. Arra ott van a délután és az este.*

*

— *Felírom a szorzatot, hogy aszongya: b-szer a-szor bé, azaz bab. Na, legalább ennek van értelme!*

*

— A Bernoulli-családban két generáción keresztül voltak matematikusok. Nem tudott kipusztulni a fajtája.

*

— *Mi a helyzet 10 000 000!-val? Hát, nem kívánom még az ellenségemnek se, hogy kiszámítsa.*

*

— Egyszer 1 az 1... Elvégezzük gyorsan a beszorzást...

— Ordítunk, hogy inflexió van, ha $v'' = 0$...

*

— *No, lehet-e olyan istentől elrugaszkodott függvény, amelynek harmadik differenciálhányadosa zérus? De még mennyire! Vannak még százszor komiszabb függvények. A matematikusoknak olyan vadállat függvényeik vannak, hogy nagyon nehéz a szelídítés.*

*

— Amikor differenciálunk, adva van a szülő, keressük a gyermeket. Integrálásnál a gyermek van adva, keressük hozzá a szülőt. Ugy-e, ez már sokkal bonyolultabb probléma?

*

— *A szünetben megfigyeltem, hogy két kolléga elmerengve nézte a szétfoszló cigarettafüstöt. Kérem, ne dohányozzanak az előadóban. Ne vegyenek rólam példát, mert... talán ismerik azt a szép latin közmondást: ... Amit szabad Jupiternek...*"

*

— Hát kérem, ezt a táblát az atyaúristen sem mozdítja meg, hát még én. Sajnos, mégis megtartom az előadást, pedig inkább sétálnék egy órácskát... De nem lehet sétálnom előadás helyett, mert maguk biztosan jelentenék nekem azt, mint oktatási rektorhelyettesnek.

*

— *Az a panasz érkezett hozzám, hogy a menza — enyhén szólva — gyenge. Jobb, ha így őszintén beszélek erről, hiszen egymás között vagyunk, mégha Önök 400-an vannak is. Nem akarok nyilvánosan békíteni, és vigyáznom kell, hogy szavaim bírják a nyomdafestéket —, mert lehet, hogy Önök között van, aki a menza drukkere. Néha olyan húst kapnak, hogy azt Pesten egészen más célokra használná fel egy bizonyos intézmény. Maguk erre azt mondják, hogy egy 20 éves ember mindent kibír. Nekem is nagyon lezser fogalmaim voltak ilyen korban az étkezésről — sikerült is egy jó kiadós gyomorbajt szereznem. Vigyázni kell kérem az embernek a gyomrára. Egy férfinak a gyomra kérem, elsőrendű dolog. Egy nőnek méginkább...*

*

— Nem mindegy, hogy az ember milyen életpályát kíván magának választani. Volt itt pl. egy leányhallgató, aki zongoratanárnőnek készült, és természetesen az ehhez legközelebb álló pályát választotta... kohómérnök akart lenni.

TÉGLÁSSY-FÉLÉK

— Ma már kezdve a pelenkától a koporsóig, minden szabványosítva van.

— Van európai és amerikai vetítés. Az amerikaiak úgy képzelik, hogy elöl van a képsík, mögötte a tárgy. Ezt nálunk nem szabad használni. Nemcsak azért, mert amerikai...

— Kérem, az nem zavarja Önöket, hogy én itt közben beszélek?

*

BATÁR ZOLTÁN ÉS FORGÓ LAJOS

— *No Lajoskám, írja csak bátran!*
— *Tudom én, adjunktus úr, csak...*
— *No — mi az?!*
— *... Csak adjunktus úr mindig incselkedik velem.*

*

KÓRÓDYZMÁK

— 500 C°-os olajban nem lehet edzeni, mert utána már csak a tűzoltókat hívhatjuk, mert hisz' kigyullad az egész gyár. Erre ügyeljünk!

— Egy diplomavédésen a jelölt ismerteti az induktív kéregedzést és végül megkérdezik tőle, milyen áramnemet használ hozzá? — Egyenáramot — volt a válasz!

*

KÖPCI

— *Ha valaki mérgezni akarja magát, csak sárga foszforral mérgezzen. Vörössel hiába kínlódna. A sárga foszfor egyébként fehér...*

*

ZORKÓCZY

— Az Fe—C ötvözet állatpotábra tanulmányozása sosem elég. Ha nem hiszik, olvassák a HÚZÓTÜSKÉT, és látni fogják, hogy mennyire lovagolok rajta.

*

Dr. HORVÁTH ZOLTÁN DÉKÁN FÉMTELEN TERÜLETEN

— *Mikor megnősültem, megegyeztünk a feleségemmel, hogy az életünkben előforduló fontos dolgokban engem fog megkérdezni döntés végett, a kevésbé fontosakban ő határoz. Ez több mint 10 évvel ezelőtt történt. Azóta fontos dolog nem történt.*

*

KÁNTOR LÁSZLÓ K/302 tüzeléstani jegyzetében láttuk a kromatográf elvéről: ...itt beadom, ott kijön, közben stoppolok...

TERPLÁN ZÉNÓ PROF. MONDÁSAI:

— *A zárthelyi átlag 2,39. Tancsoportonkint 8...12 elégtelen. Ettől az eredménytől Önök fejbe vannak csapva. Mi nem.*

— A tanszékünkön nem lényeges a zárthelyi eredménye. Aki részt vett a zárthelyin, vizsgára mehet. És azért, mert valaki elégtelen dolgozatot írt, a vizsgán még gyönyörűen szerepelhet, és jelest is kaphat. Persze ennek a valószínűsége gyakorlatilag zérus.

ALAPOZUNK

— *Mert a tehetetlenségi erővel úgy van az ember, mint a villamossal, mint változó sebességű testtel. A villamos hirtelen gyorsít, s az ember kedvező vagy kevésbé kellemes helyzetbe kerül.*

— Nem kell kétségbeesni, ha nem sikerül a zárthelyi. Van még másik, aztán meg ott van a vizsga. Ha az sem sikerül, még van két utóvizsga...

— *Mi, Gépelemek tanszékbeliek az előző két HÚZÓTÜSKÉ-hez sokat segítettünk, tehát kevesebbet szerepeltünk benne.*

— A lopóban levő folyadék nyomása csak a folyadék magasságától és fajsúlyától függ, de nem a Maligán-foktól. Ezt a kis kitérőt azért tettem, hogy hazamenve szünetre, már mint műszaki emberek, tisztában legyenek egy-két kérdéssel...

— *A legjobb a G. 111-es tancsoport eredménye, majdnem eléri a 2-t. Évek óta nem volt ilyen rossz évfolyamátlag.*

— Hát milyen irányban röpül le a szállítószalag dobrészén az anyag?... Nagyon csúnyát hallottam. Valaki azt mondta, hogy sugár irányban. Ez nálunk felér egy egyházi káromkodással.

*

DIÓSZEGHY MAGYARÁZZA asszisztensének egy kísérlet előtt: Most megmutatom, hogyan kell egy gázfűtésű kemencébe begyújtani. Fontos a szelepek nyitási sorrendje, nehogy robbanás legyen. Először adjuk a gázt, begyújtjuk... Ezután már csak egy robbanás hallatszott és leégett szemöldökkel néztek egymásra. Prof.: Pedig a sorrend jó volt.

DIÁK EMBER TRAGÉDIÁJA

ELSŐ SZÍN

(Az Úr unottan ül egy sámlin. Az angyalok legyeket fognak, közben énekelnek. Nagy fene fényesség.)

ANGYALOK KARA *(Gábor hamisan tercel):*
Megtestesült ím egy eszme,
A teremtés abbahagyva már.
Persze még nincs befejezve,
Neheze az angyalokra vár.

AZ ÚR:
Abbahagytam a melót, igen.
A mű pihen, az alkotó forog.
Rosszak a mai altatóporok,
Így csak hánykódok székemen.

LUCIFER *(félre):*
Van képe a sámlit széknek nevezni!

AZ ÚR:
Nehéz manapság Úrnak lenni,
A korral haladni szűntelen,
Kihagynak minden nagy vállalkozásból,
Elmúlok lassan, ez a végzetem.

LUCIFER *(epésen):*
Hagyd a rímeket Öreg,
Beszéljünk pusztán jambusokban!

AZ ÚR:
Régi szép idők, mikor még
Kedvem szottyant, hát úgy legyen,
Világegyetemet csináltam,
Kedvem szerint valót,
S bele nem szólhatott senki sem.
Manapság? Éves tervét közli a BUVÁT:
Csináld meg gyorsan vén Öreg:
Miskolcra teremts —
Na, hisz' Te már ilyenhez értesz —
Egy műegyetemet.
Erőm bedobva igyekeztem.
Aztán rájöttem, nem érdemes
Hat napot dolgozni, mint régen;
Mikor a fejlett országokban
Csak ötnapos a munkahét.
Én csak négyet dolgoztam, elvégre
Az Úr vagyok, a mindenét.
(Morfondírozva):
Jó, hogy az építkezési anyagból
Elfusiztam egy keveset...

ANGYALOK KARA *(ropogósan):*
Kis ház, cserepes ház van a Balatonnál...

AZ ÚR *(folytatva):*
De a teremtés mégis csak érdemem,
Hisz' a teremtő Úr vagyok!
Halljam hát, amint dicsértek
Fődiszpécser angyalok.

GÁBOR fődiszpécser:
Ki a hatalmas hegyet széjjelástad
S elhordtad lovaskocsival,
Hozsánna néked: Gazdaságosság.

MIHÁLY fődiszpécser:
Ki előre úgy építesz mindent,
Hogy később lehessen átfalazni
Hozsánna néked: Ésszerűség.

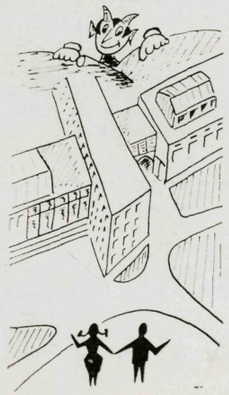

AZ ÚR:
S Lucifer, te mit sumákolsz,
Vagy nem tetszik tán, amit alkoték?

LUCIFER *(ősi tagadással):*
Mi tessen rajta? Pröcsmög ez,
Ezt te magad is jól tudod.
Nézd meg a szállók fürdőszobáit,
A plafonon a víz csurog...

AZ ÚR *(önkritikát gyakorol):*
Csak hódolat illet, s nem bírálat.

LUCIFER:
Nem adhatok mást, mi lényegem.
Viszont te tartozol még, jól tudod:
Egyetemet szültél, én tért nyerék,
De ez még nekem nem elég,
Ember is kell, kit csábíthatok!

AZ ÚR:
Legyen meg a te akaratod.
Ádámot és Évát, de ne többet,
Kísértésre tőlem megkapod.

MÁSODIK SZÍN

(Ádám és Éva elsőéves hallgatók a „Paradicsomhoz" címzett diákszálló egyik szobájában ülnek. Különféle állatok — poloska, bolha, háziegér, csótányos — szelíd bizalommal környezik őket. A nap verően fényes.)

ÉVA: Mily édes érzés hallgatónak lenni.

ÁDÁM:
A lényeget nézd, ne a hallgatást.
Ehetsz, ihatsz és gondod semmire.
Pénzed fogytán — az ügy egyszerű:
Segélyt kérsz, s kapsz rendkívülit.

AZ ÚR *(a szoba mikrofonján keresztül):*
Ittléted célja, jól vigyázz
Nem csupán evés, ivás!

ÁDÁM *(ingerülten):*
Belügyembe megint mért avatkozol?
Ördögöt bele...

LUCIFER *(szolgálatkészen bemászik az ablakon):*
Meghívtál Ádám, lássad, itt vagyok.

ÉVA *(kacéran):*
Ki vagy te, furcsa idegen?

LUCIFER *(csábítósan):*
Látom leány, te nem vagy ijedős!
(Ádám felé):
Kár lenne nektek itt sorvadni el,
Gyertek a Pálmába, kicsit inni kell.

ÁDÁM *(izgalmában szétszed egy kezeügyébe akadt egeret):*
Ez szép beszéd volt, ez tetszik nekem,
Nem is vagy te nyomott, furcsa idegen.

LUCIFER *(félre):*
Nyomott a nagyapád unokája!

ÉVA:
Ádám, gyerünk, ez éj legyen mienk.

AZ ÚR *(újabb dörgedelmet ereszt a mikrofonba):*
Ki megszegi a Házirendet
S éjfél után tér haza,
Nem kap szállást a „Paradicsomba".

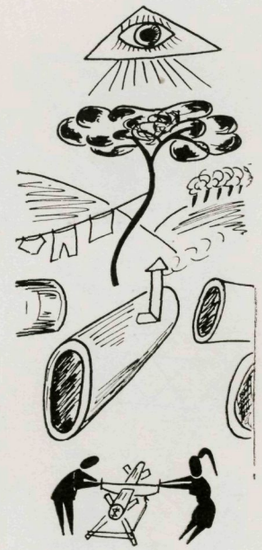

LUCIFER:
Ádám, ha bölcs vagy, rá se rántasz,
A tett halála az okoskodás,
Gyerünk piálni. Igyekezzünk,
Le ne késsük a buszt, nyomás!
(Távoznak.)

AZ ÚR *(eddig csak unottan ült a studióban. Most észreveszi, hogy Éva a férfiszálláson volt. Haját tépi.)*
Ádám, Ádám, átvertetek, megállj!
Ki vagytok rúgva a „Paradicsomból"!

HARMADIK SZÍN

(Hejőpart, kis duzzasztómű. Nagy csövek. Éva éppen egy ilyen csövet tesz lakhatóvá. Ádám nehéz, kétkezi munkával pihen. Lucifer kavicsokkal pitykézik.)

ÁDÁM *(komótosan, nehogy a beszéd megerőltesse):*
Ezt hát megértük, de hogy tovább?
Érdemes gürcölni? S miért?
Jó volna tudni sorsomat előre
Öt évet lefutni? Látni kell a célt!

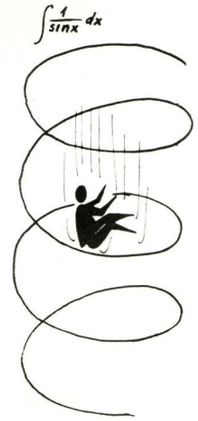

ÉVA:
Én is szeretném tudni, hogy
Nem rejt-e a jövő titokban
(rejtélyesen):
Tanársegéd férjet nekem!

LUCIFER:
Ezen segíthetünk, ám vigyázzatok,
Eső után késő a köpönyeg.
Nem biztos, hogy aztán lelkesedtek!
(Ádám és Éva bemásznak a csőbe. Lucifer álmot bocsát rájuk.)

NEGYEDIK SZÍN

(Matematikai tanszék előtere. Elöl vizsgára váró diákok közé vegyülve Ádám és Lucifer. Hátul néhány konflis és batár.)

ÁDÁM *(lelkesedve):*
Mily szép a számok józan, nagy világa,
Szinte dallam minden, eszünk dallama.
Violinkulcs minden integráljel,
Mely mögött a végtelen parány
Néhány jeltől nő határtalanná.
Sorok, hatványok, gyökök, logaritmus . . .
Az ész alkotta furcsa vonalak:
Térfüggvények, melyek mentén
Az ember csavarvonalban törhet felfelé
Úgy érzem, ezért tudnék lelkesedni!

LUCIFER:
Csak lassan az ésszel, Ádám cimbora!
A vizsgád még eztán következik.

ÉVA *(mint bájos tanszéki adminisztrátornő):*
Vizsgázni kérjük a következőt.
(Ádám bemegy, Lucifer unottan kintmarad.)

ÁDÁM *(fél óra múlva lógó orral jön ki).*

LUCIFER:
Na, mi lett a nagyszerű eredmény?

ÁDÁM:
Kirúgtak sajnos. De hisz érthető.
Normális embert emelyít e téma.
Rideg jelekben semmi csöpp valóság,
Csak integrállal nyúzzák itt az embert.
Vezess, vezess új útra Lucifer,
Hol az anyagból szépet alkotok.

ÖTÖDIK SZÍN

(Mechanikai előadás. Ádám unottan jegyzetel, Lucifer Népsportot olvas. A teremben közelgő katalógus nyomasztó lehelete. Az előadó kis kockákat rajzol a táblára.)

ÁDÁM:
S ezért én lelkesedni tudtam!

LUCIFER *(magában):*
A Fradi megint szemét!
Még az ördögöt is feldühíti.
(Ádámhoz):
No lám, csak, lám, ismét kihunyt
A lelkesedés parazsa belőled?

ÁDÁM:
Nem ezt akartam, Lucifer!
Én nagyra törtem, alkotni akartam.
Hidat tervezni, építeni tornyokat.
S mi lett belőle? Borzalom! . . .
Híd helyett csak megtámasztott tartók
S hogy még jobban szeresd, néhol rácsosak . . .
Torony helyett számtalan kiskocka,

Tetejükről zászlóként lobogva
Feszültségvektor tekint szerteszét,
S elveszi az ember csöpp eszét,
Amit a Mohr-körök még nyugton hagytak.

ÉVA *(táblatörlő nőként bejön, izgatóan táblát töröl).*

LUCIFER *(megnyalja a száját):*
Helyes kis nő ez, ördögömre.
Mi lelt, Ádám, hogy észre sem veszed?

ÁDÁM *(jövőbe sejtő lelkesedéssel):*
Megvan! Hallom a jövő dalát!
Szerkesztés az, ami cél lehet!
Szálkás dipára, át nem látszó pauszra
Rajzolni buzgón lázas terveket.
Ezt mutasd gyorsan, Lucifer!

LUCIFER:
Ne oly vágtatva, Ádám cimbora!
Sírni fogsz még, látva, hogy mi dőre,
Én meg kacaglak. De gyerünk előre.

HATODIK SZÍN

(Tankör. Ádám rajzlap fölé hajolva fogaskereket szerkeszt. Lucifer előtte ül és lökdösi az asztalt. Éva, mint kollegina rajzol. A teremben lágyan reszkető neonvilágítás.)

ÁDÁM *(fáradtan szétken egy tusfoltot az arcán):*
Átok bele! Minden gördülőkör
Mit megrajzolok, a síromhoz visz közelébb.

LUCIFER:
Sírodhoz, hogy illő, szép legyen
Fekete gyászként vidd el majd magaddal
E tuspacát, mit most kentél laposra.

ÁDÁM *(káromkodni akar, de Éva miatt nem lehet):*
A kínt még az fokozza fel,
Hogy nem mondhatom azt, mi nyelvemen.

LUCIFER:
Ez hát-e az, mit oly epedve vártál?
Lehet, hogy másnak lelkesítő dolgok,
De egy ördögnek nem túl ördögi.

ÁDÁM:
Mért van az, hogy minden tervem, rajzom
Ilyen kis tuspacákon csúszik el?
Az igaz boldogság az lehet, midőn az ember
Nyomtatványon dolgozik, szabványosan!
Vezess ilyen jövőbe, Lucifer!

LUCIFER *(félre):*
No várj csak Ádám, ezt még megkapod!

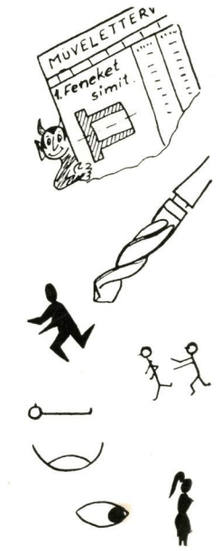

HETEDIK SZÍN

(Gyártástechnológia falanszter. Mindenütt hanyag rend. Jobbra a sarokban sok csigafúró, MSZ 3986. A tanszékiek sablonos fehér köpenyben. Ádám Luciferrel bejön.)

ÁDÁM:
Mily furcsa rend. És mindenki dolgozik . . .

LUCIFER:
Ritka pillanat. De nézd csak!

ÁDÁM:
Mit csinál az ember? Jaj, de ismerős.
Hisz ez James Watt, a nagy gőzforraló.

James WATT:
Gőz, fazék, födő, a régi álmok . . .
Most másolom a műveleti terveket!
(Sóhajt, és folytatja.)

ÁDÁM *(meglepődve):*
Furcsa. Itt meg — ördögömre — Newton.

NEWTON:
Golyó, zuhanás, régi, kedves álmok,
Mozgást vizsgálok itten is, de ezek
Csak mozdulattanulmányok.
(Sóhajt, és folytatja.)
ÁDÁM *(szörnyűlködve):*
Rémes! De nincs megállás. — Einstein!
Lucifer, ő hogy került ide?
EINSTEIN:
Görbült tér és változó idő,
Energiák és relativitások...
Hol vannak e régi, kedves álmok?
(Beletörődve):
Előtolást és vágósebességet szorzok
Menne is már, lassan belejöttem,
De eltévesztem mindig a tizedesvesszőt.
(Sóhajt, és folytatja.)
ÁDÁM:
Gyerünk, gyerünk, míg meg nem mérgezi
E furcsa méreg, az én lelkem is.
Hát nincs már, miért az ember
Fenntartás nélkül lelkesedne?
LUCIFER:
Fáradt vagy, Ádám, azt javallom,
Pihenj s aludj egy délelőttöt át.
S aztán újult erővel törj a cél felé.
(Ádám megfogadja a tanácsot, s nem tudja, milyen bonyodalomnak vág elébe.)

NYOLCADIK SZÍN

(Tanulmányi Osztály. Fegyelmi tárgyalás, középen asztal, körülötte bírók, ülnökök, demagógok. Lucifer, mint bakó, a sarokban áll. Ádám a vádlott. Éva vezeti a jegyzőkönyvet.)

BÍRÓ *(látni rajta, hogy felelőssége tudatában van):*
Ádám, ön igazolatlanul mulasztott
Múlt héten egy órát, s ezért
Idéztük ide fegyelmi tárgyalásra.
ÁDÁM *(ártatlansága tudatában):*
Mi hát a bűnöm?
ELSŐ DEMAGÓG:
Igazolást nem adtál időre le.
ÁDÁM:
Aludtam aznap, nincs igazolás.
Ennyi volna hát az összes vétkem?
MÁSODIK DEMAGÓG:
De adva volt ám még egy lehetőség,
Hogy öt forintért váltsd meg bűnödet.
De nem fizetted le az öt forintot!
BÍRÓ *(befejezve a tárgyalást):*
Halljátok a végítéletet: utolsó
Megrovás végső figyelmeztetéssel.
S mindezekről küldjünk gyászjelentést
A kedves szülőknek s rokonságnak is.
LUCIFER *(előlép a sarokból):*
Itt gyors segély kell, Ádám, távozunk!

KILENCEDIK SZÍN

(A zür. Ádám kofferrel, összecsomagolva ballag a buszmegálló felé. Lucifer kánonban fütyül. Éva buszkalauzнő, de ebben a szinben ez nem látszik.)
ÁDÁM:
Vége! S pont a cél előtt,
De ördög látja, nem bírom tovább...

LUCIFER:
Így is megélsz majd, mit egy
diploma!
Hisz mérnök lettél ennyi év után!
ÁDÁM:
Pedig már sok kellene,
Még egy erőfeszítés, a diploma.
De itthagyom. Irány az ipar,
Hátha ott lesz célja életemnek.
BÁLINT, az egyetem szelleme:
Állj, Ádám, megállj! Egy lépést se
többet,
Szó sem lehet gyáva megfutásról,
Sipirc azonnal diplomát csinálni,
S hogy meg ne szökj, majd tartom
én a gyeplőt.
(Ádám szomorúan ballag visszafelé, Lucifer megint kánonban fütyül.)

TIZEDIK SZÍN

(Ugyanaz, mint a harmadik szín. Hejőpart, csövek, duzzasztómű. Lucifer békára horgászik. Ádám álmosan kimászik a csőből. Éva utána tolat.)

ÁDÁM:
Álom volt, vagy ez lesz a valóság?
LUCIFER *(kirántva egy békát):*
Ne félj, Ádám, a jövőd ez Neked.
ÁDÁM:
Jövő! Hiú remények! Ezért
küzdeni?
(Elindul a duzzasztó felé):
Ha-ha! Most villant eszembe,
Dacolhatok még Lucifer veled,
Előttem a duzzasztott víztükör
Egy ugrás: s vége a komédiának!
ÉVA:
Ádám, megállj, jó hírem van
neked.
ÁDÁM:
Mi az, te nő, mit nékem
mondanál?
ÉVA:
Van két jegyem az egyetemi
moziba!
ÁDÁM:
Oh,... csak ez hiányzott.
Hullámsír, tied vagyok.
(Beugrik a békaúsztatóba, összecsapnak a hullámok felette.)
AZ ÚR:
Mondottam, ember...
(itt észreveszi, hogy amit mondott, nem aktuális, ezért abbahagyja.)

VÉGE

MORZSÁK

TERPLÁN PROF.:

— *Egy vizsgán megkérdeztem, milyen motorhoz használják a szelepet. „Kétüteműhöz" — volt a válasz...*

*

— *Hangosabban tessék írni — akarom mondani — v a s t a g a b b a n.*

*

GÁSPÁR PROF.:

— Képzeljék el, ha *végtelen* sok ember élne a földön, abból mennyi baj származna. Jelenleg 2,5 milliárd ember él, de ebből is már mennyi bonyodalom származott.

— *Kérem, ne vegyék sértésnek, de a differenciálás csak suvick, a számtan az integrálással kezdődik.*

— sin α, ez kérem egy puszta szám, székelyesen csóré szám.

KÓRÓDY ADJ.:

— Hogyan leht az Al-ötv. szakítószilárdságának növelését nyomon követni és összegezni? Pincér módszerrel.

Volt egy tiszta Al	10 kp/mm²
+ egy ötvözés	10 kp/mm²
+ egy nemesítés	10 kp/mm²
Ha a tag illedelmes, bevallja, hogy volt még	
+ egy hideg alakítás	10 kp/mm²

*

— Ma reggel hallottam a rádióban, hogy az ásítás nemcsak az unalom, hanem a feszült figyelem kísérője is. Remélem, önök között csak ilyenek vannak.

*

RAHAJU PUTRANTO K/301 késve érkezik a tüzeléstani gyakorlatra. Jelentkezik a gyakorlatvezetőnél: — Megjöttem! Ártatlan vagyok! (Fegyelmi tárgyalásról jött!)

BORKOHÁSZAT

KIVONAT DR. BOR VIRÁG DISSZERTÁCIÓJÁBÓL

Hazánk bor nagyhatalom, mivel nálunk találhatók a legnagyobb mennyiségben nagy alapanyagtartalmú *ércek*. Ezek főleg borvidékeinken fordulnak elő fürtös, gömbös, kecskecsecsű halmazokban, egyes helyeken aszúdva, késő jégkorszaki vulkánikus és üledékes pszeudotermális kőzeteken, Tokaj-Hegyalja, Badacsony, Eger stb. déli lejtőin. Kitermelésük *időszakos*, melyet szüretnek neveznek. Ezután az ércek előkészítőműbe kerülnek, ahol *hidrometallurgiai* úton dolgozzák őket fel, és teszik kohósításra alkalmassá. Az *előkészítőművek* kétfélék:

1. *Kézi művelteteséűek*, melyekben megfelelő aprítás után az érc hatalmas taposókádakba kerül, melyek keverését megfelelően előkészített, többször tisztára mosott és polírozott 46-os lábakkal *mechanikusan* végzik. A kádakból alul kifolyó zagy kerül kohósításra.
2. *Automatikus* működtetésűek, ezeket borkombinátoknak nevezik, ahol az érc az előkészítéstől a teljes feldolgozásig áthalad.

Kohósítás. Az előkészített zagy hordó alakú tégelyekkel ellátot mélykemencébe kerül, ahol meghatározott ideig védőgázatmoszféra alatt kezelik. A gázatmoszféra széndioxid, amely magából az előkészített zagyból keletkezik. A művelet befejeztét gyertyával (azaz egy d_0 átmérőjű, h magasságú, hossztengelyében pamutfonallal ellátott, kis nyomáson préselt sztearin- vagy viaszrúddal) ellenőrzik, amelyet hosszú rúdra erősítve, a kemence aljához dugnak. A rúd végén a pamutroston oxidáció megy végbe, amely akkor is folytatódik, ha a szenesítés befejeződött. Ezután a hordó alakú tégelyeket megcsapolják üstökbe az alsó csapolónyíláson, vagy felülről az adagolónyíláson lopószerű vagy csővezetékes vákuumrendszerrel.

A kész terméket egyes helyeken még kisebb-nagyobb *vizes kezelésnek* vetik alá, amely azonban nem hasznos, mivel a később targyalandó borkohászati raffináló kemencék medenceterhelését megemeli.

Ezután fémoxidokkal színezett, üvegszilikátokkal burkolt egységrakományba osztják, és jut el a raffinálást végző továbbfeldolgozó kemencékhez.

A bor raffinálása. Hazánk raffináló kemencére jutó borfogyasztása nagy. A Dudujkániai Borraffináló Üzemben közel 1800 önjáró, automatikus működésű kemencét találhatunk, amelyből kb. 100 külső konstrukcióban és csapolási módjában eltér a többitől. Mivel az üzem erős anyagi nehézségekkel küzd, a termelőkapacitás csak kb. 30 ... 40 %-ban kihasznált, így krónikus a termelőkapacitás kihasználatlansága.

A raffinálás alapanyagai, ötvözetek.

1. *Bor:* ez lehet a) *ötvözetlen* gyöngyös-visontai, asztali-fehér, tokaji furmint stb.; b) *ötvözött* (egy, két vagy több puttony aszú érccel) tokaji aszú, badacsonyi szürkebarát stb.
2. *Hulladék:* ez többnyire szénhidrátokból, zsirokból és fehérjékből áll.

A raffináló kemence és működése. A kemence állványzata, mely két oszlop, 36—46-os lábakon nyugszik — az időjárás viszontagságaiból következő korrózió ellen bőrrel védve — és a kemencetest ezen előre 0 ... 90°, sőt egyes esetekben nagyobb szögben buktatható. Az állványzat összecsukható. A test alsó részén helyezkedik el a medence, melyet az állványzat tart. Ennek alapján van a csapolónyílás és vele átellenben, valamivel magasabban a salakcsapoló csatorna. A tartályt egy adagolónyílással egy garat köti össze, mely összekapcsolt a légszívónyílással. Az adagolónyílás a légszivattyúval együtt a kemencefejben helyezkedik el. Ugyanitt helyezkedik el a kemencét automatikusan irányító elektronikus agy és a homlokzat alatt két televíziós képernyőjű figyelőnyílás.

A kemence adagolása automatikus. Az adagoló szerkezet a kemencetörzs felső részén, kétoldalt található baggerrendszerű és markolókanalakban végződik, melyek befogadóképessége egyenként *maroknyi*.

A kemence belsejében végbemenő folyamatok teljesen *automatizáltak*. A fövés megindulásakor a televíziós képernyők zavarosak lesznek, és a kemence fokozatosan egyre nagyobb amplitudójú billenések közepette vízszintes helyzetbe kerül. Ilyenkor mondják, hogy a kemence kikészült.

A csapolás a külön erre a célra létesített csapolócsarnokban (0.0.) történik 5 ... 10 órával a kikészülés után, amely idő alatt végbe megy a pihentetés folyamata. *Pihentetés* alatt salaklehúzás lehetséges.

A kemence újraadagolása előtt a bélést égések esetén $NaHCO_3$-mal javítják.

* Megjelent a „Borkohászati Lapok" 12. évf. 5. sz. 28/42. old.-on.

NÉVMUTATÓ

(Megj. AME = „A Mi Egyetlenünk", co = címoldal)

Áll J. 56
Árvai J. AME
Babits L. 73
Bágyoni J. 79
Balázs L. 26, 43
Balázs-Piri B. 4, 66
Bálint L. AME, 4, 12—13, 55—56, V, 77, 89
Balsay I. 70
Bándi Judit AME
Bánki D. 81
Bánki I. AME, 34
Baracza L. AME, 77
Bari J. AME, 4, 19, III, 40, 78, 80
Bartha L. 69
Béda Gy. AME
Begyik J. AME
Bereczky G. AME
Bereczky L. 44
Bidzsovszky L. 58
Biró T. 4, 17
Bobok E. 9, 17
Bocsánczy J. 35
Bodonyi J. 2
Bognár J. AME, 4, II, 27, 65, 70—71
Boldizsár T. 47, 49, 70
Borbély S. 37
Böröck Gy. AME
Csáki D. 47—54
Csilling S. 79, 89
Csókás J. 70
Daróczy L. 33
Dankó L. AME
Demjén J. 31
Dénes M. 16, 57—58
Deres J. 47—54
Diószeghy D. 70, 83
Doktorits I. 36
Drahos I. 4, 24, 26, 38—39, 42, 45, IV, 68, VIII
Edelényi Cs. 19
Engli Klári 74
Esztó M. 27
Esztó P. AME
Fábry Z. AME
Falk R. 70—71
Fancsali J. 35, 74
Farkas J. AME, 35
Farkas O.-né 83
Fazekas Gy. 78
Fejér Gy. AME
Fényes K. 24
Ferencz J. 77
Firtkó J. 25, 27
Fodor L. 47—54
Forgó L. 83
Frazon I. AME, 4—8, I, 10—16,, 20, 25, 28—31, 41, 59, 64, VI, 77, 84—88, 96
Gáspár Gy. AME, 26, 31, 49, 68, 70, 82, 89
Gáspár J. 56
Geleji S. 4, 27, 35, 70
Gerentsér I. AME, 4, 47—54
Germus B.-né 4
Gonda S. AME
Gyáni K. 32, 56, 70—71
Gyarmati L. 43
Gyulay Z. 37. 69—70, VIII
Hajnal T. AME
Hajós M. 74
Hársi J. AME, 10—11
Herczeg I. 4, 25, 54, 77, VIII
Horváth Z. 70, 83
Huszár I. AME, 27
Ibos I. AME
Ivankó J. AME
Jakab J. AME, 44, 70
Janáky I. 36—37
Jankó K. 19
Juhász S. 79
Káldor M. 65
Kántor L. 83
Kardos L. 22
Karlovits J. 65
Kárpáti Gy. 2
Kenyeres E. 29—30
Kertész T. VII
Király B. AME, 77
Kiss L. 23, 57
Komáromi L. 40
Kordoss J. II, 33, 71
Kovács A. 72
Kovács F. 58—59
Kovács Gy. 29
Kovács L. AME
Kovács Mária 35
Kovács N. 2
Kőszegi J. 34
Kraxner L. 31, 73
Kröell Dulay I. 45
Kund E. VIII
Kupecz K. AME
Lancsarics A. 2, II, 21, V, 67, 69, 71—77, VII
Lányi A. 65
Levai I. 34, 38—39
Libisch R. AME, 4, 44, 78, 79
Lipécz Z. 31, 64
Ludvig L. 56
Magos Katalin 40
Makk A. 32
Matolcsy M. 4, 20—23, 25, 28—31, 41, 64, 84—89
Mihályfi Gy. 26
Mike J. 43
Miklós L.-né 4
Milasovszky B. 37, 71
Misángyi V. 24
Molnár Erika 82—83
Molnár F. 17
Molnár G. 40
Molnár Gy. 4, 8, 18, 45—46, 56, 58—59, 74—75
Molnár J. 80
Molnár L. 54
Mörk J. 3, 4, 7
Nábrádi M. 25
Nagy E. 9, 81
Nagy Ilona 26
Nagy I. 33
Nagy K. 36
Nagy M.-né 8
Nagy M. 4
Nagy M. 78
Nánási T. 74
Olasz J. 35
Orosz S. AME
Pál Gy. 77
Pallós I. 59
Pártos L. AME, 4, 26, V
Pattantyús Á. G. 24, 81, VIII
Péterffy L. 70
Petrich G.-né 4, 27
Petrich G. 5, II, 19, 26, 36, VI, 70
Plaszkó Gy. 75
Podmanyiczky M. 31
Pogány B. 24
Pojják T. 71
Pócs I. 2
Pöschl I. 25, VIII
Rahaju Purwito 69
Raisz I. 26
Rákos I. 43, 71
Rakusz J. AME
Richter A. 24
Richter R. 27
Róka P. 35
Romsauer L. 24, VIII
Rössner W. 34
Salánki J. III, 26
Sályi I. 4, II, 27, 36, 68—69, 71, VII, 81, VIII
ifj. Sályi I. AME
Schimanek E. 81, VIII
Schrodt I. 44
Silling J. 20, 27
Simon I. AME, 80
Simon S. 70
Sióréti Cs. 80
Stachó T. 24
Suba J. AME
Susánszky J. 15, 44, 71
Szabaczky K. 36—37
Szabó J. II. 71
Szádeczky—Kardoss E. 36—37
Szalay I. 47—54
Szalay Gy. 17
Szalay S. 78
Szalay Sz. AME, co., 4, 9, 13, 16, 19—23, 31, III, 33—35, 43, 45, 57-63, 65, 71, 73, 75, 78
Szancsik M. 56
Szántó L. AME
Szarvas P. 36
Szegedi J. 37
Széki J. VIII
Szele M. 71
Szeniczei L. AME
Szente B. 1, 4, VI, 78—79
Szepesi D. 19, 30, 40
Szokoli L. 18, 22
Szunyogh Z. 23
Tar S. AME, 4, 31
Tárczy—Hornoch A. VIII
Tarján G. AME, 44, 71
Tassi T. 18, 29, 45
Téglássy F. 6, II, 26, 83
Terplán Z. 4, II 31—32, 34—39, 63, 69, 71, 81, 83, 89
Tevan Gy. AME
Tettamanti J. VIII
Tóth Mária VIII
Tóth S. 79
Tóth S. 83
Tuzson T. 25
Ujszászi J. 45
Uray V. AME, 14, II, 65, 71
Urbancsok M. 43
Vágó Ildikó 26
Vajda Ö. 25
Van-Ci-peng 18
Vankó R. 10—11, II, 33, 71
Varga B. AME
Varga G. 31, 34
Várközi L. 2, 4—6, 12—16, 46, 66, 77, 80
Veláczky P. 34
Vendel M. VIII
Verő J. 71
Vid J.-né 71
Vida Gy. 75
Vincze E. 26, 60—63
Vinnai A. 45
Visnyei L. 74
Vörös Cs. 89
Wa'ek K. VIII
Zahorán L. 34
Zambó J. 19, 44, 49, 70
Zitás I. 29
Zorkóczy B. II, 36, 58, 71, 83
Zöldi L. 27

A „HÚZÓTÜSKE 1962" TARTALOMJEGYZÉKE

(A HÚZÓTÜSKE készítői a Nehézipari Műszaki Egyetem jelenlegi vagy volt oktatói, illetve hallgatói. Ez alkalommal a HÚZÓTÜSKE néhány elődjéből is idéztünk a HÚZÓTÜSKE idősebb olvasói kérésére, továbbá e kötetet szerkesztő V. gépészmérnökhallgatók elektromérnök barátja, Balázs-Piri Balázs is hozzájárult művészetével a sikerhez.)

Borítólap. (Tervezte Szalay Szabolcs V. é. gmh.)
Belső címoldal. (Rajzolta Szente Béla V. é. gmh.) 1
Hogyan keletkezett a „Húzótüske" elnevezés. (Idézet az első „HÚZÓTÜSKE 1954" 34. old.-ról) 2
Tájékoztató. (Írta Mörk János okl. gm., aspiráns) 3
A HUMOR-TECHNOLÓGIAI TSZ. (Összeállították Frazon Iván és Matolcsy Mátyás V. gmh.-k) 4
ÍGY HALLOTTUK MI! (A fejcímeket Frazon Iván V. é. gmh. rajzolta)
Szabadjon megjegyeznem... (Dr. Petrich Géza prof. és dékán stílusában írta Várközi Lajos V. gmh.) 5
Döfje már! (Téglássy Ferenc docens gyakorlatvezetési paródiáját írta Várközi Lajos V. é. gmh.) 6
A filozó ember fia. (Filozófiai stílusban a perdülettétel. Írta Mörk János okl. gm., aspiráns) 7
Почему? (Orosz nyelvi órán. Írta Nagy Miklósné, alias U. N. R. lektor és Molnár György IV. é. gmh.) 8
I. melléklet. Ilyenek vagyunk mi! (Festette Frazon Iván V. é. gmh.) . . 8—9
Nőtan. (Fizika-órabeli szemelvények képekben. Rajzolta Bobok Elemér IV. é. gmh. A címet eredeti jegyzetcímoldalról összeválogatta Szalay Szabolcs V. é. gmh.) 9
Van-kódex. (Fényképes riport Vankó Richárd professzorról. Hársi István V. é. gmh. fényképeiből összeállították a Szerk. Biz. V. é. gmh. tagjai) 10—11
Technológia óh! (Bálint Lajos docens mondataiból a verset Várközi Lajos V. é. gmh. írta, a karikatúrát Szalay Szabolcs V. é. gmh. rajzolta) . 12—13
Elég-tré. (Elektro parodia ala Uray Vilmos tszv. Írta Várközi Lajos V. é. gmh.) 14
Vannak egészen Susi dolgok. (Ipargazdaságtani ügyek, dr. Susánszky János tszv. stílusában. Írta Várközi Lajos V. é. gmh.) 15
Hegesztünk. (Dénes Miklós adj. szavajárásai. Írta Várközi Lajos V. é. gmh.) 16
II. melléklet. A 13 éves kar éppen jelenlevő profjainak tablója. (Festette dr. Bognár János tszv. egy. tanár) . . . . . 16—17
APRÓSÁGOK
Termelési gyakorlaton történt. (Az NDK-beli tanulmányút néhány eseményét Bíró Tamás V. é. gmh. örökítette meg) 17
Zárthelyizünk, vizsgázunk, stb.-zünk. (Az ábrákat Molnár György IV. é. gmh. rajzolta) 18
Szórakozgatunk... (A rajzokat Bari József és Szalay Szabolcs V. gmh.-k készítették) 19
ÍGY VIZSGÁZTATTOK TI! (Írta Matolcsy Mátyás V. é. gmh., rajzolta Szalay Szabolcs V. é. gmh.) . . . . . 20—23
Pfening János és Mech Ubul 20

Lancsa' bá' és Hős Ubul 21
Szonoki László és Polgaz Ubul; Karcos László és Gyártás Ubul . . . 22
Muslica Zoltán és Ipar Ubul; Pici Lalika és Hideg Ubul 23
Hogy is volt ez vagy 25 esztendővel ezelőtt? (Avagy: Nehéz volt-e akkor is a Műegyetem? A rajzot dr. Drahos István egy. adj. másolta) . . 24—25
KETTEN BESZÉLNEK. (Írta Matolcsy Mátyás V. é. gmh. Tabi László stílusában, rajzolta Frazon Iván V. é. gmh.) 25
APRÓSÁGOK
Matekolás. (A rajzokat dr. Drahos István egy. adj. és Pártos László V. é. gmh. készítette) 26
Mechezés. (Dr. Huszár István egy docenst dr. Geleji Sándor akadémikus professzor, míg dr. Richter Richárd egy. docenst dr. Bognár János tszv. egy. tanár rajzolta meg) 27
Levél az otthoniaknak. (Írta Matolcsy Mátyás V. é. gmh., rajzolta Frazon Iván V. é. gmh. és Szalay Szabolcs V. é. gmh.) . . . . . 28—31
Apróságok 31
Elmélet és gyakorlat. (Makk Attila okl. gm. dr. Terplán Zénó prof.-hoz írt leveléből rövidítette Gyáni Károly adj.) 32
III. melléklet. Jucika két egyetemi kalandja. (Pusztai Pál stílusában rajzolta Szalay Szabolcs V. é. gmh. és Bari József V. é. gmh.) . . . . . 32—33
APRÓSÁGOK
A két egységvektor — és a harmadik. (Daróczy Levente egy. tanársegéd, Nagy István egy. tanársegéd és Tevan György egy. adj. fejét Szalay Szabolcs V. é. gmh. rajzolta meg) 33
Szerkesztgetünk... (Dr. Lévai Imre egy. adj.-t és Farkas József egy. adj.-t Szalay Szabolcs V. é. gmh., míg Bocsánczy János egy. docenst dr. Geleji Sándor akadémikus, tszv. egy. tanár karikatúrázta) . . . . 34—35
Emlékek a miskolci egyetem első éveiből. (Összeállította dr. Terplán Zénó tszv. egy. tanár) . . . . . 36—37
Operaismertetés: „A kúpkerekek árnyékában." (Írta Anonymus, lektorálta dr. Terplán Zénó prof. és dr. Lévai Imre egy. adj. Rajzolta dr. Drahos István egy. adj.) . . . . . 38—39
HÚZÓTÜSKE-GALÉRIA. (Rajzolta és fényképezte Bari József V. é. gmh.) 40
ITT IS KETTEN BESZÉLNEK. (Írta Matolcsy Mátyás V. é. gmh. Tabi László stílusában, rajzolta Frazon Iván V. é. gmh.) 41
Amíg egy zárthelyi eljut odáig. (Rajzolta dr. Drahos István egy. adj.) . . 42
APRÓSÁGOK
Miskázunk és Mikézünk. (Urbancsok Mihály egy. adj.-t Szalay Szabolcs V. é. gmh. rajzolta le, a fényképet pedig Gyarmati Lajos II. é. gmh. készítette) 43
De mást is csinálunk... (Jakab József testnevelő tszv.-t Libisch Róbert V. é. gmh. fényképezte és rajzolta) 44
Kröell Dulay Imre itt — sehol — ott — mindenütt. (A karikatúrát Szalay Szabolcs V. é. gmh., míg a rajzot Molnár György IV. é. gmh. készítette) 45
Bakaruhában. (Írta Várközi Lajos V. é. gmh., a rajzokat Molnár György IV. é. gmh. és Drahos István egy. adj. készítette) 46
KANTINTAN. (A szalagavató szakestély IX. Tudományos Ülésszaka. Írták: Szalay István, Gerentsér Imre, Csáki Dénes, Deres János és Fodor László volt V. é. bmh.-k, ma már derék okl.-esek; a diagramokat eredeti előírás szerint Herczeg István egy. adj. (Apóka) csinálta) . . 47—54
IV. melléklet. Dudujkánia geológiai feldolgozása a „Kantintan"-hoz. (Festette dr. Drahos István egy. adj.) . . . . . 48—49
Hozzászólás a „Kantintan" tudományos előadásaihoz. (Elmaradt hozzászóló: Molnár László egy. adj., az ábrácskát Herczeg István egy. adj. készítette) 54
EGYETEMI MOZI. (Rajzolta Pártos László V. é. gmh.) 55
Bálintot hallgattuk... (A rajzokat Molnár György IV. é. gmh. készítette) 56
V. melléklet. Előadás és katalógus. (Pártos László V. é. gmh. két rajza) . 56—57

APRÓSÁGOK
Hári János órái... (Kiss Lajos egy. ts.-et autójával együtt lerajzolta Szalay Szabolcs V. é. gmh., ugyanő írta és rajzolta a „Centilátoroszt") . . 57
Zorkóczyzunk... (A rajzokat Szalay Szabolcs V. é. gmh. és Molnár György IV. é. gmh. készítette) 58
Konzultálunk. (Kovács Ferenc egy. tanársegéd sajátos konzultációját Frazon Iván V. é. gmh., a másik két rajzot Szalay Szabolcs V. é. gmh. és Molnár György IV. é. gmh. készítette) 59
Szemelvények A MI KIS VÁROSUNK c. époszból. (Írta Vincze Endre egy. adj., ábrákkal kiegészítette Szalay Szabolcs V. é. gmh.) . . . 60—63
ITT IS KETTEN BESZÉLNEK. (Írta Tabi László stílusában Matolcsy Mátyás V. é. gmh., rajzolta Frazon Iván V. é. gmh.) 64
VI. melléklet. Dr. Petrich Géza professzor. (Festette Szente Béla V. é. gmh., a képaláírást Frazon Iván V. é. gmh. készítette) . . . . . 64—65
APRÓSÁGOK
Urayzálunk... (Karlovits József egy. adj.-t Szalay Szabolcs V. é. gmh., dr. Káldor Mihály egy. docenst dr. Bognár János tszv. egy. tanár rajzolta meg) 65
Vendégoldal. (Balázs-Piri Balázs okl. elektromérnök, a Ludas Matyi munkatársa, az V. é. gmh.-k volt középiskolatársa rajzai egyetemünk sajátságairól; a bemutatót Várközi Lajos V. é. gmh. írta) 66
Motorozunk... (A hallgatóság gyűjtése Lancsarics Alajos professzorról) . 67
A „Sályi-barlang" hieroglifái. — Gólyabál. (Dr. Drahos István egy. adj. rajzai) 68
Régi rajzok — új fényképek. (Dr. Gyulay Zoltán és dr. Terplán Zénó professzorok összeállítása) 69
Szív küldi szívnek szívesen... (Írta Gyáni Károly egy. adj., dr. Boldizsár Tibor professzort és dr. Horváth Zoltán dékánt dr. Geleji Sándor akadémikus professzor, dr. Falk Richárd rektorhelyettest dr. Bognár János professzor, míg Kordoss József professzort Szalay Szabolcs V. é. gmh. rajzolta) . . . . . 70—71
APRÓSÁGOK
A szakképzettség az olyan, hogy fiúról apára száll. (Lancsarics Alajos tszv. egy. tanár mondásai. A fényképet Kovács Attila V. é. gmh. készítette. A LANCSA-TRAKTORT Szalay Szabolcs V. é. gmh. rajzolta) . . 72—73
Kazánozunk... (Hajós Mihály egy. ts.-ről készült karikatúrát Molnár György IV. é. gmh. füzetéből téptük ki) 74
Vizezünk... (Vida György egy. adj.-ról a karikatúrát Szalay Szabolcs készítette, a „Betli-tételt" Molnár György IV. é. gmh. rajzolta) . . 75
Lancszázgatunk 76
Négy-király. (Tarokk-figura. Király, Herczeg, Ferencz Jóska és Bálint császár fényképét Bari József V. é. gmh.—Pál György IV. é. gmh. és a rajzot Frazon Iván V. é. gmh. készítette; a kézimodell Baracza Tibor V. é. gmh.-é) 77
Jellegzetesek az V. évesek közül. (Papp Ferencet és Nagy Miklóst Szalay Szabolcs; Szalay Sándort és Bágyoni Jánost Szente Béla; Tóth Sándort és Csilling Sándort Libisch Róbert: Fazekas Györgyöt Bari József rajzolta; Juhász Sándort Libisch Róbert V. é. gmh. fényképezte; a képaláírásokat Várközi Lajos szerkesztette) . . . . . 78—79
Az aranyásó. (Molnár József egy. adjunktus karikatúráját Bari József V. é. gmh. készítette; az írásokat Várközi Lajos V. é. gmh. állította össze Sióréti Csabáról és Simon Istvánról) 80
VII. melléklet. Társasjáték. (Festette Kertész Tibor okl. gm.) . . . . 80—81
Remineszcenciák. (Írta dr. Sályi István tszv. egy. tanár és dr. Terplán Zénó tszv. egy. tanár) 81
Elemezünk... Alapozunk... (Molnár Erika Bp.-re disszidált volt gmh. gyűjtéséből) . . . . . 82—83
DIÁK EMBER TRAGÉDIÁJA. (Írta Matolcsy Mátyás V. é. gmh., illusztrálta Frazon Iván V. é. gmh.) . . . . . 84—89

Morzsák 89
Borkohászat. (Kivonat Dr. Bor Virág disszertációjából. Írta Vörös Csaba V. é. kmh.) 90
Névmutató 91
Tartalomjegyzék . . . . . 92—95
Epilogus. (Írta Frazon Iván V. é. gmh.) 96
VIII. melléklet. Tallózás múltunkból. (A karikatúrákat válogatta a soproni „Genter"-ből dr. Gyulay Zoltán tszv. egy. tanár; a budapesti „Gépészmérnöki Hírharsonából" és a „Vicinális Dugóhúzókból" dr. Terplán Zénó tszv. egy. tanár. Az emblémákat rajzolta Herczeg István egy. adjunktus; a karikatúrákat kifényképezte Bognár Jánosné és Tóth Mária tsz.-i laboráns) . . . . . 96. oldal után

„A MI EGYETLENÜNK" különkiadását, amely a „HÚZÓTÜSKE 1962"-t előre jelezte és amelyet külön e kötethez is mellékelünk, a következők írták: Tar Sándor egyetemi adjunktus, Bari József V. é. gmh., Bereczki Gábor IV. é. gmh., Frazon Iván V. é. gmh., Gerentsér Imre okl. bm., Libisch Róbert V. é. gmh. és Szalay Szabolcs V. é. gmh. A rajzokat Herczeg István egyetemi adjunktus, Bari József V. é. gmh., Frazon Iván V. é. gmh. és Szalay Szabolcs V. é. gmh. készítette. A „Gépalkatrészek tervezésének módszertana" c. cikket a Bálint L. szerkesztése alatt megjelent „A forgácsoló megmunkálás tervezése" c. könyv 2-dik kiadásából másolták ki az V. é. gmh.-k. A fényképeket Bari József V. é. gmh., Hársi István V. é. gmh. és Libisch Róbert V. é. gmh. csinálta.

Epilógus

Az öt évet már megértem
S amitől mindig féltem
A vizsgától...
Számomra megszünt mától.

Láttam sok kevély alakot,
Kik kirúgták a balekot
S egy a lelkem,
Néha bizony majd megvertem.

S hogy bámultam ó, én dőre
Az asztal mögött veszteglőre.
Hogy' néz görbe
Szemmel szegény felelőre.

Ha néha egy vad betyárral
Találkoztam, s megvárt fával,
Nem bámultam,
Félreálltam, káromkodtam.

Hiszen az útfélen itt-ott
Egy kis virág nékem nyílott.
Azt leszedve,
Megvolt szívem minden kedve.

Az öt évet ím megjártam,
Azt is adott, mit nem vártam.
Néha többet,
Vagy pár jeggyel kevesebbet.

Ada címet, ó, hogy kértem,
Feladatot bár nem kértem.
Halasztása
Volt szívemnek minden vágya.

Bár okosnak és deréknek,
Tanarak még sose néztek.
Ó, tanárok!
De ők úgyis rövidlátók.

Bármily sok mindent tudok már
Az ultimat elfogják, bár
Éjről-éjre
Bősz gyakorlást hajtok végre.

Mily temérdek parti várt még
Mily kevés, mit beváltek.
És a kontra
Hány esetben sújtott porba.

Az öt évet már megjártam,
Mit szívembe vágyva zártam.
Azt nem hozta,
Attól makacsul megfoszta.

Egy kis független nyugalmat,
Hol az ember délig alhat,
S ebéd után
Vár Tapolcán egy hűs hullám.

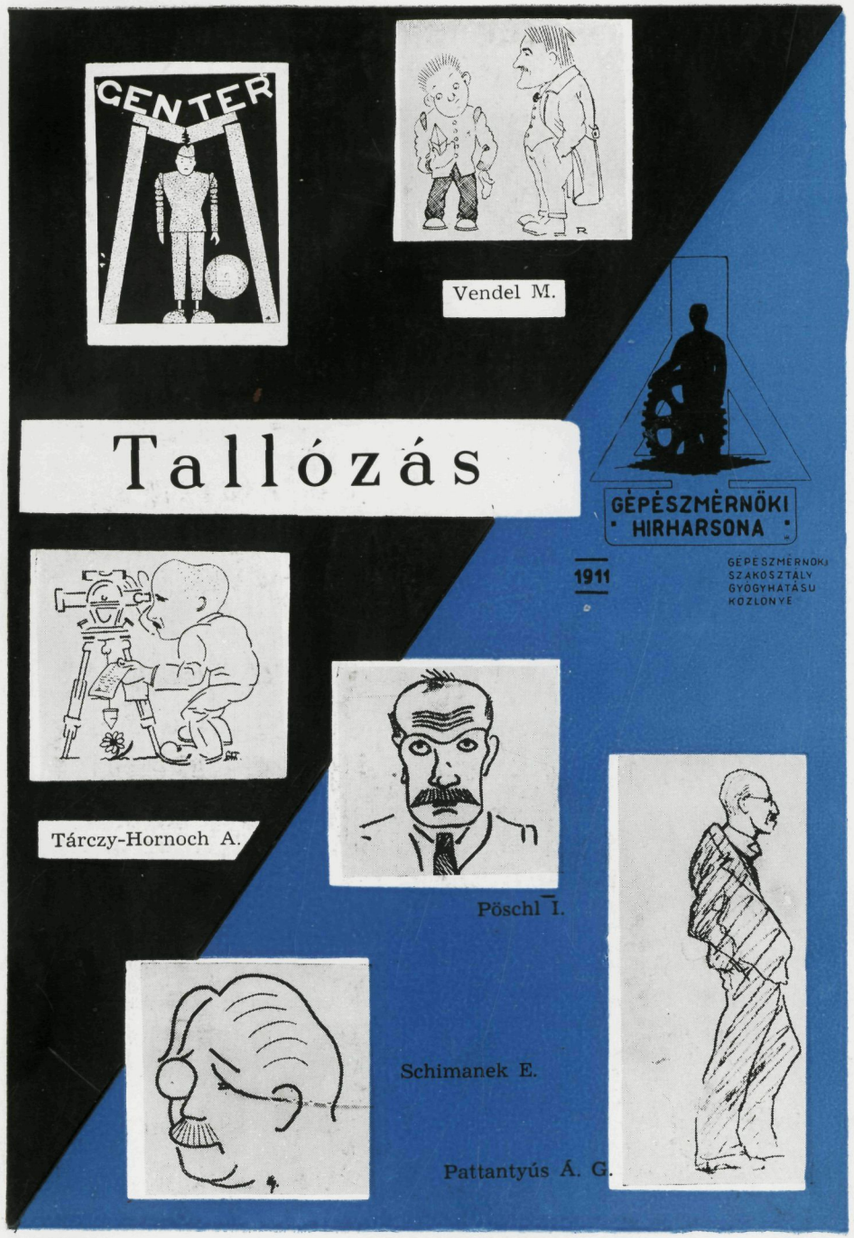

VIII. sz. melléklet a „HÚZÓTÜSKE 1962"-höz

MISKOLC